

Flacăra

SĂPTĂMINAL EDITAT DE FRONTUL UNITĂȚII SOCIALISTE

Fabrica și buzunarul

Doi redactori ai revistei Flacăra s-au aflat zilele trecute la Sibiu cu misiunea de a scrie un reportaj al muncii de simbrătă la câteva obiective ale orașului. Constatările lor pot fi citite în acest număr al revistei. E vorba de moduri diverse de a privi munca, de moduri diverse de a aborda chestiunea atât de vitală a responsabilității față de îndatoriri. Lăsăm pe cititorii noștri să tragă ei înșiși concluziile firești după un reportaj cu fapte simple și, după opinia mea, grăitoare. Ceea ce mi se pare însă necesar a fi subliniat este un aspect care din păcate apare cu prea mare frecvență în raporturile unor oameni de răspundere cu răspunderile lor. Faptul că un director lasă vrainte biroul în care lucrează și încă alte două birouri poate părea, la urma urmei, un semn de neglijență oarecare. Ce este atât de grav că nu a pus actele sub cheie, că nu a tras yala, că nu a sigilat? Poate că omul era ocupat cu chestiuni de producție, s-ar putea spune. După părerea mea, oricât s-ar ocupa cineva de producție, se ocupă degeaba dacă își bate joc de soarta acelei producții. Că este nevoie de multă vigilență la „Balanța”, o dovedește și prezența — atenție, vă rog — a unei bariere magnetice și a două posturi de pază la o intrare de mărimea unei uși simple. Ne fie permisă întrebarea: de ce nu și-a lăsat directorul de la „Balanța” pe masa pe care a pus la îndemina oricui acte de mare importanță pentru fabrica pe care o conduce și pentru pînă oamenilor din această fabrică, de ce nu a lăsat pe acea masă și portmoneul personal? De ce nu a pus acolo pe masa ireponsabilității și economiile firești ale familiei? De ce nu și-a lăsat ceasul? De ce nu și-a lăsat, cu excepția întimplătoare a fulgarinului, nimic din bunurile proprii, dar a preferat să lase toate bunurile fabricii? Și încă o întrebare: cînd pleacă de acasă, tot așa lasă deschise ușile? Și cum s-ar purta el însuși cu un membru al familiei dacă ar proceda cu bunurile din subordinea familiei cum a procedat tovarășul director cu bunuri ale oamenilor muncii? E oare mai important, mai dătător de responsabilități buzunarul propriu decît fabrica tuturor? Acolo unde s-a creat acel spațiu grav de lipsă de supraveghere, un răuvoitor putea pune foc, altul putea încurea toate raporturile exterioare ale fabricii luînd cîteva date din hîrțile sustrase cu o ușurință extremă și acționînd de la un telex oarecare o comunicare cu implicații fatale. Și n-am epuizat eventualele pagube la care putea duce și ar putea duce în continuare o asemenea atitudine față de păstrarea documentelor.

Mai este aceasta o simplă neglijență? Nu mi se pare!

Aici începe să-și facă loc și să se arate în toată splendoarea proporțiilor ei îngrijorătoare hidra individualismului, egocentrismului, a grijii mai mari față de buzunarul propriu decît față de munca și pînă tuturor.

Bănuiesc că directorul despre care este vorba este un om capabil, aud multe lucruri bune despre el. În genere, există o părere bună a oamenilor despre cum se lucrează la „Balanța” și despre faptele de muncă ale celor care conduc întreprinderea. Dar situația jalnică în care s-a aflat pentru cîteva ore vigilența trage serios, ca să ne exprimăm astfel, în balanță, cînd este să eintărîm binele și răul. În ceea ce mă privește am toate motivele să iubesc Sibiu, acest loc binecuvîntat, acest oraș al muncii și frumuseții. Și poate că dintr-un asemenea impuls al dragostei am trimis doi redactori să adune într-un reportaj de muncă de această dată, ca și în alte dați, fapte frumoase și să le înfățișeze prin revista noastră oamenilor. Ceea ce au descoperit ei pe teren are însă darul să îngrijoreze și să tragă în toate locurile de decizie un semnal de alarmă spre a se solda cu bine această luptă aspră împotriva dezordinii, împotriva indiscipliniei și ireponsabilității de orice fel, pentru ca tot în această țară, așa cum o cere partidul, tovarășul Nicolae Ceaușescu, să se trăiască și să se muncească în spiritul exigenței și al vigilenței revoluționare.

ADRIAN PĂUNESCU ■

Din cuprins:

■ Ștefan Odobleja — Dispare un om, rămîne o operă (pag. 11).

■ Ordine, disciplină, responsabilitate. Raidul vigilenței la Sibiu (pag. 14).

Începe anul școlar!

La miez de septembrie, cerul se spală

În ochii copiilor care învață...

Auzi clopoțelul? E-acea dimineață

Cînd patria însăși se duce la școală

Și școala-i tandrețe, rigoare și viață

Un oraș pentru învățat carte: Cluj-Napoca

Vacanța ca orice vacanță s-a încheiat. Miine cele aproape 1000 de unități de învățămînt de toate gradele ale județului Cluj își așteaptă oaspeții: mai mult de 184 000 de școlari de toate vîrstele și peste 25 000 de studenți.

Vara aceasta n-a fost pentru toți o

vară a vacanțelor. Peisajul școlar și universitar clujean a cunoscut înnoiri remarcabile. Să ne oprim pentru început la Institutul politehnic, unde din această toamnă încă 1 805 tineri au devenit studenți. Toamna trecută, la deschiderea anului universitar, acolo, în inima platformei industriale

Noutăți editoriale

La Editura științifică și enciclopedică a apărut cea de-a doua ediție a **Micului dicționar enciclopedic**. Lucrarea, cuprinzînd 1904 pagini și 92 plăse color, nu este o simplă reeditare a ediției apărute în

1972, ci reprezintă o formă îmbunătățită și completată în lumina Programului Partidului Comunist Român, a documentelor Congresului al XI-lea, ale Congresului educației politice și al culturii socialiste, în spiritul cuvîntărilor tovarășului Nicolae Ceaușescu. Modificări numeroase au în vedere o reprezentare corespunzătoare a numelor și realităților românești. Astfel, a fost amplificat conținutul care consemnează viața și activitatea marilor figuri și personalități ale istoriei, științei și culturii din România. De asemenea, au fost introduse articole noi despre evenimente petrecute în ultimii ani, despre mutațiile social-politice și cultural-științifice ale lumii contemporane.

Micul dicționar enciclopedic oferă cititorilor un mare volum de informație enciclopedică privitoare la civilizația materială și spirituală universală și românească.

Literatura medicală din țara noastră s-a îmbogățit de curînd cu o nouă lucrare de prestigiu. Este vorba de tratatul „**Probleme actuale și concepții noi în patologia gastro-duodenală**”, datorat cunoscutului medic Ioan Pușcaș.

Cartea, apărută la Editura medicală din București, și tipărită de Întreprinderea poligrafică din Timișoara, reprezintă rodul unei îndelungate activități de cercetare în vastul domeniu al gastro-entereologiei. Acordînd o atenție deosebită executării corecte a explorărilor secretorii, radiografice și endoscopice din perspectiva concepției științifice moderne, contribuția științifică a dr. Ioan Pușcaș se adresează medicilor în general dar, în mod deosebit, specialiștilor și cercetătorilor preocupați de problemele complexe ale gastroenterologiei.

Someș-Nord se inaugura parțial nou sediu al Facultății de mecanică. La acest început de an zestrea Institutului politehnic s-a mai îmbogățit cu încă 17 280 mp spații de învățămînt, laboratoare și ateliere. S-au pregătit cu grijă și alte premiere, nu departe de această cea mai tinăra și cea mai mare platformă industrială a Clujului. Este vorba de două cămine cu 1 900 locuri și o cantină cu 2 000 de locuri, capacități care vor ajunge prin noile dezvoltări în

(Continuare în pagina 8)

C. CONSTANTIN ■

ACTUALITATEA

● Avem în față unul dintre cele mai prestigioase ziare mexicane, cotidianul „El Nacional” din 11 iulie 1978, în care se poate citi un important articol despre succesele deosebite obținute de omul de știință român Nicolae Ionescu-Dimbovița, în depistarea incipientă a cancerului și în tratarea nimicrotoarei maladii. Articolul se intitulă: „UN MEDICO RUMANO ALIVIA EL CÁNCER EN SU FASE INICIAL” și este semnat de Marco VALENZUELA PINTO.

Printre altele, în articol se spune: „...La 14 aprilie 1978, în plin centrul orașului București, s-a strîns o mare mulțime de oameni. Lumea se adunase pentru a asista la unul dintre cele mai interesante experimente științifice ale acestui secol. Ionescu demonstra în mod public, în prezența a numeroși oameni de știință, o metodă revoluționară pentru diagnosticarea cancerului, în numai cîteva minute, pe baza analizei sîngelui, fără nici un instrument medical sofisticat... Valoarea metodei constă în faptul că numai în cîteva minute se poate afirma, cu o probabilitate de aproape sută la sută, cine are cancer sau nu, sau cine va avea în viitorul apropiat această maladie. De fapt, este pentru prima dată în lume cînd se folosește diagnosticul serologic pentru detectarea cancerului... Descoperirea acestor două metode, de depistare și de terapie a cancerului, a avut un mare ecou peste hotare. Ionescu a prezentat rezultatele experiențelor sale în Franța și R.F. Germania, țări în care rezultatele cercetărilor sale au fost apreciate...”

Marea valoare a acestor descoperiri constă în caracterul lor preventiv, în faptul că în prezent se poate descoperi orice viitor bolnav de cancer și poate fi vindecat cu ușurință, pentru că toată lumea știe că un cancer descoperit în faza inițială sau incipientă este un cancer vindecat... Cele două metode ale omului de știință român, atît punerea diagnosticului cit și vindecarea cancerului în stadiul său incipient, revoluționează acest aspect al medicinei...”

Dealtfel, nu este pentru prima dată cînd presa internațională aplaudă succesele fără precedent obținute de omul de știință

Un Médico Rumano Alivia el Cáncer en su Fase Inicial

El médico rumano Nicolae Ionescu Dimbovița utilizando el método fito-fisioterápico hipertérmico ha logrado curar el cáncer en sus fases iniciales.

El 14 de abril de 1978, en el pleno centro de Bucarest, se reunió una gran multitud que esperaba a una manifestación. La gente se había congregado para ver uno de los más interesantes experimentos científicos de este siglo.

Ionescu demostraba públicamente, con la asistencia de numerosos sabios extranjeros, un revolucionario método para diagnosticar el cáncer en solo unos minutos, basado en el análisis de la sangre, sin ningún instrumento de tipo médico sofisticado. El sistema recibe el nombre "Doble Ciego"; el médico examina la sangre de los individuos, y en unos minutos diagnosticó si el paciente tiene o no cáncer, con una probabilidad casi del 100% exacta.

El valor del método consiste en el hecho tan solo que en unos minutos se puede decir a la vez, quien tendrá en un futuro próximo esta enfermedad y se puede descubrir las formas precancerosas. El diagnóstico serológico se hace de hecho por primera vez en el mundo para detectar el cáncer.

Nicolae Ionescu Dimbovița ha detectado miles de casos durante investigaciones científicas en los últimos veinte años. Es de todos conocido que el cáncer descubierto en la fase inicial o incipiente, es un cáncer curado. De hecho, lo más valioso de este gran descubrimiento, en todos los casos, es la curación en un corto período (del cáncer incipiente).

El método de curación es uno de los más ingeniosos y se lleva a cabo a una alta temperatura como es el de 80 grados centígrados. Los resultados pueden calificarse de milagrosos en sólo una semana después de algunos baños a esta temperatura. Los dos métodos del médico Ionescu tanto el del diagnóstico como el de curar el cáncer revolucionan este aspecto de la medicina.

„EL NACIONAL” din 11 iulie 1978

român, în peste 20 de ani de cercetare, de înversunată luptă nu numai cu necunoscutele bolii, ci și cu scepticii și ignoranții. În ultimul timp, descoperirile savantului Nicolae Ionescu-Dimbovița, cîștigă tot mai mult teren, capătă tot mai mulți adepți în țară și chiar peste hotare.

„Să facem totul ca, înfăptuind obiectivele dezvoltării economico-sociale, creșterii bunăstării întregului popor, să ne aducem, totodată, contribuția activă la cauza socialismului, a progresului și păcii în lume“

NICOLAE CEAUȘESCU

„Ne-am cucerit independența prin lupte grele — și nu dorim, în nici un fel, să facem târg cu cineva pe seama independenței patriei noastre! Nu dorim relații în dauna independenței și suveranității poporului nostru!“

NICOLAE CEAUȘESCU

Vizita de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu în județele Vrancea, Brăila și municipiul Galați

A intrat în practica politică al Partidului Comunist Român, face parte din activitatea permanentă desfășurată neobosit de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, această formulă vie și mereu generatoare de soluții noi, eficiente, la problemele dezvoltării vieții economice și sociale din țara noastră: întâlnirile frecvente și periodice cu cei angrenați în impresionantul efort de făurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate în patria noastră. De fiecare dată, dialogul direct, de muncă, la locul muncii pe care îl poartă tovarășul Nicolae Ceaușescu pe întreg cuprinsul țării cu făuritorii de bunuri materiale și spirituale prilejuiește o mai bună cunoaștere a felului și condițiilor în care se înfăptuiesc hotărârile Congresului al XI-lea și ale Conferinței Naționale ale partidului, analiza acestora constituind apoi izvorul din care se desprind noi soluții constructive, din care se desprind importante măsuri calitative pentru prezentul și viitorul industriei, agriculturii românești, a întregii noastre vieți. Asemenea întâlniri se constituie totodată, prin temperatura înaltă a sentimentelor de dragoste și prețuire față de secretarul nostru general, în expresii elocvente ale unității de nezdruccinat a întregului nostru popor în jurul partidului, a cărui politică este atât de strălucit reprezentată în personalitatea tovarășului Nicolae Ceaușescu.

După cum anunțăm în numărul trecut al revistei noastre, la mijlocul săptămânii trecute, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu au întreprins o vizită de lucru în județele Vrancea și Brăila. Desfășurarea acestei noi acțiuni de lucru aflate pe agenda secretarului general al partidului nostru a stat sub semnul vibrantei manifestări de adevărată deplină la politica internă și externă a partidului și statului nostru a oamenilor muncii de pe meleagurile aflate pe itinerarul vizitei, care asemenea tuturor cetățenilor patriei noastre văd în neobosită activitate desfășurată de tovarășul Nicolae Ceaușescu pentru propășirea patriei și pacea lumii garanția sigură a dezvoltării nestingherite și ascendente a vieții noastre spre acele trepte de progres și bunăstare la care lucrăm, conștient, cu toții.

La sosirea în Vrancea, înalții oaspeți sint întâmpinați după obiceiul străbun

În județul Vrancea, străvechi pământ românesc, ținut de glorie strămoșească, ce cunoaște astăzi profunde transformări înnoitoare, saltul spectaculos pe care l-a făcut în anii socialismului pe scara progresului economico-social este exprimat cel mai simplu de faptul că acum, pe aceste locuri, în numai 12 zile se produce echivalentul producției industriale a Vrancei din anul 1938. Prima etapă a vizitei de lucru — stațiunea de cercetări viticole din Odobești, una din cele mai vechi unități de cercetare în domeniul viticulturii din țara noastră. Creșterea an de an a producției agricole din județul Vrancea este sintetizată în exponatele și datele ce le însoțesc în cadrul unei expoziții cuprinzând cereale, fructe, struguri. Între tovarășul Nicolae Ceaușescu și reprezentanții organelor agricole de specialitate are loc un dialog pe aspecte con-

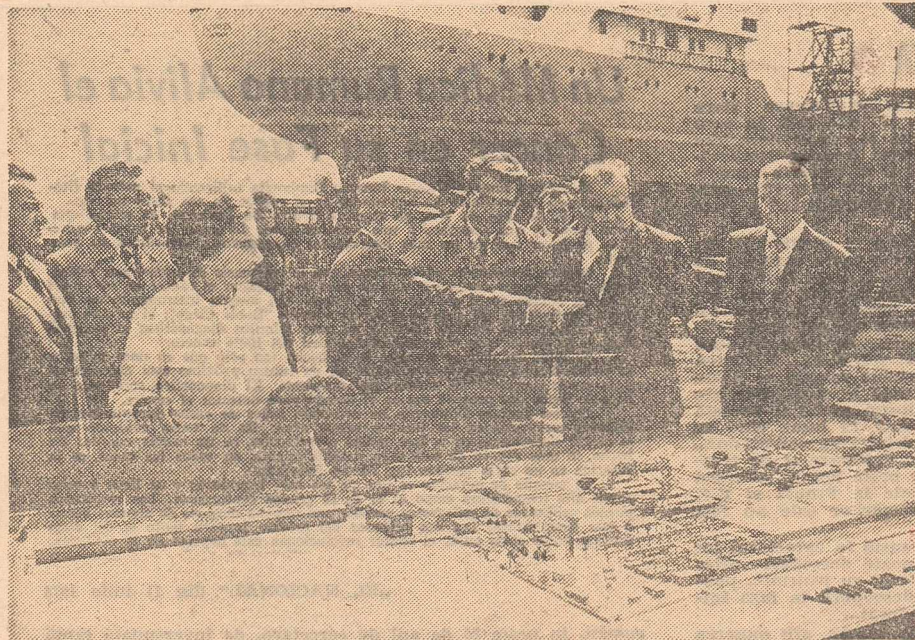
crete ale preocupărilor și rezultatelor în muncă ale acestui harnic colectiv. Tovarășul Nicolae Ceaușescu se interesează de modul cum se îndeplinește programul de dezvoltare și modernizare a viticulturii, cerind organelor județene de partid și de stat să acționeze în continuare pentru modernizarea acestui sector.

După vizitarea expoziției, oaspeții parcurg plantațiile de vii ale întreprinderii agricole de stat Odobești, situată în vecinătatea stațiunii de cercetări viticole, unde tovarășul Nicolae Ceaușescu primește explicațiile specialiștilor, se oprește în fața butucilor grei de struguri în pîrg, apreciază strădaniile și rezultatele acestui harnic colectiv, le urează noi realizări în producția viticolă. De la Odobești, din însoțita podgorie, coloana de mașini ajunge în municipiul Focșani, unde localnicii au ieșit în număr mare de-a

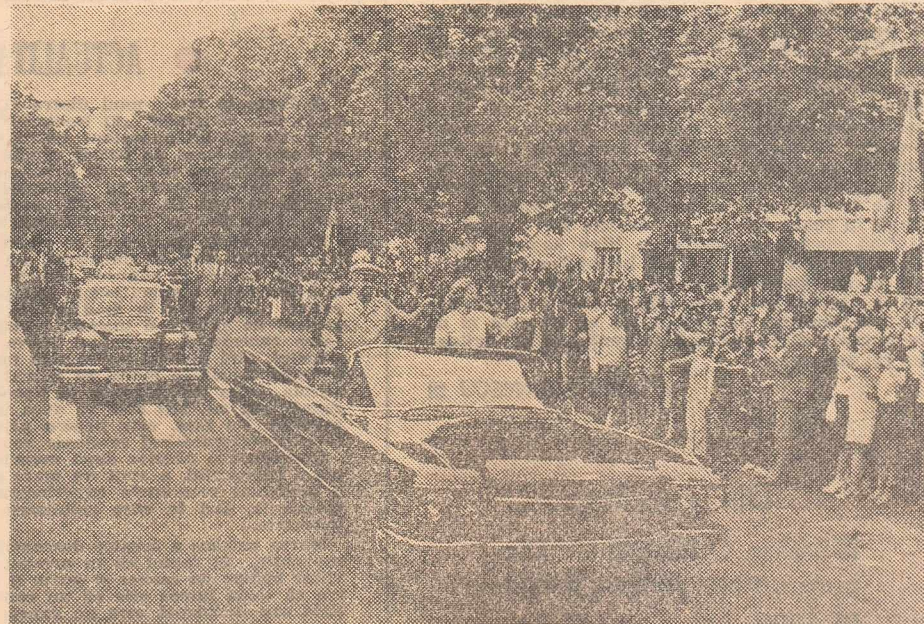
lungul arterelor orașului pentru a-i întâmpina din inimă pe oaspeții iubiți.

Vizita de lucru în municipiul Focșani a început pe platforma industrială de sud a orașului, unde au luat ființă și unde vor mai fi construite importante unități ale industriei noastre constructoare de mașini, metalurgice, chimice și de prelucrare a lemnului. Combinatul pentru prelucrarea lemnului este prima unitate vizitată. În discuția cu ministrul de resort, cu specialiștii combinatului sint analizați principalii indicatori economici, măsurile ce urmează a fi luate pentru creșterea continuă a eficienței, pentru reducerea cheltuielilor de producție, pentru valorificarea superioară a materiei prime. Remarcând preocupările și realizările obținute, tovarășul Nicolae Ceaușescu recomandă o mai bună valorificare a lemnului, indică o mai bună colaborare cu industria chimică.

Continuând vizita de lucru în municipiul Focșani, oaspeții se opresc la întreprinderea de dispozitive, ștanțe, matrițe și scule așchietoare, unde, pe platforma din fața întreprinderii, secretarul general al partidului i-au fost prezentate programele de dezvoltare a platformei industriale în această zonă a orașului. Revelator pentru ritmul dezvoltării pe care o cunoaște județul, aici se vor înălța o întreprindere metalurgică avind două laminatoare, una de vase emailate, o fabrică de elemente hidraulice și o nouă capacitate de ștanțe, matrițe, dispozitive și echipamente tehnologice, obiective ce vor dubla actualul potențial industrial al județului. Și aici, analizând probleme legate de investiții, cu diferitele lor implicații pentru producție, pentru ritmul și calitatea construcțiilor, probleme legate de sistematizarea centrului civic, precum și a municipiului în general, vizitind apoi întreprinderea de dispozitive, ștanțe, matrițe și scule așchietoare, apreciind realizările obținute, tovarășul Nicolae Ceaușescu a cerut oamenilor muncii să acționeze în continuare pentru creșterea eficienței economice, a calității produselor, diversificării echipamentelor, a ridicării gradului lor de competitivitate. La întreprinderea de prelucrare masele plastice — unitate intrată în funcțiune în 1977 — dialogul purtat de secretarul general al partidului cu ministrul industriei chimice, cu reprezentanții ai între-

În vizită la Șantierul naval din Brăila

Numeroși locuitori ai municipiului Galați salută cu bucurie și căldură pe tovarășul Nicolae Ceaușescu și pe tovarășa Elena Ceaușescu

prinderii s-a axat pe măsurile ce trebuie întreprinse pentru ca unitatea să funcționeze la parametrii proiectați. Accentul principal a căzut pe utilizarea rațională a instalațiilor și mașinilor de mare tehnicitate, pe sporirea și diversificarea producției, exigențe la ordinea zilei pentru economia noastră.

Momentul culminant al vizitei l-a constituit marea adunare populară desfășurată în Piața Unirii, piața centrală a municipiului, unde zeci de mii de oameni ai muncii din oraș și din alte localități ale județului au primit cu însuflețire pe tovarășul Nicolae Ceaușescu, pe tovarășa Elena Ceaușescu, pe ceilalți tovarăși din conducerea partidului și statului. Intimpinat cu deosebit entuziasm, cu cele mai calde sentimente, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a rostit o cuvântare urmărită cu viu interes, cu deplină aprobare și satisfacție de numeroșii participanți. Într-o atmosferă vibrantă, dominată de sentimentul fierbinte al dragostei și încrederii nețărmurate în partid, în secretarul său general, participanții — și prin ei toți locuitorii județului — și-au reînnoit angajamentul ferm de a transpune în viață programul partidului, hotărârile Congresului al XI-lea și Conferinței Naționale ale P.C.R., sarcinile și indicațiile date de tovarășul Nicolae Ceaușescu, îndemnul sale de a munci mai bine, de a-și aduce o contribuție tot mai mare la edificarea socialismului și comunismului pe pământul României.

Cu aceleași alese sentimente de dragoste și prețuire au intimpinat și locuitorii județului Brăila prezența în mijlocul lor a tovarășului Nicolae Ceaușescu, a tovarășei Elena Ceaușescu, a celorlalți tovarăși din conducerea de partid și de stat. Au fost vizitate patru mari întreprinderi din municipiul Brăila — întreprinderea de utilaj greu „Progresul”, Șantierul naval, întreprinderea „Laminorul”, Combinatul de celuloză, hirtie și fibre artificiale — precum și Cooperativa agricolă de producție „Tudor Vladimirescu” din comuna cu același nume. Dialogurile desfășurate cu prilejul acestor vizite, cunoașterea rezultatelor obținute în producție de colectivele care muncesc în aceste unități, înfățișarea performanțelor în unele domenii și a proiectelor de viitor se transformă într-un adevărat raport al muncii comuniste în fața secretarului general al partidului, oferă dimensiunile angajamentelor și posibilităților oamenilor muncii din aceste locuri de a transpune în viață indicațiile partidului. În timpul vizitei, secretarul general al partidului discută cu muncitorii, maiștri, șefi de echipă, se interesează de condițiile lor de muncă și retribuție, de modul în care își îndeplinesc sarcinile de plan, examinează posibilități noi de dezvoltare a întreprinderilor, de îmbunătățire a condițiilor de viață ale celor ce muncesc. În amănunt despre modul de repartizare a sarcinilor pe capacitățile de producție existente se interesează tovarășul Nicolae Ceaușescu și la Șantierul naval. Secretarul general al partidului recomandă să se persevereze pe linia folosirii cât mai depline a tuturor capacităților de producție, a potențialului tehnic și uman, a bunelor condiții de muncă ce au fost create. Atmosfera de entuziasm cu care se încheie vizita are valoare de puternic angajament muncitoresc, de reafirmare a hotărârii colectivelor de aici de a fi la înălțimea sarcinilor ce îi revin.

În mijlocul metalurgistilor de la întreprinderea „Laminorul”, tovarășul Nicolae Ceaușescu este informat de modul în care oamenii muncii de aici acționează pentru aplicarea noului mecanism economic-financiar — având drept principalii indicatori producția netă și producția fizică — ce stimulează eforturile întregului colectiv pentru mai buna gospodărire a mijloacelor materiale și financiare de care dispun.

Principalul producător de fire și fibre artificiale al țării — Combinatul de celuloză, hirtie și fibre artificiale — prin rezultatele obținute până acum, prin realizarea programului stabilit, prin activitatea oamenilor care muncesc aici, va deveni o unitate de referință majoră printre întreprinderile de acest fel din țară. Secretarul general al partidului cunoaște și apreciază strădaniile colectivului de a îndeplini în cele mai bune condiții sarcinile ce îi revin.

Ultima vizită de lucru, în comuna Tudor Vladimirescu, decorată în mai mulți ani consecutiv cu ordine ale republicii și declarată câștigătoare a întrecerii pentru buna gospodărire a satelor și comunelor patriei noastre, face cunoscut aleșilor oaspeți, cele mai valoroase rezultate obținute de țărani cooperatori ai acestei localități. Tovarășul Nicolae Ceaușescu apreciază rezultatele obținute, eforturile făcute pentru introducerea în cultură a celor

mai valoroase soiuri de plante, se adresează unui grup de țărani cooperatori aflați la muncă, pe cîmp, le cere să muncească și mai bine, să folosească bunele condiții asigurate prin înaltul grad de mecanizare a lucrărilor, prin generalizarea pe întreaga suprafață a irigațiilor, pentru obținerea unor recolte și mai mari în anii viitori.

Prețutindeni, pe parcursul acestei vizite, tovarășul Nicolae Ceaușescu a adresat oamenilor muncii din unitățile vizitate felicitări pentru rezultatele bune obținute, le-a adresat urări de noi succese în muncă, multă, multă sănătate și fericire.

Ca și în județul Vrancea, vizita secretarului general al partidului în județul Brăila s-a încheiat printr-o mare adunare populară. Desfășurată în Piața Independenței, adunarea a prilejuit miilor de oameni ai muncii din întreprinderile și instituțiile brăilene — constructori de mașini și de nave, lucrători din port, țărani din localitățile învecinate — manifestarea bucuriei de a-l avea din nou în mijlocul lor pe conducătorul partidului și statului nostru față de care întregul nostru popor nutrește sentimente de profundă dragoste și stimă. Într-o atmosferă revelatoare pentru unitatea întregului nostru popor în jurul partidului, al secretarului său general și președinte al țării, a luat cuvîntul tovarășul Nicolae Ceaușescu. Marea adunare populară s-a încheiat într-o atmosferă impresionantă, de fierbinte patriotism și spirit revoluționar, mulțimea aclamînd minute în șir pe secretarul general al partidului, concentrînd astfel hotărîrea fermă a tuturor locuitorilor județului Brăila de a-și face mereu datoria, de a îndeplini neabătut politica partidului nostru, închinată binelui și fericirii poporului, cauzei socialismului și păcii în lume.

În această atmosferă de adevărată sărbătoare tovarășul Nicolae Ceaușescu împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu și-au luat rămas bun de la locuitorii orașului Brăila și s-au îndreptat, la bordul elicopterului prezidențial, spre Galați. În puternicul centru al industriei siderurgice care este Galațiul zilelor noastre, zeci de mii de locuitori ai orașului l-au intimpinat și ei cu bucurie pe secretarul general al partidului, cu manifestări sărbătorești, de caldă dragoste și stimă. Prin manifestările ce au însoțit prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu în orașul lor, gălățenii au ținut să exprime grațitudinea lor față de secretarul general al partidului pentru tot ce a însemnat propulsarea Galațiului în rîndul marilor centre economice și sociale ale României socialiste.

În cursul zilei de 8 septembrie, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, comandantul suprem al forțelor armate, a asistat în zona Brăila-Galați la exerciții și aplicații militare demonstrative.

Exercițiile și aplicațiile, executate de unități și subunități de diferite arme au constituit o verificare a pregătirii forțelor noastre armate, a comandanților, ofițerilor din statele majore, activiștilor de partid, a capacității lor de a organiza și conduce acțiuni de luptă complexă, în cooperare cu găzdi patriotice și alte formațiuni din sistemul național de pregătire a populației pentru apărare, în spiritul cerințelor doctrinei militare a partidului nostru. Exercițiile și aplicațiile demonstrative au evidențiat înaltele calități morale și virtuți ostășești ale armatei noastre, hotărîrea de instruire temeinică, responsabilă, pentru a fi gata în orice moment să apere, împreună cu întregul nostru popor, libertatea, independența și suveranitatea națională, integritatea patriei noastre socialiste.

Prin cuprinderea unor obiective deosebit de diverse și complexe, prin întîlnirile dense cu numeroase colective de oameni ai muncii și cunoașterea nemijlocită a activității acestora, a condițiilor în care lucrează, a felului în care răspund sarcinilor partidului și programului de dezvoltare a patriei, vizita de lucru desfășurată de tovarășul Nicolae Ceaușescu în județele Vrancea și Brăila, întîlnirea secretarului general al partidului cu populația municipiului Galați, asistarea la aplicațiile militare demonstrative în zona Brăila-Galați vorbesc din plin despre activitatea neobosită a șefului partidului și statului nostru pusă în slujba poporului român, a dezvoltării socialiste din țara noastră, grăesc despre preocuparea sa neprecupețită de a se afla mereu, la locul unde se edifică viața prezentului și se proiectează coordonatele viitorului, în uzine sau pe ogoare, pentru a transmite oamenilor cuvîntul său, cuvîntul partidului, veghea neîntreruptă pentru viitorul prosper și pașnic al acestui popor harnic — poporul român, al acestei țări antrenate într-o mare operă constructivă — România socialistă.

Congresul național de chimie

● București, 11-14 septembrie 1978 ●

În deschiderea lucrărilor: Cuvîntul tovarășei acad. dr. ing. Elena Ceaușescu

Sub egida Institutului Central de Chimie care grupează, prin cele 27 de unități ale sale, întregul potențial de cercetare și proiectare din domeniul chimiei, Ministerului Industriei Chimice, Ministerului Educației și Învățămîntului și Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie, luni s-au deschis în Capitală lucrările Congresului național de chimie.

Presă din aceste zile acordă un amplu spațiu manifestării care, reunind academicieni, oameni de știință, cercetători, proiectanți, cadre didactice din învățămîntul superior, specialiști din întreprinderile industriale de profil, prilejuiește o cuprinzătoare dezbateră privind realizările obținute de școala românească de specialitate, promovarea procesului de dezvoltare rapidă a acestei ramuri din România, rezultat al politicii de industrializare socialistă promovată cu consecvență de Partidul Comunist Român, de secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Prin însăși componența participanților, Congresul exprimă concepția unitară a integrării cercetării, învățămîntului și producției, constituind un larg forum național de dezbateră democratică a problemelor legate de activitatea acestei importante ramuri a economiei naționale.

În cadrul politicii generale a partidului și statului, al programului de dezvoltare în ritm înalt a întregii economii naționale stabilit de Congresul al XI-lea și de Conferința Națională, la dinamismul industriei chimice, urmare a aplicării orientărilor stabilite de conducerea partidului, personal de tovarășul Nicolae Ceaușescu, a contribuit într-o mare măsură concepția științifică originală, activitatea desfășurată în puternice institut și centre de cercetare, proiectare și inginerie tehnologică, plasate pe teritoriul țării și organizate astăzi în cadrul primului institut integrat pe ramură — din țară — Institutul Central de Chimie.

Sînt binecunoscute, atât în țară cit și în străinătate, progresele dezvoltării chimiei românești, rolul important pe care ea îl are în efortul țării de a trece la o nouă calitate în toate domeniile de activitate. Sînt de asemenea, binecunoscute, atât în țară cit și în străinătate, contribuția determinantă, aportul propriu de o mare valoare teoretică și practică, ale tovarășei Elena Ceaușescu în organizarea științifică, unitară, a cercetării și proiectării, în legarea strînsă a acestora de producția industrială pe de o parte, de învățămîntul superior și activitatea științifică, pe de altă parte.

Îndeplinind înalte responsabilități de partid și de stat, tovarășa Elena Ceaușescu a desfășurat totodată, cu o remarcabilă competență și continuitate, în fruntea Institutului Central de Chimie, o laborioasă muncă de concepție și practică; tehnologiile moderne elaborate de specialiștii acestui institut stau la

baza producției marilor unități chimice din țara noastră și sînt apreciate pentru înalta lor valoare pe plan mondial, multe din ele fiind medaliat cu aur la manifestări internaționale.

În cuvîntul ținut în ziua deschiderii congresului, urmărit cu viu interes de participanți și de numeroși invitați străini prezenți în sală, tovarășa Elena Ceaușescu a făcut o strălucită analiză a contribuției cercetării științifice și proiectării tehnologice în progresul rapid al acestei ramuri industriale, jalonînd, în același timp, principalele direcții de acțiune pentru valorificarea superioară a resurselor naturale ale țării, perfecționarea studiilor privind realizarea unor produse cu înalt grad de prelucrare, conlucrarea mai strînsă dintre cercetare, proiectare, învățămînt și producție.

„Desigur, arăta tovarășa Elena Ceaușescu, una din sarcinile de mare răspundere ale cercetării științifice este materializarea în producție a rezultatelor ei, asigurarea punerii cit mai rapide în funcțiune a instalațiilor tehnologice și realizarea parametrilor proiectați. Pentru aceasta este necesar ca unitățile de cercetare să colaboreze cit mai strîns cu unitățile de producție, cu centralele și întreprinderile beneficiare. Faptul că la Congresul nostru participă și cadre de conducere și specialiști din unitățile de producție ale industriei chimice ne dă posibilitatea să discutăm împreună căile menite să ducă la întărirea conlucrării dintre cercetare și producție în activitatea de realizare a prevederilor planului.”

Relevind importanța acestei manifestări în viața științifică a țării, cuvîntarea a evidențiat cu limpezime și cu o remarcabilă acuitate atît progresele cit și neajunsurile manifestate în cercetarea științifică care, potrivit sarcinilor stabilite de Congresul al XI-lea trebuie să aducă o contribuție tot mai însemnată în domeniul creării și punerii în valoare de noi surse de energie — aceasta fiind o problemă de cea mai mare însemnătate pentru asigurarea progresului întregii noastre economii și implicit pentru asigurarea unei eficiențe tot mai înalte în industria noastră chimică. „Sînt convinsă, a spus tovarășa Elena Ceaușescu, că oamenii de știință și cercetătorii din domeniul chimiei, împreună cu toți lucrătorii pe tărîmul științei din România, vor face totul pentru a-și aduce întreaga lor contribuție la realizarea marilor sarcini pe care le avem în acest cîmp, la îndeplinirea Programului partidului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a țării spre comunism, la întreaga politică internă și externă a României, de pace și colaborare între națiuni.”

ION CRISTIAN ■

Absenți din știrile telex, mereu pe ape, ei se găsesc totuși la datorie

Cocoșii aduc ora două și în satele unde noaptea nu e chiar atât de plină. Farul Mangaliei mătură apa, ținutul cu vii și piersici, nucul din curtea lui Petre Cornei, șeful pescarilor de stavrizi. Tăcerea e spartă ici-colo, abia auzit, de jucătorii de bridge așezați în jurul mesei negeluite, sub bolți de viță; de muzica rock, pop sau folk a Grundigurilor și Philipsurilor achiziționate de fani HI-FI. Turiști cu sutele, aduși în mare parte de falsa boare a întoarcerii spre patriarhal, un soi de snobism neagasant, cheltuit cu dezinvoltură în nopțile atât de curate de la Limanu, 2 Mai sau Vama. În definitiv, o lume pașnică, domestică, așezată între obiceiuri cu rădăcini tot mai adânci. Mai nestatornică și mai neliniștită e lumea pescarilor.

— Fratele meu, ce calcan se prindea pe timpuri! Acum zece-zece ani scoteam cite 1200 de kilograme la 40 de brațe de plasă. Vă dați seama? Un barcăz plin într-o dimineață!

— Cât ai scos anul ăsta, nea Petre?

— Slab, 300—350 de kile la 200—300 de cosiace.

— Erau și pescari mai mulți pe vremea aia?

— Ei, cu vreo douăzeci de inși mai mulți, adică dublu. Asta, la noi, dar la Constanța, în brigada unde-i acum Abram Ilici, erau vreo șazeci de oameni. Nu mai spun de pescarii lui nea Mitică Banu de la Costinești. Dacă nu măsurai cu ochii mărimea barcăzelor, ziceai că vine dinspre mare o flotă plină de rod.

La două și jumătate noaptea drăgile mai scormoneau, uruind din motoare, fundul lagunei. Am trecut dincolo, spre ghețarie și cherhana. La visle, Gheorghe Oancea, țaran din Pecineaga, pescar în 2 Mai, cu casă frumoasă și bolți de viță de invidiat, în acest loc atât de fierbinte verile. Cornei minca o roșie cu sare, minuiind din cînd în cînd ciutul de cîrmă. Ceilalți opt urmau să vină cu barca lui Dumitru Graure, ajutorul șefului de echipă.

Briza se pornise aducînd miros de alge. Se increțea ușor apa sub noi. Se zbătea din cînd în cînd chefalul. Așa credeam. Cîteva mai noi sau din ăștia, ca mine, care au cochetat doar cu pescăria.

— Azi ne pică bine stavridul. Ia uită-te cum se bate lufarul și goneste stavridul spre mal.

— Măi, Petre, păi ăsta nu-i chefal?

— Da de unde, fratele meu. Chefalul fierbe, lufarul se zbate. Ia seama și ține bine minte lucrul ăsta.

Proaspăt pescar, pînă nu demult motorist la irigații, trage dintr-un muc de țigară, ușor atins în amorul propriu.

— Mde, pe întinericul ăsta, naiba mai știe ce pești îți umblă prin preajmă.

Ceilalți rid. Rid cu lacrimi. Apoi:

— Cuterul e stricat, să știți, face șeful. Foca, du-te în magazie și ia pinzele! Mergem la două perechi de rame pînă părăsim digurile, apoi la vele pînă la Vama. Gherasime, tu ai venit primul aici; cum a plecat echipa lui Naum?

— Tot așa cum zici mata că o să mergem și noi.

Printre dinți, strecurat și cu supărare mocnită, cel care confundase chefalul cu lufarul, face: bine mai era la irigații; nu-mi bășicam miinile, nu mă sculam după cocoși.

— Gata, fără bocete. La întoarcere vine „Poienița” și ne remorchează.

Nu sînt totuși niște oameni pe care să-i cuprindă intens nostalgia după iernile de altădată. Planul la punctul de lucru Mangalia se face. E drept că nu mai e pește ăla care a fost, dar vine hamsia, vin stavridul și chefalul. Calcanul, mai rar. În aprilie, mai și iunie, cînd bat vînturi reci, la adîncimea cea mai mare și în locuri unde țărnul dispare din ochi. Acolo.

Maxim Grigore e un bărbat în fața pensiei. Un bărbat cit doi abia veniți. Va mai scutura talienele încă douăzeci de ani de aici înainte. Cel puțin. Știe o multime de povești trăite despre ape, furtuni, bărci sparte de valuri, taliene măcinate de elicea navelor naufragiate, despre briza care și în zilele senine îți inmoaie ru-făria în apă sărată. Înjură meduzele. Mai multe meduze, mai puțin stavrid în taliene. Dar asta o simt și pescărușii, albatroșii. Chiar mai bine decît nou-veniții.

— Anul trecut, pe vremea asta, spune, aveam zile cu 500—600 de kile de stavrid. S-au schimbat curenții, lufarul s-a dus mai în adînc, de un sezon mai slab. Pierdem și oameni. Se duc la șantierul naval și se fac lăcătuși, sudori. Rămînem noi, ăștia cu oasele tari și vechi.

Briza îi flutură părul cărunt, îi deschide fața ridată. Pe fondul carului de foc al soarelui, ieșit abia pe jumătate din ape, moș Maxim pare un hirsut. Neptun de lagună al cărui trident taie în patru felii subțiri briza, furtuna, apa sălcie revărsată din fîntînile adînci ale Dobrogei.

Vîntul umflă velele. Pinza rezistă. Galop tăcut peste ape, lingă buza țărnelui invadat de eflorescențe roșii, albastre, verzi — corturile turiștilor.

— Jos velele, băieți! Atenție la cîrmă, Graure!

Pescărușii rolesc, învăluindu-ne în țipete de foc. Burta talienele e mai bogată decît ieri sau alaltăieri. O știm, o simțim cu toții. Se trage virtos la codole. Piticul Nicu Fieraru e lac de sudoare. Moș Maxim azvirle cu lopata meduzele. Înjură, ride, se strîmbă la valul de vie-

tăți transparente. Graure ține cu cangea parima dreaptă. Și totuși, exclamații: Slabă mișcare! Slabă mișcare! Barcăzul plutește într-o rină sub greutatea oamenilor, apoi a peștelui. Valurile îl bat în carenă. Tresar la gîndul că ne-am putea răsturna. Nici o grijă, o spun fețele pescarilor. „Să vii tu în aprilie să vezi ce-i-

ăla un pescuit de calcan. Acolo, acolo e greul ăl mai mare. Chinul dracului pînă scoți casiacele din apă. Îți place peștele, dar să vezi cu cîți nervi, cu cîtă forță se prinde“.

— Ziariștule, pune mina pe lopată și dă afară meduzele!

Un borș de pește, pescăresc, se ciștigă greu, dar mai greu se ciștigă privilegiul de a sta alături de acești oameni.

— Nu așa, ia-o de la capăt înspre bur-tă. Nu fii ca turiștii. Învață! Strică dacă știi cu un dram mai mult decît alții? Așa, așa...

Peștele strălucitor curge în val compact și umple fundul barcăzului. O zi care se anunță bună. Nicolae Iordache, șeful punctului, nu va mai spune: V-ați sculat de pomană cu noaptea în cap, nu ni-ați adus decît trei coșuri. Dacă aud cei de la „Piscicola” Constanța mă fac pui fript la telefon.

Adevărul sare în ochi repede: prea mulți funcționari, prea puțini, din ce în ce mai puțini pescari. În loc de pește prins și adus la cherhana, se fac deseori socoteli, se bat la mașină hirtii care numără peștele ce s-ar fi prins dacă... Se nasc metode și se răresc adevărații pescari.

O zi bună pentru oamenii lui Petre Cornei. Mulțimea pescărușilor e primul indiciu, apoi zbaterea lufarilor și la urmă, burta încărcată a talienele. A celor două taliene pe care oamenii le schimbă din două în două săptămîni cu altele noi sau reparate, cîrpite, posădite.

Pe la nouă și jumătate apare „Poienița”. Marinarii scot o căldare de pește din fundul barcăzului. Comod, prețul remorcării. Dar mai scot una. Altfel, cale de cîteva kilometri vom înainta la visle, împotriva vîntului. Și nu mai sînt decît puțini pescarii de altădată în stare să tragă și zece kilometri la visle, un barcăz

plin. Numai scoaterea talienele face cît trei probe la un campionat mondial de atletism. Dar vislul pe furtună? Cine știe? Cîți l-am mai trăit? Pe campionii mondiali la atletism îi așteptăm cu răsuf-larea tăiată la aeroport sau în știrile telex. Pe pescari, de data aceasta, doar mereu preocupatul și grijuliu Nicolae Iordache. Acum ei sînt: Petre Cornei, Nicolae Fieraru, Teodor Petrichel, Gheorghe Oancea, Nichita Gherasim, Dumitru Graure, Maxim Grigore. Cine le va lua locul mine, peste un an, peste cinci, nici nea Iordache nu știe. Vör fi mai mulți, vor fi mai puțini?

În octombrie încep să vină mai din plin curenții dinspre nord. Vin încărcăți de hamsie. Se pregătesc taliene, barcăze, ieșiri de noapte sub brize mai reci, de toamnă. Aceiași pescari, puțini, dar oameni de aur!

PAVEL PERFIL ■

Mie, acest aspect al muncii îmi place: faptul că, uneori, nu prea știi cum s-o scoți la capăt

Pe deținătorii titlului de EROU AL MUNCII SOCIALISTE „Avicola” Satu-Mare, i-am întîlnit duminică, 3 septembrie, ora 8,30, în autocar. Un autocar plin. Patruzeci și ceva de persoane. Tot personalul din complex. Titlul le-a fost decernat în iunie, pentru producția realizată anul trecut, dar abia acum pleacă în excursie, o săptămîină cu autocarul, la Porțile de Fier. Șapte zile în care vor vizita orașele Oradea, Deva, Hunedoara, Orșova, Drobeta-Turnu Severin, iar la întoarcere vor trece prin frumoasa vale a Jiului, apoi prin Alba Iulia, Cluj-Napoca și Zalău.

— Cum de puteți să plecați toți, tovarășe director Mihai Petrușca?

— Acest interval, în care vom uita, sau nu vom uita de tot de pui, corespunde, conform tehnologiei, cu depopularea halelor, pentru respectarea perioadei de odihnă biologică. În același timp va fi și pentru noi un mic concediu, tot un fel de odihnă biologică.

— Concret, pentru ce ați luat titlul?

— Am obținut locul I pe țară și titlul de Erou al Muncii Socialiste pentru greutatea medie pe fiecare pasăre livrată la 56 de zile — de 1,623 kg.

— Locul II ce greutate a scos?

— Înțeleg ce vreți să aflați. Media pe țară a fost de 1.400. Următorul, după noi, a obținut 1.500. Planul era stabilit la 1.350 și am realizat 1.623. Vă mai spun încă două cifre, care vor convinge că am muncit bine. Am avut planificate beneficii în valoare de 900 000 și am realizat triplu — două milioane opt sute cincizeci de mii de lei.

— Vă mulțumesc, vă urez drum bun și mai ales vreme bună.

— Încă nu plecăm. Lipsesc trei persoane care, precis, întîrzie. Locuiesc în satul Vetiș, la 2—3 km de fermă.

Autocarul e plin de femei tinere. Ele sînt personalul de bază. Pe bărbați poți să-i numeri pe degete. Fochiștii Vasile Potoki și Traian Szabo, bobinatorul Ștefan Simon, mecanicul Valentin Borta și electricianul Dumitru Ivașcu. Acesta din urmă îmi spune printre altele:

— Lucrez la fermă chiar de la înființare. Atunci chiar îmi venea greu. Instalațiile nu corespundeau devizelor. Le-am făcut remedieri și le-am adus îmbunătățiri, am plecat în schimb de experiență la „Avicola” Baia Mare, la Salonta și Scornicești. Acuma toate merg precum ceasul. Simt că-mi priește excursia asta.

— Dacă ați rezolvat toate problemele, în viitor ce veți face, n-o să vă cam plictisiți?

— N-o să mă plictisesc. Se vor ivi alte probleme, pentru că ne vom extinde. În 1977, cu o singură fermă obținem 1 000 tone carne. În '80 vor mai exista încă două ferme, vom avea o capacitate de 5 000 de tone carne anual și precis vor apărea și alte probleme și, cu ele, ambiția de a găsi soluții. Dacă vreți să știți, mie tocmai acest aspect al muncii

îmi place; faptul că uneori nu prea știi cum s-o scoți la capăt, începi să te gîndești singur, mai ceri un ajutor, îl ceri și pe-al doilea și te trezești că toți care se pricep colaborează și găsim și soluția. Și directorul și inginerul Latiș de la direcția agricolă m-au ajutat mereu. Și pe femei le-a ajutat, întrebați-le. Pe mina lor e de fapt ferma zi și noapte.

— Florica Chira, ești cea mai veche îngrijitoare, cum a fost la început?

— La început, în '74 și '75, știam ce trebuie să facem, dar nu prea știam cum. Am stat, atunci, cite 72 de ore, în toate schimburile, cu toți șefii lingă noi, ca să știm tot ce se poate întimpla într-un flux continuu. Nu terminaserăm nici o școală, nici un curs, eram toate femei care veneam de la cîmp. Douăsprezece femei, cite două pe schimb, supravegheau producția pe două hale.

— Acum e altfel?

— Acum, pe o hală, la 40 000 de pui și pe o suprafață de 2 000 mp revine o singură îngrijitoare. Atunci, noi căram sacii cu furaj, noi încărcam gunoii. Acum procesul de producție fiind mecanizat, furajarea, adăparea sînt mecanizate. Evacuarea gunoiiului se face cu tractoare mici. Acum poate să vină cine vrea în schimb de experiență la noi, are ce vedea.

— Ciștigați bine?

— De cînd lucrăm în acord global iau două mii și ceva pe lună. În plus, pentru că lucrăm, ca și ceferiști, 12 cu 24, am timp să-mi văd și de gospodărie.

— Acum, dacă lipșiți o săptămîină, cine vede de casă?

— Bărbații!

ELENA GHERA ■

Pe mine, zice zidarul Iancu Verone, școala vieții nu m-a învățat nimic rău

— Stimate tovarășe zidar Iancu Verone, om al muncii în cadrul T.C.M. Prahova, șantierul Valea Prahovei din Cimpina vă cerem, pentru început, permisiunea ca la discuția noastră să participe și șeful dumneavoastră, inginerul Iancu Ion, unul dintre cei mai buni constructori din zonă.

— Just. Să participe.

— Vă mulțumim și vă rugăm să ne spuneți de la ce vîrstă lucrați?

— De la 14 ani. Fiind acasă 6 frați am plecat care pe unde a putut să-și câștige piinea. Unde credeți că am plecat eu din comuna Cornu, județul Prahova, unde m-am născut?

— Da chiar, unde?

— La I.C.R. din Predeal. Era un meșter, Chițu Ion, zidar și el, care m-a învățat meseria. Ce metodă avea nea Chițu?

— Ajungeam în gară la Predeal și ne dădeam jos. El pleca să ia mîncare și eu mă duceam în magazia unde stăteam. Făceam curat, aduceam apă, venea el, mîncam și plecam la lucru. Zicea cam din oră-n oră: „Verone, fii și mai atent și mai răbdător”. Și eram.

— Acum unde locuiți?

— În Cornu, mi-am făcut casă.

— Cine v-a construit casa?

— Eu.

— Puteți să faceți singur o casă?

— Cum să nu?

— Cît a durat construirea casei?

— Să vă explic cu sinceritate. Sint două faze. Întîi cumperi material: balast, fier, cărămidă, ciment. Aici trebuie să ai răbdare să strîngi bani. Eu am adunat trei ani. A doua fază este construirea. Asta a durat o jumătate de an.

— Cîți copii aveți?

— Dar de unde știți că am?

— Așa am presupus.

— Am două fetițe. Pe cea mare, de 15 ani, o înscriu la Liceul de chimie din Bușteni. La cea mică nu ne-am gîndit pînă-n prezent. Voiam să vă zic ceva dar ne-am luat cu vorba și am cam uitat.

— Nu e chiar atît de tirziu să-mi spuneți totuși.

— Casa mea se învîrte după soare.

— Adică?

— E bine finisată, retrasă, și primește soarele drept în camerele unde locuim cu fetițele.

— Dumneavoastră cită școală aveți?

— Mai bine să nu mai vorbim! Citeva clase și școala vieții.

— Școala asta a vieții ce v-a învățat?

— Să cunoști mai multe treburi. Sint zidar dar știu să lucrez la piatră, la mozaic. Să nu te temi de muncă. Știți că munca apără de boală?

— Da, știm. Ce lucru important și bun v-a învățat școala vieții?

— Să fii disciplinat, judecat, serios — dacă ți-ai dat cuvîntul, apăi tovarășe fă totul ca să iasă treaba.

— Dar ce lucru rău v-a învățat viața, școala vieții? Căci la o școală obișnuită unii copii învață, din păcate, și să rămînă repetați și să fumeze.

— Pe mine nu m-a învățat nimic rău.

— Putea să vă învețe?

— Asta da.

— Ce anume?

— Să nu duc retribuția acasă. Să devin neom.

— Aș vrea să vă întreb ceva și vă rog să nu mi-o luați în nume de rău. Nu avem nici idei și nici sentimente macabre dar ținem cont că ne aflăm pe pămînt unde, asta-i situația deocamdată, se mai produc și boli și războaie și inechități și, coborînd pe această scară, și accidente de muncă. Ce ați face dumneavoastră dacă, în urma unui accident, pe care desigur nu vi-l dorim, ați rămîne fără mîinile acestea, care vă aduc cînstă și mulțumirile familiei?

— Aș veni mai departe la serviciu. Avînd vechime aș putea da explicații. Aș verifica lucrările de betoane și pardoselele de mozaic. Însă dimineața aș veni înaintea tuturor și aș asigura aprovizionarea cu materiale. Tot mi-aș scoate banii.

— Sintem convingi că și cititorii noștri vor fi tulburați de acest răspuns ce strălucește prin forță, decență, demnitate. Este una dintre cele mai frumoase definiții ale muncii. Să vă întrebăm acum dacă zidăria este domeniul lucrurilor importante.

— Da.

— Adică?

— Păi nu trebuie să ne desfășurăm o viață? Să ne odihnim în case?

— Deși nu sintem specialiști în sfaturi

despre viață rațională am dori să ne spuneți ce faceți dumneavoastră într-o zi?

— La 5,45 mă trezesc în casa mea din Brebu. Mă spăl, mînc, beau o cafea pregătită de soție și plec la cursa de 6 și 15 minute. La 7 încep lucrul și între 12 și 13 avem pauză de masă. Desfac pachetul adus de acasă și mă hrănesc. La ora 18 încetez cu lucrul, plec cu cursa de 18,30 și ajung la domiciliu. Mai repar un gard sau, vara, cosec. Apoi, mă culc cu ce-i drept cam devreme. Pe la 21,30.

— Dumneavoastră beți?

— Da, dar după sistemul meu. O sticlă începută nu trebuie golită. Nu beau cu subordonații. Dacă te ții de băutură pierzi timp, pierzi bani și mai și cheltuiești alți bani. Nu e bine.

— Nu este. Cite locuri de muncă ați schimbat dumneavoastră?

— Nici unul. În cartea mea de muncă se va mai scrie abia cînd voi ieși la pensie.

— În meseria asta de zidar, care este lucrul cel mai greu?

— E greu și fizic și intelectual.

— Cît de mare este efortul fizic?

— Pe vremea cînd lucram cu cărămidă era extraordinar de greu. Ridicam, făceam tencuiele de mortar de doi centimetri grosime. Căram la mortar pînă oboseam. Asta era situația.

— Totuși, cît de mare e efortul fizic în zidărie?

— E mai greu decît cositul. De cosit, cosești citeva zile, dar de lucrat în zidărie, ei, asta o faci tot timpul. Trebuie să mînci zdravăn în fiecare zi carne. Altfel nu se poate să ai mîinile mai lungi.

— Cred că n-am înțeles. Ce vrea să însemne asta „mîinile mai lungi”?

— Ce v-am spus eu! Dacă nu sinteți zidar! Noi cărăm mult și asta trage mina jos. Și apoi cît efort faci peste balustrade!

— Cum vă descurcați cu timpul în această meserie? Mă refer la eterna trecere și schimbare a anotimpurilor.

— Ați auzit de proverbul acela că vara gospodarul își face sanie și iarna car?

— Parcă.

— Îți mai organizați treaba pentru decembrie. Îți faci acoperiș ca să nu-ți fie frig.

— Pentru zidari care este anotimpul cel mai plăcut?

— Primăvara. Cu toții așteptăm primăvara.

— Iarna, ca să nu ne limităm la un singur anotimp, ce face un zidar?

— În zilele frumoase protejăm lucrările exterioare. În celelalte, finisăm în interior.

— Lucrați în natură, sinteți de la țară. Ce fenomen vă impresionează cel mai mult?

— Cînd vin berzele. Și cînd sint pe la etajul X le văd extraordinar de bine. Le văd și cînd pleacă, dar nu mă supăr. Știți de ce?

— Știu. Pentru că se întorc.

— Just, știam eu că pînă la urmă veți înțelege.

În dimineața zilei de 5 septembrie a.c. Cimpina arăta frumoasă și tandră. Îți venea să plîngi pentru toate mamele care au împlinit ceva ani și fiii lor sint departe. Îți venea să te și bucuri căci ele trăiesc încă.

Acest oraș este de rezonanță în România. Oraș cinstit, oraș din care pentru prosperitatea acestei țări — ca să ne limităm la acest aspect — a plecat petrol, au plecat și au venit oamenii aceia cu mîinile innobilate de, ce să facem? aurul negru. Orașul a fost bombardat în al doilea război, a avut de suferit serios de pe urma catastrofalului cutremur din 4 martie 1977 dar, cu muncă, răbdare și chibzuință, se reface și se face. În aerul acela tare și sănătos se muncește temeinic. Primarul orașului, tovarășul Nicolae Dumitrașcu, ne spune că în acest an vor fi date în folosință 1000 de apartamente, ceea ce pentru un orașel cum este Cimpina înseamnă mult.

Tot dînsul mi-a recomandat ca pentru rubrica noastră să discutăm cu un om din construcții, cu unul Iancu Verone, dacă se poate. Și s-a putut.

EUGEN SECELEANU ■

OPINIA UNUI ALEGĂTOR

Cum se poate

Cînd ajungeam mai demult, dar și întrebam de cite ceva, la Cooperativa să zicem, și accl ceva nu se găsea sau nu era, sau nu era deocamdată, mi se spunea, invariabil și chiar cu gelozie și chiar cu tristețe neputincioasă, „La Mateești se găsește, la Mateești, știți dumneavoastră, la Mateești e și restaurant...”

Mateești e un sat pe valea Tării, valea Tării și ceva mai întinsă ca a Cernei, vreau să spun că nu e mare lucru pînă la urmă, dealuri domoale, păduri rărite de vreme, pruneturi mai ales, în sfîrșit se vede bine muntele și de aici, oamenii la fel, ca la Slătioara, harnici și nădăjduitori în dărnicia pămîntului, timpul însă mereu scurt între primăvara și toamnă și iarna lungă și primăvara pierită de tot și brumele din septembrie. Iarăși zic, oamenii harnici și ambițioși și nu pot să nu recunoască C.A.P.-ul care încă nu strălucește, i-a unit și i-a făcut mai cu cap și mai înstăriți.

Ce e, însă, la Mateești, în Vilcea, de văzut, este Cooperativa de consum. Rar mi-a fost dat să întîlnesc într-un sat, fie el și bogat și de cîmp, nu de munte și mai sărăcut cum sint Mateești o asemenea Cooperativă comunală. Restaurantul, restaurant, fie vorba între noi, stau mai bine ca Horezani care sint, cum bine se știe, orășeni, magazinul plin cu de toate și cu ce nu crezi că s-ar putea găsi într-un sat, de la mobilă la stofe fine și de la servicii de masă la librărie în bună regulă și apoi tot tacumul de electrice și aragazuri și mașini de spălat și frigider și lustre și pompe pentru instalat apă la robinet, cum să vă spun, un fel de „Universal” pus bine la punct, și, cum bine se vede, cu dever serios, adică nimeni nu se vaită de cumpărători.

Restaurantul cu separeuri, cu bodegă, cu grădina acoperită, brutăria cu piine caldă, și grătarul cu mititei fumînd neostenit și cînd întrebî „de

unde și pînă unde” și „cum se poate așa ceva”, oamenii zic, cu sînta viclenie țărănească ținînd loc și de modestie, „Păi n-ai văzut dumneata ferma” și mă duc să văd ferma, întîi de păsări, cu tot dichisul, păsările ca laptele, inotînd în lucernă, apoi ferma de porci „după revistă”, cum zicea cineva, totul ca într-o farmacie, n-am văzut, vă mărturisesc în multe I.A.S.-uri așa ceva, literalmente un spectacol, și lingă ferma moara electrică și lingă moara atelierul de impletit sîrmă pentru garduri și...

Și la anul — imi spune Năpruiu care se pare că e sufletul recunoscut al întregii povești, la anul vreau să facem o clocitoare, să producem noi totul la ferma de păsări și vreau să transformăm Centrul de legume și fructe într-o mică fabrică de gemuri și de conserve și la anul...

Năpruiu — (ce nume oltenească fermecător pe care mă și gîndesc să-l pun în romanul la care lucrez) Năpruiu are 42 de ani, e un țaran slab și înalt, iute, nerăbdător, chinuit de un neastîmpăr care se transmite imediat, cu ochii de viezure, iscoditori, Năpruiu fine să-mi explice mărunt „Cum se poate”, întrebarea mea cea mai firească, pentru că, fie vorba între noi, în toate satele e o Cooperativă de consum, în toate satele sint condiții, în toate satele s-ar cuveni să întîlnim isprăvile de la Mateești.

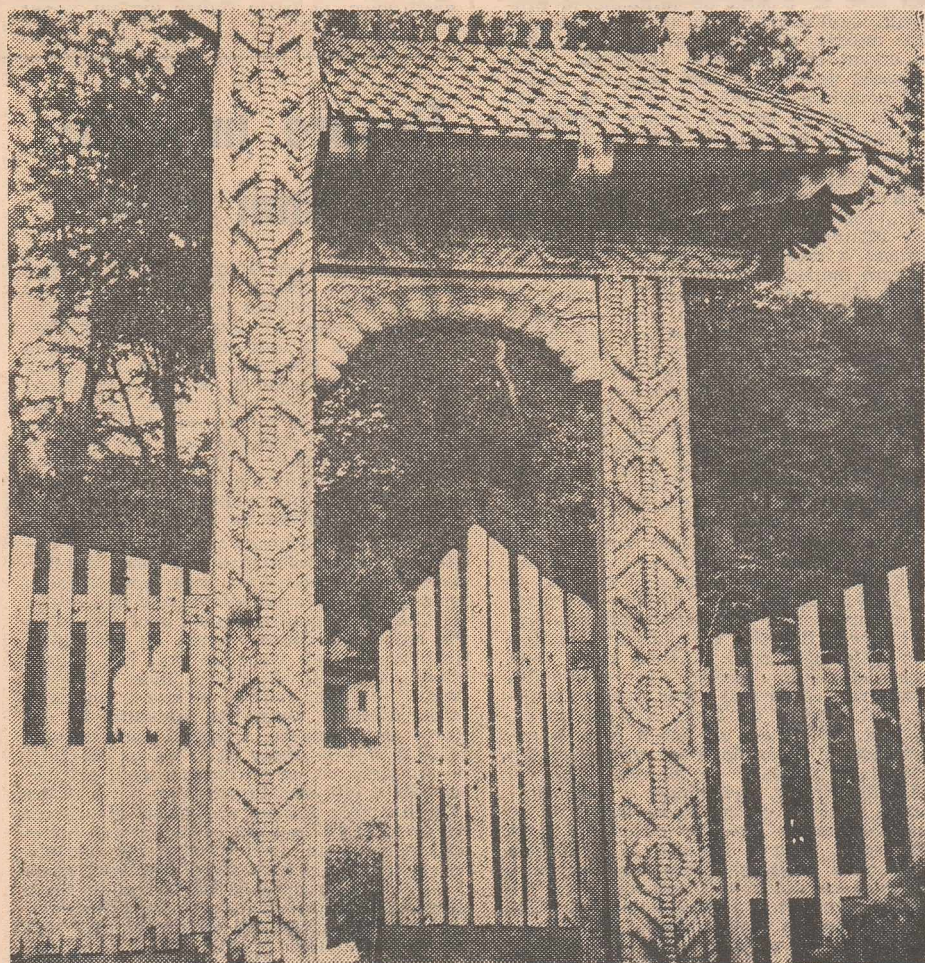
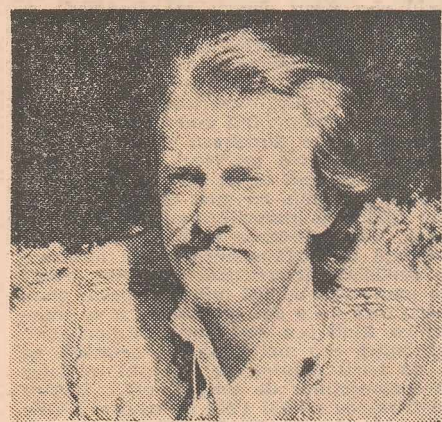
— Se poate — zice Năpruiu — fiindcă se poate, nu ne-a oprit nimeni de la muncă, nu ne-a împiedicat nimeni să ne sculăm de dimineață și să punem mina pe treabă, n-a zis nimeni să nu lăsăm nimic pe urma noastră. La început — cum știți și dumneavoastră — e mai greu, pe urmă omul, cum vedeți, se obișnuiește și cu binele și cu mai binele și dacă se obișnuiește începe să-l tragă și inima. Mare lucru nu este — mai zice el — însă eu văd limpede pe fața lui că acest mare lucru nu e de ici de colo și că se leagă zdravăn de proverbul cu „omul care sfințește locul”. „Dacă aș fi un om cu putere — imi spunca tu țăran de la mine de la Slătioara — i-aș duce pe toți la Mateești să se uite, și să vadă, fiindcă una e să te uiți și alta să vezi”.

Așa aș face și eu ca să arăt „cum se poate”.

DINU SARARU ■

Meseria lui e să facă artă

Se numește Pătru Godja-Pupăză și e cioplitor de porți. Are o gospodărie în satul Valea Stejarului, dar lucrul îl poartă prin tot nordul. A sculptat porți — din acelea ale căror fotografii ilustrează atîtea docte scrieri despre arta populară — la Berbești, Mața, Oncești, Vadu Izei și în multe alte locuri. Acum lucrează la un monument al satului său, „pentru cei străbuni”, cum zice meșterul, de așezat la un izvor și la o întîlnire de oameni. Lucrarea — un fus gros și dînr-un lemn ce reia la scară monumentală o idee din inventarul gospodăriei țărănești — va sta pe un soclu avînd în relief scene din istoria neamului. Cu totul, sculptura va merge pe 16 metri înălțime și va voi să amintească maramureșenilor cine sint ei și de unde vin. Mai trebuie spus că Pătru Godja-Pupăză, vestitul cioplitor de porți e un bărbat care muncește de la prima lumină a zilei și pînă noaptea, și din toată ființa lui se vede că munca îi este bucurie.

„Frînarii” din Rîmnic și dorința lor de a merge mai repede înainte

La Rîmnicu Sărat există o întreprindere a cărei nume nu impresionează probabil pe nimeni, ea numindu-se simplu Întreprinderea de garnituri pentru frîne și etanșare. Localnicii îi spun și mai simplu: fabrica de frîne! Acum, ca să fim sinceri, poate că unii și-ar putea închipi că societatea noastră nu mai are nevoie de frîne, că frînele trebuie eliminate definitiv din oricare compartiment al vieții economice și sociale! Lucrul este însă numai parțial adevărat, întreprinderea din Rm. Sărat, avînd, desigur, rolul ei bine determinat în industria românească, ca unic producător al materialelor de fricțiune, care asigură funcționarea sistemelor de frinare și ambreiere la toate tipurile de autovehicule din țară: autoturisme de oraș, autoturisme de teren, tractoare și remorci, autoutilitare, autocamioane, combine, autobuze — în general pentru toate autovehiculele aflate în parcul național, fie ele „Dacia”, „Roman”, „Steagul roșu”, „Semănătoarea” sau oricare altă mașină. În plus, la Rîmnicu Sărat se mai fabrică sisteme de ambreiere pentru diferite utilaje sau instalații tehnologice care funcționează pe acest sistem, ca și o gamă foarte largă de materiale de etanșare (pentru motoare, conducte, instalații, recipienti etc.), avînd rol protector împotriva apei, a produselor chimice, a temperaturilor înalte (între 300 și 700 de grade), sau a presiunilor ridicate (de la 5 pînă la 1000 de atmosfere). De curînd, pînă la 1000 de atmosfere). Fiind prezent la o ședință de comandament la Craiova, directorul Ion Stanciu, pe care-l vom cunoaște mai departe, a avut ocazia să audă o mulțime de glume despre olteni și mult visata lor mașină, pe care însă le spuneau, cu vădită plăcere, chiar oltenii înșiși! „Despre frînele noastre, spune, n-am auzit pînă acum nici o glumă — și vreau să cred că asta-i de bine!”. În fapt, o singură dată a fost chemată întreprinderea în fața organelor care cercetau un accident de circulație, și, deci incriminau calitatea unor elemente de frinare, dar lucrurile s-au lămurit repede, fiindcă frînele respective nu fuseseră făcute la Rîmnic, ci se confecționaseră la o cooperativă din Timișoara.

„Fabrica de frîne” a început să producă din 1972. A produce e însă doar un fel de a spune, fiindcă după ce licențiatorul și-a făcut datoria și odată cu ea bagajele, plecînd înapoi de unde venise, s-a constatat că prea mulți oameni din întreprindere care ar fi trebuit să se numească specialiști, nu căpătaseră această calitate, iar o altă experiență era greu de cîștigat, unitatea fiind unicat în țară. „La început, spune directorul Stanciu, vreo doi ani am avut tot felul de necazuri. Apoi am început să ne facem planul, mai mult cap la cap, cu mici depășiri numai. Din 1976 însă lucrurile s-au schimbat radical, întreprinderea realizînd suplimentar față de angajamente 36 de milioane la producția industrială, iar anul trecut nu mai puțin de 102 milioane peste plan, lucru care ne-a dat dreptul de a ne mîndri ca fiind cea mai bună întreprindere din județ, cea mai bună din centrală, ca și cu locul fruntaș pe întregul minister al construcțiilor de mașini, noi, fabrica de frîne, cu numai 1600 de oameni! Cele mai bine de o sută de milioane la producția suplimentară au umit, mi-aduc bine aminte, pe foarte multă lume. Unii au crezut chiar că este vorba de vreo greșeală, de vreun calcul eronat — și s-a luat hotărîrea să vină o comisie de statistică la noi în fabrică, pentru verificări! Bineînțeles, oamenii au făcut drumul degeaba!

Adevărul este că ne-am grăbit puțin, luați cu vorba de directorul Stanciu. Între „vreo doi ani am avut necazuri” și cele 102 milioane peste plan s-au petrecut desigur o mulțime de lucruri interesante, care merită a fi relatate aici. Am pomenit mai înainte de lipsa de oameni cu adevărat calificați, lucru care a condus la eforturi pentru înlăturarea neplăcutelor situații. Astfel, din dispoziția ministrului de resort, spre Rîmnicu Sărat au fost îndreptați o serie de specialiști și de cadre de conducere care lucrează pînă în prezent anul 1972 în alte unități din țară. Spre exemplu: directorul comercial, Aurel Voinea, a venit de la Iași, de la Penicilina, contabilul șef, Gabriel Grigorescu, de la Borzești, inginerul șef, Aurel Aldea, de la Brașov, de la Întreprinderea de autocamioane și așa mai departe, fără a-l uita însă și pe directorul Ion Stanciu, gălățean de fel, care a muncit timp de 19 ani la Șantierul naval, trasator-constructor de nave mai întîi, apoi maistrul, primul care a introdus în fabricație trasajul foto-optic, șef secție și, timp de 3 ani, constructor-șef, lucrînd în proiectări. „Dacă veți căuta mai adînc, spune azi directorul fabricii de frîne, veți vedea că, de fapt, pe fiecare ne leagă ceva de aceste locuri, chiar dacă am venit aici din toată țara. Aldea e de fel din Bogza, la 7 km de Rîmnic, Grigorescu e chiar rîmnicean, Voinea e din Vadu Pașii, de la vreo 30 km de aici, iar eu m-am legat prin soție, care e născută la Rîmnicu Sărat. Mai mult, cînd am venit încoace, am adus cu noi și alți oameni — eu am adus un inginer și trei maistri de la Galați, oameni în care aveam toată încrederea, fiindcă mi-o dovediseră din plin. În general, zic eu, acum ne-am făcut un

colectiv foarte bun, foarte serios, numai din oameni puși pe treabă. În ședințele Biroului executiv al Comitetului județean, „frînarii” de la Rîmnic au fost nu o dată lăudați. Pe merit, zic eu!”

Un lucru cit se poate de evident este că întreprinderea din Rm. Sărat lucrează cu multe materii prime primite din import. Dar la fel de evident este că planul de export se realizează foarte bine, mai exact în proporție de 120,2 la sută anul acesta, el fiind axat în principal pe livrările de materiale etanșare (1400 tone pe an), apoi ferodouri și garnituri de etanșare. Se exportă de la Rm. Sărat în R.F.G., Elveția, Franța, Spania, Italia, Grecia, Liban, R.D.G. și Bulgaria. Sînt în curs de contractare acțiuni cu R.P. Chineză, Portugalia, Austria, Siria, Sudan și alte țări arabe, U.R.S.S. și Ungaria. Este exemplară străduința rîmniceștilor pentru reducerea importurilor: 7 milioane lei valută în anul precedent, încă 1,7 milioane anul acesta. Se poate vorbi aici despre asimilarea unor produse primite din import cu înlocuitori indigeni marșit solvent produs la Rîmnicu Sărat, cauciuc românesc, făcut la Borzești, azbest românesc de la Orșova, oxid roșu de la Orăștie, grafit de peste hotare cu grafit indigen și așa mai departe. De asemenea, plăcările de la garniturile de chiulasă și de la galeriile de admisie și evacuare, unde s-a înlocuit tabla de cupru, din import, cu tabla din oțel aluminizat și cu tabla cositorită, sau pur și simplu doar decapată — formează un domeniu în care se produce economii de circa 10 milioane pe an! Aceste lucruri, ca și o mulțime altele, fac ca în prezent, după primele opt luni ale anului în curs, întreprinderea din Rm. Sărat să poată raporta o producție suplimentară de 44,7 milioane (la un plan de 487 milioane — producție industrială, ceea ce reprezintă o creștere, cu 23 la sută față de planul anului 1971). În ceea ce privește producția netă, adevăratul indicator al activității economice, pe 8 luni rîmniceștii trebuiau să facă exact 255 de milioane. Ei au făcut 272 de milioane, deci o depășire de plan de 17 milioane, dar angajamentul ferm al oamenilor muncii este ca pînă la sfîrșitul anului producția netă să fie suplimentată cu peste 30 de milioane lei! Lucru perfect realizabil, dacă observăm că productivitatea muncii este realizată cu o depășire de 11619 lei pentru fiecare om al muncii din cadrul întreprinderii de garnituri pentru frîne și etanșare...

Chiar avînd deplină cunoștință despre frumoasele succese ale unității din Rm. Sărat, tot nu ne-am putut împiedica să-l întrebăm pe directorul Ion Stanciu, cit se poate de direct, despre necazurile pe care le mai întîmpină. La întrebarea: „Cine mai pune frînă activității dumneavoastră?”, directorul întreprinderii ne-a răspuns astfel: „În primul rînd trebuie vorbit despre unele lipsuri înregistrate în comerț, privind elementele de frînă fabricate la noi. E adevărat, acum vreo doi ani nu reușeam să facem față cererilor, dar astăzi — cînd facem 15 milioane de seturi de frînă pe an — ne aflăm cu producția în devans, însă comerțul a rămas tot la vechile cereri, fără a se ține cont de uriașă dezvoltare a parcului auto. Apoi, piesele de schimb, în special cele electronice. O parte dintre ele nu s-au

asimilat încă în țară, mă refer desigur la utilajele din import. Cum, necum, noi ne-am descurcat. Avem un atelier de automatizări propriu foarte puternic, condus de Constantin Stanciu, nu-i nici un fel de rudă cu mine, n-aveți grijă, rîmnicean de fel, revenit acasă de la Borzești. Dar a trebuit să desființăm panourile întregi de comandă din lipsă de piese de schimb, și am făcut panouri noi, cu piese românești. Stanciu a ghicit mai mulți băieți talentați, i-a luat de la centrele de reparații radio-televizoare și i-a adus la noi, așa că acum sîntem în măsură să ne facem singuri circuitele integrate pentru automatizări. Mai departe. Pentru ferodouri, folosim ca liant o rășină produsă de Combinatul chimic Victoria, dar avem aici mari greutăți, pentru că niciodată nu ni se livrează la timp. Mai departe. Cu toate că pe ministerul nostru s-a dat un ordin (nr. 11/1975), prin care toate întreprinderile erau invitate să prezinte toată gama de garnituri de etanșare de care au nevoie, nu prea s-a realizat mare lucru

în această direcție. În întreprinderi continuă să se recurgă la improvizații, astfel și mașinile se strică mai repede, în timp ce unitatea noastră nu poate folosi superior întreaga gamă de deșuri de materie primă primită din import. Un exemplu: avem stocuri foarte mari de plută cauciucată cu inserție de aluminiu în folii de 0,07 mm, un material foarte scump importat, dar pe care nu-l putem folosi. Apoi, plută cu inserție textilă, fibră vulcanică, carton impregnat adus de peste hotare plus materiale din țară, tot deșuri, rămase din fabricația curentă. Am făcut intervenții și pe la alte ministere, pentru a găsi o cale de folosință a acestor deșuri destul de prețioase! Ar fi, e adevărat, o soluție — dar din păcate ea nu este deocamdată refuzată: să devenim noi, întreprinderea adică, adevăratul coordonator de balanță și pentru elementele de etanșare, ca unică unitate producătoare în țară. Atunci, vrînd, nevrînd, întreprinderile ar fi obligate să ni se adreseze pentru toate problemele!”

Altfel, e poate bine să spunem că inginerul Ion Stanciu se află la Rîmnicu Sărat din 1972. Dar, mai întîi ca șef al serviciului tehnic, apoi șef al producției, iar trei ani a fost inginer șef. Director este numai de doi ani. Nu numai întîmplarea, probabil, a făcut ca acești ultimi doi ani să fie cei mai buni ai fabricii de frîne din Rm. Sărat.

DUMITRU GRAUR

TRAIAN BRAȘOVAN: România de azi

Despre milioane, numai bine

3,5 milioane lei. O sumă mare, desigur și se poate spune chiar foarte mare atunci cînd precizăm rostul ei: depășirea planului producției destinate exportului. Fiindcă pînă la obținerea lor a trebuit să fie realizate celelalte din fața lor, adică milioanele planului și asta nu-i un lucru oarecare dacă ne referim la locul acțiunii, o mare și binecunoscută întreprindere de utilaj petrolier, cea din Tîrgoviște, care, alături de altele la fel de bine cunoscute, răspîndește pe glob faima României de țară exportatoare într-un domeniu industrial de vîrf.

Așadar 3,5 milioane; oare cum se obțin? Privesc instalațiile de foraj sau intervenții pe platforme auto sau trillere, gata pentru a fi expediate, cele mai multe la Constanța pentru vapor, apoi remorcile de mare capacitate, vanele cu deschideri prin care poate trece un om. Ele impresionează: sînt lucitoare, bine finisate vreau să spun, robuste și zvelte todată, sint, desigur, mute dar prezintă în ele forța cailor putere. Oamenii care trec pe alături par și chiar sînt foarte obișnuiți — un tînăr cu un tricou mai mult gri decît alb, o fată în salopetă și cu părul strîns într-un batic galben, un bărbat care trage dintr-o țigară în timp ce privește o hîrtie desenată și un altul purtînd cu ușurință o cheie mare pentru strîns șuruburi mari.

— Nici n-aș avea să vă povestesc fapte deosebite despre ei — zice Vasile Opreșcu, secretarul comitetului de partid. Și nici despre producția pentru export n-aș putea să vă spun ceva special. Oamenii

noștri, colectivul, formează cum se spune un tot și ce iese din mințile lor poartă amprenta muncii atente și devotate. Nu se face, cu alte cuvinte, o diferență: asta este pentru export și asta pentru schela din Băicoi. Există totuși fapte în viața colectivului, întîmplări fericite sau nu prea, care sînt legate de o dialectică a perfecționării continue, azi mai bine ca ieri. Să intrăm în această nouă hală unde semnele perfecționării sînt foarte clare.

Hala, cu un nivel superior luminat și aerisit precum secția de montaj a unei fabrici de imbuteliat lapte, este de fapt o extindere a secției de armături industriale. Lîngă un șir de strunguri noi, produse la Arad, noi și frumoase — adjectivul se potrivește azi unui strung care prin linia sa rivalizează cu un automobil de curse — și în funcțiune, îl cunosc pe maistrul Radu Popa. E bucuros; și nu numai pentru că strungurile sînt noi și funcționează ceas, iar băieții — lucrătorii sînt foarte tineri! — muncesc cu hîrnicie. Mai are dînsul un motiv. Jos în secția veche au rămas cîteva capacități libere, cîteva strunguri adică. Se vor lua deci noi comenzi se va depăși planul. Sorin Meleșteu, strungar categoria a IV-a, a primit noul strung de două zile și se uită la el cu tandrețe. Seara, cînd am ajuns acasă, povestește el, i-am spus soției bucuria dar ea n-a părut prea entuziasmată. El și, un strung nou am mai auzit eu așa ceva! Dar tu nu înțelegi, i-am spus, înseamnă pîinea noastră dacă o să am grijă de el nimic nu mă va împiedica să devin chiar fruntașul atelierului.

Normal, adică după proiect, hala trebuia dată în folosință la începutul anului viitor. În comitetul de partid s-a discutat propunerea ca montorii să fie ajutați pentru devansarea termenelor. Șefii unor echipe de lăcătuși, electricieni și mecanici și-au împărțit munca între sarcinile curente din secțiile vechi și montarea noilor

mașini și agregate în hala nouă. Ion Brașoveanu și Damian Călin, de pildă, sînt doi dintre aceștia. Pe Nicolae Ștefănescu, șeful unei echipe de electricieni, îl cunosc chiar în hală. Băieții mei sînt încă jos la întreținerea mașinilor în funcțiune, spune el. Am venit să aranjez frontul de lucru, fiindcă după terminarea schimbului îi am pe toți 18 aici. Adică lucrați după orele de program? întreb. Da, dar sîntem plătiți. E obositor, adevărat, dar trebuie fiindcă altfel mașinile astea noi n-ar produce nimic, ar sta, deși pentru producție sînt făcute.

Mașinile instalate de ei și de alții produc, așa cum spuneam, deja. Pe luna trecută 1000 de tone piese prelucrate, pe luna aceasta, probabil, încă pe atît.

De la hala cea nouă am parcurs aleile unui depozit de materiale. Este bine spus alei fiindcă la începutul anului, aici, blumurile, țagelile, plătbandele, profilele diferite, erau puse unele peste altele și pe toată suprafața depozitului. Veneam — zice Ion Matei, pregătitor la atelierul de freze — să iau materiale pentru mai multe mașini și pierdeam cîteva ore pînă adunam tot ce trebuia. Trăgeam de un profil și cădea peste el un plătband. Cînd ajungeam în atelier, frezorii enervați de așteptare săreau cu gura pe mine.

Problema a fost discutată în toate atelierele. Nu sînt pregătitorii vinovați de întîrzieri și nici gestionarii depozitelor — s-a spus atunci. Atunci cine? Atunci nimeni. Sau, noi toți fiindcă nu punem mina să facem ordine, s-a stabilit că vinovați sînt toți. Și au pus mina. Uteciștii au fost mina foarte a dupăamiezilor de muncă patriotică. S-au realizat stelașe și materiale curente, sortate după calitate și dimensiuni și au fost puse într-o perfectă ordine. N-a numărât nimeni cîte minute sau ore se cîștigă zilnic în schimb după acest exemplu s-a trecut la organizarea unei magazii interne cu semifabricate, ce

Termotex, drenatex și alte tex-uri Și absolut toate, la NETEX

„Noi am organizat o seamă de simpozioane cu scopul de a crea o emulație în ce privește cercetarea științifică. Și am făcut acest lucru din două motive. O dată pentru că industria bistrițeană este tânără, întreprinderile sînt noi, ca și oamenii și problema creației tehnice pentru noi este vitală. În al doilea rînd, unitățile noastre economice nu prea au cadre economice cu vechime și, deci, greul cade pe tineret. Ca atare ne-am gândit că este necesar să insistăm pentru ca activitatea de cercetare științifică, preocupările pentru creația tehnico-științifică să cuprindă un număr cit mai mare de tineri specialiști, de muncitori cu înaltă calificare. În acest sens, prima și cea de a doua ediție a Festivalului național „Cîntarea României”, au constituit un foarte propice cadru de desfășurare a creației tehnice, specialiștii industriei bistrițene aflată în plin proces de ascensiune dovedind reale calități și pentru această activitate. Realizările de pînă acum în acest domeniu stau mărturie”, ne-a relatat tovarășul Pompei Crăciun, secretar al Comitetului județean Bistrița-Năsăud al P.C.R.

Pe temeiul acestei convorbiri am descins la întreprinderea de textile nefesute, NETEX, din Bistrița, una din cele mai „vechi” unități economice ale platformei industriale din acest oraș. Aici sînt prelucrate și deci valorificate superior materiile prime secundare, deșeurii, cum se numeau cîndva, provenite de la fabricile de tricotaje, confecții, filaturi. Vasile Crețu, inginerul șef al întreprinderii, moldovean după vorbă, aclimatizat la Bistrița este un om tînăr, amabil, dispus să ne relateze cu lux de amănunte preocupările colectivului pentru creația tehnico-științifică, pentru ca instalațiile să funcționeze mereu bine. Aflăm, astfel că, după darea în funcțiune a întreprinderii, în 1962, aici se fabricau doar 8 produse, pe cînd astăzi, numărul acestora a trecut de 60, cel mai nou fiind așa numitul drenatex — folosit cu succes de întreprinderile pentru îmbunătățiri funciare pentru izolarea conductelor destinate irigațiilor, fapt care permite economisirea unor importante cantități de pietriș și nisip, de forță de muncă, de cheltuieli pentru transport. „În realizarea acestui produs am colaborat cu întreprinderea de îmbunătățiri funciare Buftea, și rezultatele au confirmat așteptările”, inginerii Mariana Centea și Vasile Singhel, tehnicianul Maria Kotric, maestrul Lucian Roșca și Mihai Olina, muncitorii de înaltă calificare Ionel Irimia și Mihai Pop, sînt autorii noului produs cerut în cantități tot mai mari de beneficiari.

Termotex este un alt produs a cărui „legendă” stă scrisă în cronică întreprinderii. „A fost avizată o linie tehnologică pentru fabricarea materialului polișat, de către U.A.P., pentru o capacitate de 2,5 milioane metri pătrați anual. Cererea a fost însă de zece ori mai mică și ne-am trezit că o capacitate productivă de 2,250 milioane metri pătrați pe an a rămas, cum se zice, în aer. Doi ani ne-am zbatut să creăm un nou produs cerut pe „piață”, care să poată fi reali-

zat pe linia tehnologică respectivă”. Și după multă trudă, ingineră Angelica Crețu, care este și secretara comitetului de partid, împreună cu inginerul Vasile Singhel au izbutit să creeze un produs destinat industriei de confecții care înlocuiește inserțiile ce se aduceau din străinătate. „În prezent, comenzile pentru acest produs depășesc, cantitativ, capacitatea liniei tehnologice respective”, spune inginerul șef.

Am aflat, de asemenea, că prin raționalizarea fluxului tehnologic la linia suporthidroizolant s-a obținut o sporire a productivității muncii cu 20 la sută, un dispozitiv acționat pneumatic, conceput și realizat de inginerul șef, de maestrul Ioan Bălan, de muncitorii Ioan Răcilă și Viorel Suciuc, eliminînd munca fizică precum și o seamă de operațiuni costisitoare pentru productivitatea muncii. Și tot la Netex, fabricarea drenatexului a impus modificarea unei instalații de destrămare, respectiv, adaptarea ei în scopul prelucrării fibrelor sintetice. În urma unei analize efectuate la comitetul de partid, problema a fost preluată de comisiunea organizației de bază a schimbului B care au și rezolvat-o prin munca stăruitoare a maestrului Nagy Vasile, a ajutorului de maestru Gheorghe Drăgan, a muncitorilor specialiști Fanel Rupea și Teofil Breșleean. În prezent, maestrul Mihai Olina, secretar al organizației de partid schimbul C, împreună cu Vasile Văsieș, Ilie Morar și Iuliu Vasile lucrează la realizarea unui dispozitiv pentru absorbția pneumatică a marginilor, care sînt astfel introduse în lada de alimentare. Lăcătușii Ionel Irimie și Constantin Melinca sînt preocupați de modificarea liniei tehnologice vată-fapserie, pentru ca debitarea materialului să se poată face la lățimea cerută de beneficiar, adică de 2,1 metri, față de 2,5 metri cit se debitează în prezent, cînd diferența de 0,4 metri produs finit se redebitează la începutul fluxului tehnologic, reintrînd din nou în fabricație, consumîndu-se astfel și manoperă și energie fără folos.

Demn de remarcat este faptul, că întreprinderea bistrițeană care are peste 230 de beneficiari, și-a sporit gama de produse, reușind o valorificare superioară a materiilor prime secundare colective și traducînd astfel în viață indicațiile secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, date cu prilejul vizitelor de lucru efectuate pe platforma industrială a orașului Bistrița. În același timp, demn de remarcat este și faptul că prin folosirea eficientă a spațiilor, prin montarea de noi linii tehnologice în actualele magazii — adevărate hale industriale — capacitatea de producție a unității va crește cu 50 la sută.

Sînt fapte ale unui colectiv tînăr, ale unui colectiv hotărît să-și conjuge eforturile pentru ca la sfîrșitul actualului cincinal producția globală a județului Bistrița-Năsăud să ajungă, așa cum au stabilit hotărîrile celui de al XI-lea Congres al partidului, la peste 10 miliarde de lei.

RADU BISTRITĂNEANU

La Girbovi, în bătălia recoltei, cîștigătorul e cunoscut dinainte!

„Știu că pe la București a plouat bine zilele trecute, numai că-n București n-aveți ce recolta. Aici n-am avut ploaie de vreo trei luni de zile, iar seceta și-a spus cuvîntul tocmai în perioada de creștere a plantelor”. Cel care ne vorbește astfel este chiar președintele Cooperativei agricole de producție „Victoria socialismului”, Eroul Muncii Socialiste, Marcel Dobra. Cooperativa pe care o conduce de mai bine de 11 ani, aflată în comuna Ilfoveană Girbovi, este una dintre cele mai bune din țară, decorată și ea cu înaltul titlu amintit mai sus, dar președintele Dobra C. Marcel, cum îi place să se recomande, nu-i vizibil mulțumit de rezultatele obținute pînă acum pe cîmp, în marea bătălie a campaniei agricole de toamnă. Ascultîndu-l, poate ai crede că rezultatele sînt, ca să zicem așa, la pămînt — dar lucrul nu-i deloc adevărat. Aflăm, astfel că țărani cooperatori din Girbovi au înțeles foarte repede că avînd condiții mai dificile, munca lor trebuie să fie pe măsura greutăților, adică harnică și chibzuită. Prin aplicarea unor tehnologii moderne, între care erbicidele pe nu mai puțin de 4500 de hectare, încorporarea îngrășămintelor naturale și chimice, sporirea gradului de mecanizare a lucrărilor agricole și, bineînțeles, nu în ultimul rînd, prin stăruință și intrajutorare, la Girbovi s-a înregistrat anul acesta o producție de 4603 kg la hectarul însămîntat cu griu, ceea ce reprezintă desigur o producție bună, dar deloc excepțională dacă vedem că pe aceleași terenuri în 1976 s-au produs în medie 6021 kg, iar anul trecut 5010 kg la hectar. Are deci motive să fie supărat președintele Dobra? Poate că da, relativ la producția mai scăzută de griu din anul acesta — dar să nu uităm că cele peste 4600 kg situează cooperativa pe primul loc în județul Ilfov și pe unul dintre primele 15 în țară. La porumb însă, acolo unde cooperatorii din Girbovi lucrează acum din plin, calculele preliminare arată o producție de peste 6000 kg la hectar, cu mențiunea „tot ce vorbesc, e neîrîgat, să știți!”, cum zice președintele. Cifra pare bună, mai cu seamă prin comparație cu cooperativele aflate chiar în vecinătatea Girboviului, deci pe terenuri cu totul asemănătoare. Se speră, astfel, la 4500 kg în comuna Ion Roată, 4000 kg la Alexeni și Valea Măcrișului, abia 1000 de kilograme la hectar pentru Adincata și Patru Frați, adică producții extrem de slabe, ce nu mai pot fi puse doar pe seama secetei din vara aceasta!

La cîmp se lucrează într-adevăr foarte susținut. Împreună cu șeful de fermă Marin Stanciu dăm roată parcelelor de pe care se recoltează porumbul și floarea-soarelui, apoi trecem pe la sfecla-de-zahăr. Foarte bine lucrează mecanizatorii Ștefan Popa, Alexandru Maxim, Titi Frățilă și Ilie Dumitru, care conduc patru din cele 18 combine C 12 aflate în terenurile C.A.P.-ului Girbovi. La porumb s-au recoltat numai 70 de hectare din 1500, dar e limpede că vremea îngăduie și oamenii muncesc susținut, așa cum ne-au dovedit-o Ioana Ilie, Elena Ștefan, Maria Dumitru, Elena Nedea, Rădița Petre, Gheorghe Ștefan, Dumitru Miron, Ilie Tudora și încă alții, despre care am aflat tot ce-i mai important în această perioadă, deci hărnicia, mai puțin numele. Din cele 450 hectare de recoltat floarea-soarelui au mai rămas numai 50, cu o producție medie de 2700 kg la hectar. Sfecla-de-zahăr s-a cules de pe 120 de hectare din 500, cu o producție de peste 35 de tone; dar am înțeles că mare grabă n-ar fi, întrucît fabrica de zahăr, aflată în apropiere, se gîndește mai puțin la materia primă aflată prinprejur, pe care o consideră ca și adusă în depozitele fabricii, Nu demult, la Girbovi s-a des-

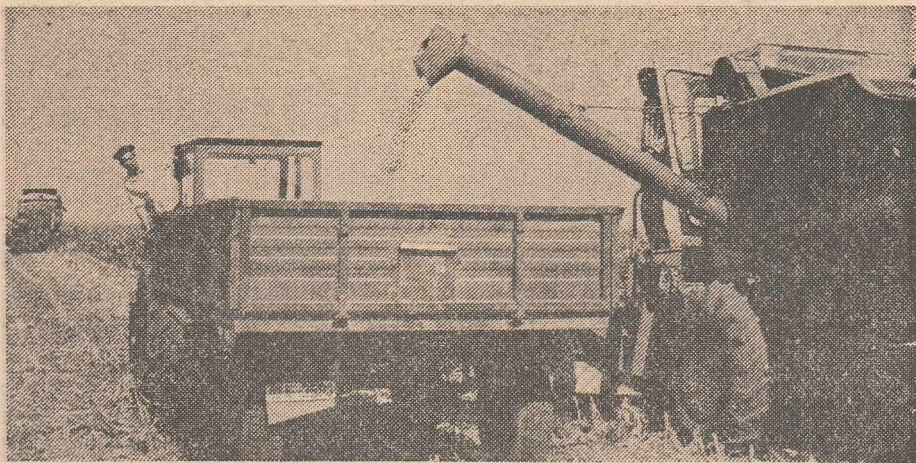
În aceste zile, între 5 dimineața și 9 seara, Eroul Muncii Socialiste Marcel Dobra este peste tot, mai puțin acasă!

fășurat o foarte interesantă acțiune, un fel de schimb de experiență la care toate județele țării cultivatează de fasole și-au trimis reprezentanți. C.A.P.-ul din Ilfov are o experiență bună de împărțit, de unde și această acțiune pe care localnicii au denumit-o „confătura fasolei”. Mai exact, la Girbovi se fac în fiecare an, pe 500 hectare, în jur de 1800 kg de fasole la hectar, în timp ce în alte cooperative din țară nu se produc decît 300 sau 400 kg!

În ce privește campania din această toamnă, președintele Marcel Dobra este limpede: „Avem un efectiv de cam 1300 de oameni, ceea ce pentru noi înseamnă o participare masivă. Practic, fără motivare scrisă de mina doctorului, nu-i voie să lipsească nimeni! Cu mic, cu mare — toată recolta trebuie să intre în hambarul cooperativei și în fondul centralizat de stat. Am generalizat acordul global, sîntem siguri că la capitolul venituri vom avea încasări mai mari, iar cooperatorii vor primi mai mulți bani și mai multe produse decît în anul trecut. Ne-am luat angajamentul — trebuie să-l respectăm!

Ca mare producător de carne (există la Girbovi trei ferme zootehnice, între care cea condusă de doctorul veterinar Ion Poiană este între cele mai bune din țară), cooperativa se ocupă cu mare atenție în momentul de față și de insilozatul și conservarea furajelor. Astfel sînt finurile și semifinurile, dar și resturile vegetale rămase pe cîmp după strîngerea recoltei: capitole de floarea-soarelui, colete de frunze de sfeclă, coceni de porumb, alte resturi vegetale, între care și cele din legumicultură. Cum s-ar spune, nici un pai să nu se risipească! Și aici este un plan, adică 4600 de tone masă verde, dintre care 3200 s-au realizat pînă în prezent, lucru care dă siguranță depășirii cifrei de plan amintite. Una peste alta, activitatea din cadrul Cooperativei de producție din comuna Girbovi ni s-a părut bună, ca o bătălie în plină desfășurare, dar al cărui cîștigător este cunoscut dinainte — oamenii muncii, cum bine se știe îndeplinind atît funcția de producători cit și cea de beneficiari!

G. DUMITRU
Fotografiile autorului

La porumb se speră într-o producție de peste 6000 kg boabe la hectar...

va funcționa între prelucrări mecanice și montaj.

— Ce efect va avea asupra producției înființarea acestei magazii? — I-am întrebat pe inginerul Leonard Călinescu, șeful secției prelucrări mecanice.

— Un stoc tampon de piese va asigura ritmicitatea muncii montajului. Pînă acum dispecerii de la montaj alergau pe lîngă mașinile noastre, se mai certau cu lucrătorii, le luau piesele de sub nas, ieșeau încurcături. Dealtfel, această măsură este continuarea firească a celei de redistribuire a forței de muncă. Fiindcă aveam experiență în această problemă am fost solicitat să ajut la reorganizare în secția vecină. La montarea instalației P-80, la asamblări generale decl, oamenii se călcau pe bătătură. În schimb la unele subansamble existau strîngături. Cu alte cuvinte am distribuit oamenii în cadrul altor echipe. Oamenii au înțeles sensul schimbărilor și au venit chiar ei cu propuneri. S-a obținut o mai bună productivitate, un ritm alert și deci o retribuție crescută. În plus și esențial acum fiecare om știe ce are de făcut zilnic și nu mai așteaptă maestrul sau șeful de echipă să-l dădăcească.

Am văzut la secția de armături metalice, în hala veche, un fel de trenuleț jucărie, niște mici vagonete sau cutii metalice lucrînd pe niște șine aflate în lungul liniei de prelucrare prin așchiere. Așchietorii depun în aceste cutii șpanul și eliberează locurile de muncă. Tot cu ajutorul acestui mijloc de transport fac aprovizionarea cu piese și materiale. Mi s-a spus că ar fi ideea unui inginer, apoi că nu numai a lui fiindcă au mai făcut și alții așa ceva. Am cerut lămuriri de la șeful secției, inginerul Ion Iacobescu.

— Nu putem vorbi de inițiativă particulare în sensul strict al cuvîntului. În acest caz, firește. Aveam greutăți cu debarasarea mașinilor, cu aprovizionarea pe

linie. Am discutat de mai multe ori pînă cineva a dat soluția cea mai justă. Ingerul Luca Valentin a pus-o pe hîrtie, mă rog, inginereste, maestrul Dumitru Dinu, cu oamenii săi, au trecut la execuția practică. Cam tot așa au fost aduse și alte îmbunătățiri muncii noastre. De pildă avem acum un dispozitiv pneumatic pentru strîngerea șuruburilor la armături pînă la o anumită dimensiune.

— Deci autoutilare!

— Numiți-o așa, se pot da încă multe exemple care vizează ușurarea muncii și creșterea productivității ei. Eu însă voiam să vă spun că sînt numeroase aceste idei cu geneză comună și nu paternitatea lor contează în primul rînd. Uitați, am avut ieri o discuție cu întreg colectivul. Am notat aici în carnet 32 de propuneri: dispozitive, reproiectări de produse, îmbunătățirea unor tehnologii. Unele propuneri au fost formulate laconic. Ar trebui să reproiectăm piesa cutare, să-i scoată nervurile, ceea ce înseamnă economie de metal și de manoperă. Omul n-a dat încă soluția tehnică, poate nici n-o să poată, important este însă că a atras atenția, a gîndit la ea. Altele dimpotrivă sînt amănunțite tehnic. Oricum pentru toate ne vom întîlni cu proiectanții și-i vom solicita: uitați, acestea sînt nevoile noastre actuale. Și zic „nevoi” fiindcă deja ne gîndim ce avantaje oferă aplicarea propunerilor pentru sarcinile curente. Și nu ne putem lipsi de ele. Așadar, o hală pusă mai devreme în folosință, reorganizarea aprovizionării, redistribuirea forței de muncă, aplicarea unor noi soluții tehnice, unele de o mare îndrăzneală în gîndire. Faptele unui plus de muncă, de inițiativă, de dăruire și creativitate, un plus care stabilește izvorul unui spor important de producție și care la rîndu-i înseamnă bunăstare.

VICTOR CONSTANTINESCU

Marti, 12 septembrie, la ora 11 elevul Gabriel Gheorghiu lustruia cu sîrg clopoșelul

Pe strada Stoian Militaru, ascunsă, în inima cartierului Giurgiului, între două șiruri de plopi, e liniște. Numai la numărul 72 nu prea este, și profesoara Elena Nicola, directoarea Școlii generale nr. 111, cunoaște chiar explicația acestei stări de lucruri: „Începe școala!...“ Pe dinafară dar mai ales pe dinăuntru clădirii, un furnicar de oameni mari și mici. Chiar în hol, la intrare, profesorul Daniel Tănăsescu și elevii Camelia Mocioi și Daniel Chiva, dintr-a opta, șterg de praf trofeele sportive obținute de elevii școlii, medalii, plăchete, cupe de cristal și le așează cu grijă în vitrină. Pe-alături, elevul dintr-a șaptea, Gabriel Gheorghiu, dă cu o bucată de postav aspru, într-o muncă plină de răbdare și migală, un luciu nebănuț clopoșelului care va anunța simbolic deschiderea noului an școlar, pentru că după aceea, se înțelege, va intra în funcțiune soneria electrică și modernă. La secretariat lucrează, bineînțeles, secretara. Se numește Elena Mitu și scrie la mașină tabelele cu elevii tuturor claselor. Mai departe, în capătul unui culoar de la parter, se găsește biblioteca. Aici își face de lucru, e ușor de presupus, bibliotecara. Numele ei este Mariana Bentu și așează în rafturi, după ce le înregistrează, cărțile sosite de curînd. La toate cele trei etaje ale școlii miroase a var proaspăt, a vopsea nouă, a ceară de parchet. Geamurile au fost spălate, clanțele ușilor au fost lustruite de ție ție milă să le atingi, băncile subrezite de energia clocotitoare a unor elevi au fost reparate și pereții albi ca zăpada au început să fie ascunși de cartoane și plăci de sticlă pe care stau înscrise, oriunde întorci ochii, frumoase pilde și povește, sfaturi și chemări părintești la învățatură și bună purtare în viață, adresate elevilor de către oameni de seamă. Portretele spiritelor tutelare ale culturii românești, puse la loc deschis și la vedere, vor spune zilnic elevilor, desigur în primul rînd celor care vor fi mai ascultători și sirguincioși, că în lada de zestre a poporului român ei înșiși, mai tîrziu, vor adăuga lucruri de preț... Ca să fie așa și nu altfel, țara își crește copiii ca o mamă bună. Gratuitatea învățămîntului vrea să însemne chiar această grijă, după cum o știu astăzi, în România, înșiși copiii. Numai la școala generală din acest cartier bucureștean, de exemplu, statul oferă manuale în valoare de aproape un milion. Iar profesorii Vladimir Dumbravă, Georgeta Petrescu și Gherghina Pleșa se străduiesc ca momentul să fie emoționant, cît mai greu de uitat, alegînd pentru toate cele 40 de clase manualele trebuitoare și, împreună cu diriginții fiecărei clase în parte, așezînd frumos, ordonat, pe pupitrul fiecărei bănci, toate cărțile care-l vor ajuta pe un elev să afle în nouă luni de școală învățatură

pe care lumea le-a aflat mai greu și într-un timp mult mai îndelungat. Prin unele clase, deja pregătirile s-au încheiat. În altele, continuă cu înfrigurare. La etajul întii, de exemplu, într-o sală de clasă unde totul e pus la punct și absolut totul sticlește de curățenie, a mai rămas un singur lucru de îndeplinit și cu acela se ocupă Nicolae Crețan, pensionar, tată a trei elevi, Mariana, într-a opta, Nicolae, într-a treia, și Mihaela, în clasa a doua. Este, aceasta, chiar clasa în care urmează să învețe fiica sa cea mai mică și dacă părintele acesta grijuliu a încredințat-o pe directoarea Elena Nicola să n-aibă nici o grijă că tabla va fi vopsită de către el bine și la timp, desigur că omul, în timp ce lucrează, se gîndește, după cum singur ne și spune, că la tabla aceea urmează să răspundă de multe ori și Mihaela, și anume — după

cum speră el — întotdeauna cu voce tare și cu fruntea sus. În altă sală, unde va învăța fiul său, Marin, Mioara Gurău și-a ales o răspundere mai pe potrivă îndeplinirilor sale de femeie ocupată cu grijile casei, și anume spălarea și curățirea fără milă a podelei pînă va ajunge în stadiul de luciu deplin de oglindă. „Foarte mulți părinți, ne spune directoarea școlii, lucrează la întreprinderea Autobuzul. Sînt oameni extraordinari de săritori, de înțelegători. Și sînt și foarte buni gospodari, fiindcă se pricep la toate. De-aceia școala arată cum și vedeți, ca un pahar...“.

Este împedecă însă că pregătirile pentru începerea noului an școlar se fac nu numai aici, în curtea și clădirea Școlii generale 111, ci și prin casele cartierului, pe unde locuiesc cei aproape 1 300 de elevi ai școlii și unde putem presu-

pune că se ascute creioane, se verifică închizători de ghiozdane, se vîntură, cu înfiorare, caietele pe ale căror coperti se înscrie tabla înmulțirii rămasă neschimbată de la Pitagora încoace, ori că — avînd în vedere numărul mare al elevilor școlii — mămică vreunui viitor academician tocmai îi calcă acestuia cravata de pionier. Începe școala... Continente așteaptă să fie descoperite la lecțiile de geografie, marile bătălii istorice se vor desfășura exact în aceleași locuri, la aceleași date și vor avea aceiași învingători la lecțiile de istorie, la lecțiile de limba română subiectele se vor acorda, de bună seamă, cu predicătele și, se poate spune, clasicii literaturii române, Eminescu, Creangă, Caragiale se pregătesc pentru începerea anului școlar așteptînd să fie învățați, numai de nota zece, de către elevi. Toate acestea se vor întimpla, începînd de peste o zi, la Școala generală 111 din cartierul Giurgiului, ca în toate școlile țării, dealtfel, unde învățătura va crește oameni de nădejde și se va răspîndi ca o flacără multiplicată în mii de oglinzi.

D. CONSTANTINESCU

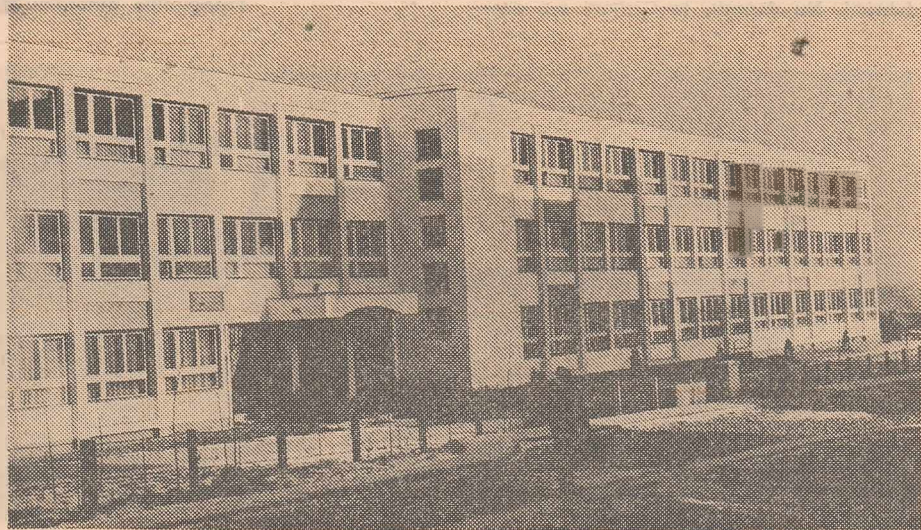
La Școala generală nr. 111 din București se fac ultimele retușuri pentru primirea „bobocilor“

Un oraș pentru învățat carte: Cluj-Napoca

(Urmare din pagina 1)

următorii ani la 5 820 și, respectiv, 5 000 locuri. Cu prilejul vizitei de

lucru din toamna lui 1972 și în cuvîntarea rostită la Cluj-Napoca cu ocazia deschiderii anului universitar, tovarășul Nicolae Ceaușescu a cerut

Școala generală nr. 17 din cartierul Mănăstur, Cluj-Napoca, își așteaptă oaspeții

învățămîntului să realizeze o integrare mai organică cu cercetarea și producția. Ce s-a realizat? Iată, lingă cel mai mare combinat de utilaj greu al Transilvaniei, care se ridică în prezent pe platforma industrială Someș-Nord s-a mutat, nu o catedră, ci o întregă facultate. Cadrele didactice și actualii studenți de aici, care în scurt timp vor deveni specialiști ai combinatului, desfășoară în comun cercetarea științifică și fac practică chiar în halele ce azi sînt încă șantier. Și nu este singurul aspect. Putem vorbi și despre cele cîteva sute de contracte cu unitățile economice. În același timp, o altă facultate a institutului, Electrotehnica, se pregătește să-și construiască un nou sediu. Firește tot lingă o mare platformă industrială, aflată și ea în fază de investiții. E vorba de platforma electronicii, locul unde vor fi concentrate toate unitățile clujene de profil.

Întinerește și Institutul agronomic Dr. Petru Groza cu toate că în acest an universitar va împlini 110 ani de la înființare. Are azi 2 200 de studenți și 105 laboratoare la sediu și multe altele pe cîmpiile țării. Pentru înnoirile acestei toamne s-au cheltuit deja 10 milioane de lei, plus înnoirile făcute prin activitatea patriotică a studenților și a întregului personal al institutului.

Toamna aceasta, alte 15 milioane de lei vor fi investite, cu prioritate, pentru dezvoltarea fermelor zootehnice. Și Universitatea își așteaptă cei 11 000 de studenți cu noutăți. În acest

an, cînd se împlinesc 60 de ani de la înființarea universității românești din inima Transilvaniei, numai pentru procurarea de aparatură și utilaj de laborator s-au cheltuit peste 7 milioane lei.

La Institutul medico-farmaceutic mai vechile preocupări de modernizare a procesului de învățămînt prind hotărît contur. Este vorba de noile cursuri de biologie celulară, sociologia medicinei și biotehnică.

În învățămîntul școlar, pentru îmbogățirea bazei materiale din județ, bază care dispune de peste 9 000 de cadre didactice, s-au cheltuit 9 milioane de lei. În prezent, în școlile județului Cluj există 386 de laboratoare, 322 de ateliere școlare, 308 cabinete pentru diferite discipline și 111 săli de gimnastică. Sintetizînd doar zestrea, adăugată anul acesta, amintim cele 40 de săli de clasă, 2 săli de gimnastică, peste 300 de locuri în internate, 1 320 de locuri în ateliere și altele.

Lucrurile în echipe alcătuite din elevi sau studenți și cadre didactice a devenit cotidian, însemnînd un mare cîștig în formarea viitorilor specialiști.

Pentru străvechea Napocă, oraș care în viitorii ani va depăși 300 000 de locuitori, toamna universitară are o semnificație aparte. În marea adunare populară din piața dominată de statuia ecvestră a lui Mihai Viteazul, Clujul raportează cu mîndrie secretarului general al partidului că indicațiile date cu șase ani în urmă au fost îndeplinite exemplar.

Vă scriu în numele unui grup de tineri de la Întreprinderea de prelucrare a lemnului Vaslui, pentru a vă relata următoarele: au trecut câțiva ani de când noi, tinerii din această unitate, am contribuit la construirea unei baze sportive — terenuri de tenis, handbal, bazin de înot, pistă de popice etc. — în incintă. Dar de atunci și până în momentul de față nimeni nu s-a ocupat de această bază. Nu există nimic: nici rachete, nici mingi, nici popice, decît apa murdă din bazin care se schimbă, zice-se, o dată pe lună, dar mai mult din cauza ploilor. Nu demult, cu ocazia vizitei unei comisii din ministerul de resort, „baza sportivă“ a fost închisă timp de cinci zile; oare nu ar fi fost mai frumos ca acești tovarăși din comisie să fi văzut că și la noi există interes pentru sport? (Ticu Crișan și Constantin Dascălu, Vaslui)

Locuiesc în cartierul Dacia din Deva. Avînd copii mici, sînt nevoită să cumpăr zilnic lapte. Am făcut tot posibilul să fiu prezentă, pentru a cumpăra lapte, atunci cînd sosesc navele; și totuși, în nenumărate rînduri, laptele s-a brînzit, odată pus la fier. În ziua de 17 august de pildă, în jurul orei 16, atunci cînd a venit mașina cu lapte, am cumpărat două kilograme, întrebînd în prealabil vinzătoarea dacă laptele este bun. Laptele s-a brînzit. Am mers înapoi la magazin și i-am cerut vinzătoarei lapte bun, ocazie cu care am remarcat în incintă cinci bidoane, sigilate. Am cerut să mi se dea lapte din aceste bidoane păstrate, mi s-a spus, pentru ziua următoare. Culmea ironiei, ca să spun așa, laptele din bidon s-a dovedit a fi bun. (Gheorghina Moga, Deva)

Mă numesc Ionescu Nicoleta, domiciliu în Galați, strada 7 noiembrie nr. 33. Pe data de 12 august am făcut la dumneavoastră o sesizare, la care aștept încă un răspuns; totodată, mi-ați spus că, dacă pe baza sesizării voi avea neplăceri, să vi le aduc la cunoștință. Țin să vă comunic că tovarășa Dorina Belu, responsabilă la braseria „Potcoava de Aur“, mi-a făcut un referat, referat de pe urma căruia am fost schimbată la o altă unitate, îndepărtată, la circa 5-6 kilometri de locuință. Menționez că am doi copii mici, unul de 3 ani și jumătate, iar celălalt de numai 8 luni, la locul de muncă nu am avut nici un fel de abateri, nu am primit nici o sancțiune. Referatul mi-a fost întocmit, după cum mi s-a spus, pentru faptul că am venit la redacția revistei FLACĂRA!

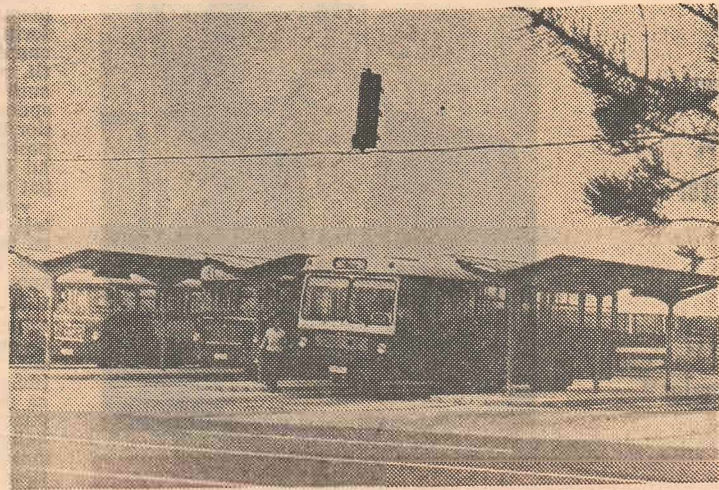
N.R. — Sîntem curioși și noi să aflăm ce părere au forurile în drept despre acest caz?

Mă numesc Grigore Duță, locuiesc în Ploiești, Aleea Iezerului nr. 2, bl. 170, sc. D, ap. 76 și sînt tehnician la Combinatul de îngrășăminte chimice Valea Călugărească. Comitetul sindical din combinat și-a luat de mai multă vreme obiceiul de a reține bani din retribuția personalului muncitor, fără forme legale, sub motiv că se folosesc pentru nevoile asociației sportive. În combinatul nostru sînt aproximativ 3000 de retribuiți și ni se rețin din plic cîte 5 lei, așadar suma strînsă astfel în fiecare lună este destul de mare. În luna februarie a.c. am încercat și eu să aflu cine chealărește acești bani și cum, dacă reținerile respective sînt legale, dar nici pînă astăzi nu mi s-a dat un răspuns. Iată de ce m-am gîndit să mă adresez revistei Flacăra.

Din partea Consiliului popular al sectorului 2:

„Ca răspuns la scrisoarea numitei Gheorghina Stănică, în care aceasta se referea la situația sa familială, vă informăm: din verificările efectuate se confirmă faptul că ION STĂNICĂ și-a părăsit familia și a fost obligat la plata unei pensii de întreținere pentru copil în sumă de 600 lei, pensie pe care nu o achită regulat, nelucrînd permanent. În momentul de față el este în atenția organelor de miliție ale sectorului 7, care i-au dat termen pentru încadrare în muncă. G.S. fiind pensionată pentru invaliditate și avînd o situație materială grea, i s-a acordat masa la cantina de ajutor popular. De asemenea, cele două fiice sînt înscrise la școala ajutătoare nr. 1 a sectorului 2, unde au masa asigurată la semiinternat.“

Recent, la intersecția bulevardului Metalurgiei cu strada Dumitru Petrescu din cartierul Berceni al Capitalei, I.T.B. a dat în folosință o stație terminus modernă — capătul autobuzelor 31 R, 32 și 32 barat. Tot aici se află și o stație de spălare a autovehiculelor, în incinta căreia pot

fi parcate 50-60 de mașini, și un dispecerat bine pus la punct. Vă trimit o fotografie reprezentînd noua și utilă stație, cu speranța că astfel de amenajări funcționale vor fi tot mai des întîlnite de cetățenii municipiului nostru. (T. Nicolae, București)

În virtutea principiului devenit deja practic în multe sectoare de activitate, precum și potrivit indicațiilor organelor superioare de partid și de stat privind rotația cadrelor, invit orice persoană din Direcția județeană de transporturi și telecomunicații Argeș să-și desfășoare — nici o lună, nici măcar o săptămînă — ci o singură zi de activitate, ca agent poștal în comuna Cicănești, fără pretenția de a fi înlocuit în munca dumisale de către agentul din Cicănești ori subsemnatul. Fac prezenta invitație pentru a constata pe viu și dumnealui cum se pot distribui într-o singură zi 77 mandate poștale, sute de ziare, zeci de scrisori recomandate și simple, citații etc., plus abonamente radio și televiziune, vînzări efecte poștale, primiri-distribuirii de mesagerii, convorbiri telefonice etc., etc., parcurgînd zilnic 30-50 kilometri, la care se adaugă cîteva ore de muncă de birou. Precizez că eu personal am parcurs traseul agentului poștal, cu cele 77 de mandate, mergînd fără întrerupere de la ora 7,00 pînă la 20,30, adică 13 ore și jumătate incontinuu! Asigurăm însoțirea respectivei persoane de către agentul poștal și subsemnatul, astfel încît să nu fie nici o problemă cu necunoașterea tercnului ori a destinațiilor trimiterilor poștale. Sperăm ca după efectuarea acestei experiențe, să se rezolve într-adevăr doleanța noastră, semnalată încă de acum un an, și la care tovarășul director al D.J.P.T.C. Argeș, care ne-a promis că „s-a înființat al doilea post de factor la agenția P.T.T.R. Cicănești“, dar care nici pînă în prezent nu există. (Profesor Gheorghe I. Ungureanu, Cicănești, Argeș)

O splendidă clădire, încadrată de un peisaj incîntător — acesta este noul hotel turistic „OLTUL“ din Tușnad, dat în folosință în acest an și a cărui fo-

tografie v-o trimit. Capacitatea: 265 locuri. (Nicolae Tokacek, Miercurea Ciuc)

Mă numesc Maria Oancă, locuiesc în Piatra Neamț, strada 23 August, bloc 19, apartament 23. În luna ianuarie 1978 am depus cerere la O.J.T. Neamț, pentru aprobarea unei excursii organizate de către O.N.T. în Republica Democrată Germană pentru perioada 19 iunie — 23 iunie, cu avionul. În urma apro-

bărilor primite am depus suma de 3360 lei, plecarea fiind fixată pe data de 19 iunie ora 17, de la aeroportul internațional Otopeni. Din motive necunoscute, plecarea s-a devansat cu o jumătate de zi, avînd loc astfel la ora 8 dimineața. În această situație, cei trei turiști din Piatra Neamț — subsemnata și familia Catană Nicolae — ne-am prezentat după plecarea grupului. Tovarășa Alina Niculescu, imputernicita O.N.T. București, ne-a informat că prin telex s-a comunicat în ziua de 17 iunie, orele 10, modificarea respectivă către O.J.T. Neamț. Eu am și telefon, am fost acasă, nu m-a anunțat nimeni acest lucru. Avînd în vedere că o astfel de excursie se organizează trimestrial, îmi îngădui să afirm că nu era foarte dificil pentru O.N.T. să anunțe modificarea cu mult mai din timp. Cei trei turiști din Piatra Neamț am primit, e drept, bilet de avion pentru Berlin, în ziua de 20 iunie orele 17, și astfel am întîlnit grupul de turiști români, noi nemaiapucînd să vizităm decît aeroportul...! Conform asigurărilor O.N.T., urma să primim diferența în lei — cca 360 — pentru serviciile aferente celor două zile pierdute. Nu am primit nimic nici pînă astăzi. Cred, însă, că nu despre suma în sine este vorba, ci despre niște îndatoriri.

Din partea Comitetului județean Alba al P.C.R.:

„Privind scrisoarea adresată revistei FLACĂRA de către Valer Mălai, din Baia Arieș, județul Alba (care sesiza fapta abominabilă a unui medic care i-a siluit fiica, în vîrstă de 14 ani — N.R.), vă comunicăm: cele relatate de V.M. în scrisoare sînt juste în ce privește fapta inumană comisă de dr. IANCU VICTOR, care se află sub cercetarea organelor locale de partid și de stat. A fost destituit din funcția de director al spitalului și internat la Cluj-Napoca, la spitalul de psihiatrie unde i s-a stabilit diagnosticul de „schizofrenie decompensat“, pe baza căruia a fost încadrat în gradul II de invaliditate. În prezent, la indicația Ministerului Sănătății a fost trimis la Institutul central de expertiză, pentru a se stabili dacă mai poate fi încadrat ca medic. Urmează ca pe baza concluziilor organelor de stat, în funcție de gravitatea faptei comise, să suporte consecințele legale.“

De trei ani vin mereu în stațiunea Felix, pentru a mă trata. De data asta nu de boală vreau să vorbesc însă, ci de o problemă întîmpinată atît de către cei suferinzi, cit și de turiștii din țară sau de peste hotare: este vorba de ALIMENTARA din centrul comunei Felix. Spațiul acesteia este extrem de redus, abia dacă au loc două persoane să circule dreapta-stînga, și asta în timp ce sus, la etaj, funcționează o cafenea în care poți întoarce ușor un „FIAT 850“. Nu înțeleg rațiunea acestei amplasări, o cafea se servește în cîteva minute, iar cafeneaua este și așa foarte puțin populată, în timp ce jos, în alimentară, te înghesuși și stai la coadă pentru o cutie de conserve. Aș propune să se facă un schimb: cafeneaua să intre în locul aprozarului, care are un local spațios, în lo-

cul actualei alimentare să fie mutat aprozarul, iar alimentara să ia locul cofetăriei-cafenea. Mulți din nervii cumpărătorilor ar fi scutiți în acest fel. (Ion Roșu, Deva)

Cu ocazia concediului de odihnă am călătorit prin diverse orașe ale Transilvaniei. Am rămas plăcut impresionat de modul în care este organizată librăria „Mihai Eminescu“ din Sibiu. În afară de faptul că lucrările sînt prezentate pe teme, că localul este extrem de curat și foarte luminos, cititorii pot consulta nu numai cataloagele cuprinzînd ultimele noutăți, ci și personalul, extrem de competent, care dă toate informațiile solicitate. Cred că această librărie poate constitui un exemplu ce poate fi generalizat și îndrăznesc, cu această ocazie, să vin cu o sugestie: ce-ar fi dacă s-ar organiza, în întreaga țară, librării pe teme — de exemplu o librărie cu caracter tehnic, alta de artă, mai multe de literatură clasică sau contemporană, totodată găsiindu-se un sistem de aprovizionare din stoc a acelor volume care se epuizează datorită solicitărilor. (Delia Pescu, București)

Din partea Procuraturii județului Brașov:

„Ca urmare a apariției în revista FLACĂRA nr. 32/1978 a articolului CANTINA CU SEPARARE ȘI GARAJ SUB FERASTRA DIRECTORULUI CARE NU MAI ESTE“, sub semnătura lui N. G. Mărășanu, s-a procedat din oficiu la verificarea aspectelor semnalate, iar din analiza actelor de constatare CFI, întocmite de către Întreprinderea de rețele electrice Brașov, care patronează Liceul nr. 1 Brașov, au rezultat următoarele: cele sesizate în articol sînt întemeiate, în gestiunea Liceului descoperindu-se mai multe lipsuri sau stocuri de materiale; s-au făcut plăți ilegale a contravalorilor materialelor pentru producție, precum și plățile contravalorii meselor elevilor bursieri etc. (...) Ca urmare a anchetei și pe baza concluziilor prezentate, Comitetul județean Brașov al P.C.R. a hotărît ca, începînd cu data de 7 august a. c., să se procedeze la destituirea conducerii Liceului industrial nr. 1 din Brașov, respectiv a directorului Alexandru Simon — înlocuit cu directorul Ioan Moraru — și a directorului adjunct Nicolae Eftimie.

Ca urmare a sesizării noastre din 27 iulie 1978 căreia revista „Flacăra“ i-a dat curs, vă comunicăm că, în pofida acestui fapt, problema poluării sonore de nesuportat din zona blocului B-3, strada Lalelelor din cartierul Milcov, Bacău, amplasat

lingă Întreprinderea de confecții, nici pînă la această dată nu a fost rezolvată. S-au efectuat cîteva demersuri, impunîndu-se Întreprinderii de confecții Bacău să ia măsurile necesare pentru reducerea la limitele admise a zgomotului dar care conducerii Întreprinderii nu-i spune nimic. Făcînd publică această scrisoare, sperăm că vom primi nu numai un răspuns ci ne vom bucura în curînd și de rezolvarea problemei. (Gheorghe Ababel, Bacău).

Sîntem un grup de locuitori ai satului Plevna, comuna Grebănu, județul Buzău. În urma calamităților din 1973, mai multe familii, în jur de 70, ne-am stabilit în localitatea amintită mai sus. În următorii ani, mai exact între 1973-1975, fiecare familie și-a adus contribuția cu suma de aproximativ 500 lei în scopul construirii unor fîntîni care să satisfacă necesitatea de apă potabilă. De atunci, organele locale în drept ne tot amăgesc sub diverse motive, fiind nevoiți să aducem apă de la distanțe foarte mari. Menționăm că s-a încercat construirea unei fîntîni, singura, de la care nu se pot aproviziona cu apă decît 4-5 familii. În schimb, în „centrul“ comunei, majoritatea locuitorilor și în special cei cu diverse funcții au cîșmele în curte. Este oare normală această situație? (semnează Marcel Holban și Ion și Nelus Porumb).

Mă numesc Petru Barcău și locuiesc în strada Bistriței nr. 7 din Vatra Dornei. Eu și cu soția mea sîntem doi oameni în vîrstă și trăim în casa pe care am ridicat-o în tinerețile noastre. De vreun an de zile nu mai avem însă liniște. I.G.O. Vatra Dornei a instalat vizavi de casa noastră o cîsmeca. Strada nu are însă, pe nici una din părțile ei, șanțuri pentru scurgerea apei. Casa mea fiind pe partea înclinată a străzii, toată apa se strînge la temelie și o erodează. În urma unei sesizări a venit la fața locului comandantul miliției (ne întrebăm de ce comandantul miliției și nu I.G.O.?) care a spus că mutarea cîșmelei ar trebui suportată financiar de către mine. De ce nu de către cei care au amplasat-o fără să se gîndească la urmări?

● Anunțăm pe cititorii noștri care doresc să ni se adreseze personal în rezolvarea diferitelor probleme că o oală face în fiecare zi între orele 10-13.

● FLACĂRA nu ia în considerare scrisorile anonime. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți.

Poșta redacției

● Ruxandra Ene — Focșani. Se acordă ordine, medalii și recompense mamei care au născut și crescut mai mult de 7 copii, cu condiția ca pînă la apariția decretului 190/1977 să nu fi beneficiat de ordine sau medalii conform actelor normative anterioare. Dv. ați beneficiat de Ordinul Gloria Maternă cl. I, în conformitate cu decretul 940/1967 și nu puteți beneficia și de prevederile decretului 190/1977.

● Ana Vlădescu — Strehaia. Figurați pe lista de priorități a întreprinderii.

● Georgeta Pruteanu — Bacău. Ni s-a comunicat de către Consiliul popular al județului Bacău că ați fost repartizată la Întreprinderea de confecții Bacău.

● Cornelia Naie — București. Pentru încadrarea în muncă la una din unitățile pe care le menționați trebuie să aveți domiciliul stabil pe raza municipiului București, întrucît dv. aveți domiciliul stabil în municipiul Ploiești, adresați-vă în acest scop Oficiului forțe muncă al județului Prahova.

● Gheorghe Preda — București. Scrisoarea dv. a fost trimisă forului competent, procuratura județului Prahova, de unde așteptăm rezultatul verificărilor.

● Janeța Buliga — Vaslui. Pînă la sfîrșitul anului vi se va repartiza o garsonieră din cota I.J.C.M.

● Tudor Tudor — comuna Glina. Am fost informați că vi s-a reparat frigiderul, iar casierele care nu au răspuns solicitărilor dv. au fost sancționate cu multare.

● Dumitru Purcariu — Vinju Mare. Conducerea cooperativei Vinju Mare a dispus achitarea sumelor ce vi s-au reținut nejustificat.

● Gheorghina Petrescu — Rm. Vilcea. Nu îndepliniți condițiile legale, pentru că la data decesului, soțul dv. nu avea o vechime în serviciu de cel puțin 5 ani, iar timpul cit a fost elev la școala militară nu se ia în considerare la stabilirea vechimii necesare pentru stabilirea pensiei de urmaș.

MARGA NEDELEA

Științele biologice — un catalog fabulos de soluții optime

— Recenta dv. carte, „Ingineria biosistemelor”, apărută la „Facla”, prezintă publicului cititor din țara noastră un domeniu nou al cunoașterii. Cât de nou este acesta?

— Imi puneți de la început o întrebare directă, deoarece noutatea este o noțiune supărător de relativă. Totuși, vă asigur că ideile care au generat ingineria biosistemelor aparțin în exclusivitate ultimelor decenii și, ca atare, ele reprezintă un produs specific pentru gândirea științifică contemporană. Și chiar dacă rădăcinile lor ar fi mai adânci — filiația cibernetică a problematicei este de necontestat, amintind de numele unor oameni de știință de talia lui Wiener și Ashby — este cert că nici una dintre aceste idei nu a putut fi, cum spune poetul, „publicată în Zenda-vesta”. Există aici, fără îndoială, un privilegiu al ideilor științifice, conferit de noutatea mijloacelor matematice și tehnice care le condiționează.

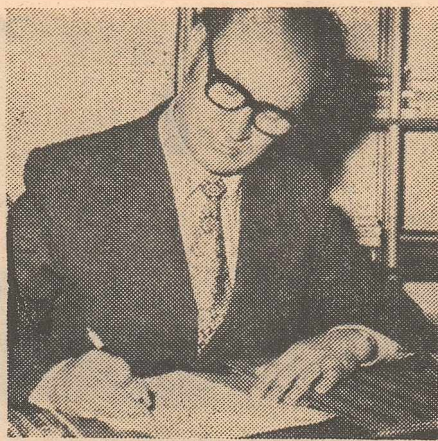
— Cu ce discipline se mai înrudește ingineria biosistemelor?

— În primul rând cu automatica și, apoi, cu teoria informației. După cum vedeți, paternitatea noii discipline este greu de stabilit, ceea ce nu o face mai puțin interesantă. Oricum, cu antecesorii atit de reputați, era de așteptat ca ingineria biosistemelor să se strecoare cu greu din anonimat, spre a-și cuceri statutul de disciplină aparte. Că lucrurile au luat o altă întorsătură, acesta este un fapt fericit, justificat poate de virtuțile aplicative ale noii științe.

— Ca să lămurim, vă pun o întrebare firească: ce este, de fapt, ingineria biosistemelor?

— Între funcționarea biosistemelor reguloare (ca, de exemplu, sistemul care menține constantă temperatura corpului omenească) și funcționarea reguloarelor tehnice, există analogii care au fost observate de multă vreme de către fiziologi. Anumite principii comune guvernează ambele categorii de sisteme și sîntem îndreptățiți să aducem un binemeritat elogiul inteligenței umane, care a fost capabilă să inventeze aceste principii, cu mult înainte de a le descoperi în natură. Aceasta a dat naștere automaticii, care s-a dezvoltat vertiginos, făurindu-și mijloace proprii de cercetare, teoretice și practice, de o nebanuită eficiență și finețe. Era deci de așteptat ca acestea să conducă la reconsiderarea multor concepții referitoare la funcționarea biosistemelor, să permită o investigație mai profundă a acestora, o înțelegere mai clară a proceselor. Este unul dintre obiectivele majore ale ingineriei biosistemelor. Dacă s-ar rezuma doar la atât, și încă am putea considera noua direcție de cercetare ca pe o disciplină bine structurată, cu certe implicații gnoseologice, care-și justifică pe deplin existența. Convingerea mea fermă este însă că ingineria biosistemelor trebuie să-și propună mult mai mult: să găsească metodele prin care funcționarea unui biosistem poate fi controlată, optimizată, a-

Un interviu
cu doctor inginer
Dan Teodorescu,
renumitul inventator
țimișorean,
pe marginea
ultimei sale cărți
„Ingineria biosistemelor”

— Există o experiență românească în acest domeniu?

— Desigur, mai ales sub raport teoretic, și anume, în discipline conexe cum ar fi teoria învățării și bio-cibernetica. Remarcabil din acest punct de vedere este cartea lui M. Iosifescu și R. Teodorescu, privitoare la teoria învățării, cu surse în lucrările mai vechi ale academicienilor Octav Onicescu și Gh. Mihoc. În ceea ce mă privește, am publicat în ultimii ani un ciclu de 8 articole de bio-cibernetică, în reviste ca *Biological Cybernetics* și *Journal of Cybernetics*. Acestea acreditează câteva concepte noi: acțiune cibernetică, operator-mesaj etc., la rîndul lor tributare conceptului de vector specific, introdus în monografia „Sisteme Automate”, publicată la Facla în 1974.

— Este, în prezent, acest lucru posibil, ca realizare practică?

— În foarte multe cazuri, da; în alte cazuri, există premise teoretice care justifică un optimism fără reticente. De fapt, ca inginer, am avut adeseori prilejul să mă conving că termenul „imposibil” nu este decît un nume pe care-l dăm trecătoarelor noastre indispoziții ce ne împiedică de-a gândi și acționa cu curaj.

— Cu toate implicațiile ei biologice, cartea se adresează în primul rînd inginerilor. Constituie aceasta onorarea unei datorii față de profesiunea dv. sau este vorba de o atitudine deliberată?

— Mai degrabă este o poziție dictată de structura intimă a disciplinei. Pentru că, spre deosebire de biologie, bio-inginerul nu se întreabă numai: de ce a fost selectată această soluție în procesul evolutiv? Ci și: cu ce preț s-a realizat această soluție? Care este probabilitatea ca ea să se mențină în dauna altor soluții? Or, toate acestea implică un punct de vedere ingineresc, motiv pentru care, în multe țări, ingineria biosistemelor se studiază în politehnici. Pe de altă parte, în contextul marilor obiective economice și științifice cu care se confruntă ingineria zilelor noastre, soluțiile selecționate în procesul evolutiv reprezintă o sursă de inspirație de o inestimabilă valoare. În definitiv, care laborator își permite să-și experimenteze soluțiile pe un număr atît de mare de exemplare, și pe perioade atît de mari de timp?

— Există o experiență românească în acest domeniu?

— Desigur, mai ales sub raport teoretic, și anume, în discipline conexe cum ar fi teoria învățării și bio-cibernetica. Remarcabil din acest punct de vedere este cartea lui M. Iosifescu și R. Teodorescu, privitoare la teoria învățării, cu surse în lucrările mai vechi ale academicienilor Octav Onicescu și Gh. Mihoc. În ceea ce mă privește, am publicat în ultimii ani un ciclu de 8 articole de bio-cibernetică, în reviste ca *Biological Cybernetics* și *Journal of Cybernetics*. Acestea acreditează câteva concepte noi: acțiune cibernetică, operator-mesaj etc., la rîndul lor tributare conceptului de vector specific, introdus în monografia „Sisteme Automate”, publicată la Facla în 1974.

— Înțeleg că structura teoretică a cărții dv. era definită cu cîtiva ani înainte de apariție. A fost necesară această gestație?

— Cred că da. O carte trebuie, după părerea mea, să fie precedată de o serie de lucrări de proporții mai mici, cu contribuții clare, care să reziste „tirului” criticii de specialitate. Or, aceasta cere timp. Și apoi — ca să vă răspund printr-o parafrază — este preferabil ca lumea să se întrebe de ce nu scrii o carte, decît să se întrebe ce motive ai avut s-o scrii.

— Care ar fi implicațiile imediate ale ingineriei biosistemelor la noi?

— În primul rînd, în tehnică, deoarece soluțiile despre care vă vorbeam înainte sînt, în inginerie, ca și în natură, rezultatul unor probleme de optimizare, desigur la scări foarte diferite. Ce poate reprezenta pentru inginer acest „catalog fabulos de soluții optime” pe care-l

prezintă științele biologice, văzute din perspectiva ingineriei biosistemelor, este de prisos să mai fie comentat. Cît despre medicul care se confruntă zilnic cu problema aducerii în „limite normale” a diferiților parametri fiziologici, modelul necunoscut, discutat în partea finală a cărții, reprezintă un instrument în egală măsură eficient și elegant. Și, de ce nu aș spune, susceptibil de numeroase perfecționări, ca orice mijloc nou. Este perfect posibil ca, aici, privirea avizată a biologului să surprindă valențe noi, care au scăpat privirii inginerului.

— Tovarășe dr. ing. Dan Teodorescu, sînteți cunoscut ca un strălucit inventator, cu peste 50 de invenții și numeroase premii internaționale. Vă îndreptați acum spre cercetarea fundamentală?

— Cîtuși de puțin, deoarece, pentru mine, toate acestea sînt mijloace și nu scopuri în sine. Dar mijloacele, inclusiv cele teoretice, trebuie continuu perfecționate, dacă vrem ca activitatea noastră să fie din zi în zi mai eficientă. Din acest punct de vedere modelarea fenomenelor naturale — în egală măsură problema a matematicienilor, biologilor și economiștilor — trebuie să fie ridicată de inginerii zilelor noastre la rangul de artă. Căci numai așa vom fi capabili să dăm răspunsuri profesionale problemelor tehnice, tot mai complexe, cu care sîntem confrunțați. După cum vedeți, sînt și rîmîn un inginer care se străduiește să fie util, prin cercetările sale, uzinei ELECTRO-MOTOR din Timișoara, unde lucrez de aproape 25 de ani, fiind totdeauna înțeles și ajutat. Și, dacă vreți, un inginer care dorește să aparțină, prin toată activitatea sa, comandamentelor cîincinalului celui de-al 8-lea deceniu și, de aceea, nu refuză nici un mijloc capabil să-l conducă mai aproape de adevăr.

TEODOR BULZA ■

NOTĂ

Prîm din partea colectivului Centrului de parodontologie „Bucur” din Capitală următoarea precizare:

„Aducem la cunoștință prin prezenta că apa de gură medicinală „Ossidenta”, realizată după brevetul de invenție al doctorului Grigore Osipov Sinești după o experimentare de 30 de ani, produs intrat în fabricație industrială abia în anul 1976 și aflat în prezent, spre vânzare, în unitățile comerțului de stat, nu respectă tehnologia de fabricație propusă de inventator și, ca o consecință firească, nu corespunde scopurilor terapeutice pentru care a fost brevetată. Pînă la reglementarea fabricării ei, recomandăm amatorilor ca apa de gură „Ossidenta” să fie procurată direct din farmacia, pe baza rețetelor eliberate în cadrul Centrului de parodontologie „Bucur”. Semnează doctor Grigore Osipov Sinești.

Da, electronografia permite depistarea precoce a maladiilor sistemului dentar!

Cu patru ani în urmă, revista noastră s-a bucurat de privilegiul de a prezenta în premieră nașterea unor noi metode de investigație a organismului uman: electronografia. Înregistrarea fotografică a structurilor electrice a țesuturilor vii, fascinantele halouri luminescente prezentate pentru înția oară ochiului omenească printr-un procedeu deosebit și superior celui descoperit de Feodor Kitlian avea să cucerască, de îndată, cum era de așteptat cercurile științifice mondiale. Datele pe care ni le-au pus atunci la dispoziție creatorii ei — grupul de biofizicieni condus de reputatul om de știință, medicul și fizicianul Florin Dumitrescu — ne-au îndemnat să precizăm electronografiei un viitor strălucit. Relatarea noastră s-a intitulat „Electronografie, o reacție în lanț”, elementele de anticipație probîndu-și ulterior realismul prin noi invenții și descoperiri. Am prezentat pe rînd cititorilor noștri realizarea primelor imagini ale unor țesuturi interne, electronografia în culori și în circuit de televiziune, consemnînd deopotrivă, succesele de răsuneț de care s-au bucurat aceste nobile creații ale științei românești la numeroase întruniri și confruntări internaționale de specialitate.

Revenirea noastră în laboratoarele doctorului Florin Dumitrescu se datorează, ca de fiecare dată, tot unei noutăți de ultimă oră. Este vorba de extinderea electronografiei la studiul proprietăților electrice ale dintelui, parodontiului și mucoasei bucale, pentru analiza și depistarea precoce a maladiilor dentare într-o etapă în care acestea nu pot fi descoperite prin actualele metode de investigație. Ideea și punerea la punct a noii metode reprezintă într-o mare măsură proprietatea intelectuală a unei foarte tinere cercetătoare, studenta bucureșteană Elena Aurelia Nicolau, o mai recentă și pasionată discipolă a grupului de biofizicieni conduși de doctorul Florin Dumitrescu. Descoperirile obținute în urma numeroaselor teste și experimente de laborator au făcut obiec-

tul unei ample lucrări, prezentată de autor în cadrul examenului de diplomă, desfășurat cu numai cîteva zile în urmă la Facultatea de stomatologie din București. Comunicarea, ce depășește, evident, cu mult nivelul și importanța științifică a unei obișnuite lucrări de diplomă va fi prezentată în curînd la un prestigios congres internațional de medicină. Iată, așa-

dentar posedă o structură vie, cu straturi de aeroni în imediata lui vecinătate, halourile electroluminescente fiind și aici prezente. Acest fapt dovedește că dinții acționează asupra ionilor gazoși și vaporilor de apă din aerul respirat, structurîndu-l prin forțe de adeziune de natură electrostatică, sau ceea ce demonstrează că și acest component buco-facial participă

tea adaptării unui tratament profilactic adecvat în patologia dentară infantilă.

Un alt aspect important, relevant în timpul cercetărilor pe dinți *in vivo*, este existența stratului de aerioni care înconjură țesutul dentar, ceea ce demonstrează funcția electrică activă a acestuia, ca și a întregului aparat bucal. Par de asemenea pline de perspective și alte capitole ale electronografiei pe dinți *in vivo*: prognoza precoce a diferitelor procese inflamatorii apicale și periapicale, testarea vitalității dinților, descoperirea din timp, în stadii precoce, a parodontopatiilor marginale cronice. De remarcat apoi că metoda este lipsită de absolut orice risc sau nocivitate, permițînd aplicarea ei în condiții optime.

Iată în final o părere autorizată — cea a prof. dr. doc. P. Fîru, decanul Facultății de stomatologie — privind perspectivele acestei descoperiri datorate unei foarte tinere cercetătoare, studenta Elena Aurelia Nicolau:

„Electronografia, aplicată pentru prima oară în analiza afecțiunilor dentare, constituie un aport esențial în investigația și tratamentul bolilor dentare. Electronografiile vegetale sau umane la care se asociază cele ale dinților *in vivo*, *in vitro* sau prin mucoasa jugală, aduc elemente noi, inedite, cu perspective mari de dezvoltare. Adaptarea tehnicilor de electronografie la cavitatea bucală, imaginile electronografice ale dinților normali sau cu defecte structurale sau leziuni inflamatorii, pune problema generalizării acestor metode în studiul creșterii rezistenței dintelui la factorii patogeni, oferă o largă posibilitate de a analiza obiectiv eficiența metodelor profilactice cum ar fi de exemplu fluorizarea dinților. Toate acestea mă obligă să prezint lucrarea la apropiata întrunire internațională a medicilor stomatologi de la Atena”.

LIVIU TIMBUS ■

● Descoperirea aparține unei tinere cercetătoare, studentă la Facultatea de stomatologie din București

dar că, „gloria nu este nevoită să aștepte numărul anilor”, cum spune, esențializînd atributele activității pasionale, un cunoscut dicton, adevăr particularizat în cazul de față prin exemplul Elenei Nicolau, prin dovada unor descoperiri prioritare dobîndite la ora vîrstei de aur.

Pentru stabilirea unei tehnici electronografice optime în exploatarea țesutului dentar, cercetătoarea a fost nevoită să parcurgă mai multe etape succesive. La început au fost explorați electronografic dinții extrași recent. Ulterior s-a procedat la adaptarea tehnicii electronografice pentru explorarea dinților *in vivo*. În acest scop pacientul a fost invitat să-și lîpească dinții frontali de pelicula fotosensibilă într-un dispozitiv obișnuit special, care poate fi aplicat etanș pe suprafața țesutului dentar, rezultatele obținute relevînd posibilitatea de a investiga a particularităților electrice morfo-funcționale ale dintelui.

Înregistrările obținute, cu totul neașteptate, au relevat aspecte cu totul necunoscute privind funcțiile și morfologia dintelui. S-a constatat, astfel, că aparatul

intens la activitățile vitale ale organismului.

Noul pas în descifrarea complicatei mașini omenești deschide, totodată, largi perspective acțiunilor profilactice și, implicit, terapeutice de specialitate. Imaginile obținute — care evidențiază canalul radicular și camera pulpară, starea normală sau anormală a dintelui — au făcut evidente procesele de cariere dentară, confirmate ulterior prin procedee clinice și radiografice. Imaginile electronografice au dus, cu alte cuvinte, la descoperirea unor procese patologice incipiente, imposibil de depistat prin mijloacele clasice de investigație. Devine astfel posibilă detectarea foarte timpurie a cariilor, mai bine zis a focarelor potențiale de carii dentare, care în stadiile timpurii determină modificări ale proprietăților electrice dentare, inobservabile prin metodele clasice.

Acest element este cu deosebire util în depistarea precoce a decalcifierilor dentare la copii, oferîndu-se astfel posibilita-

Românul Ștefan Odobleja, părintele legitim al ciberneticii

Dispare un om, rămâne o operă

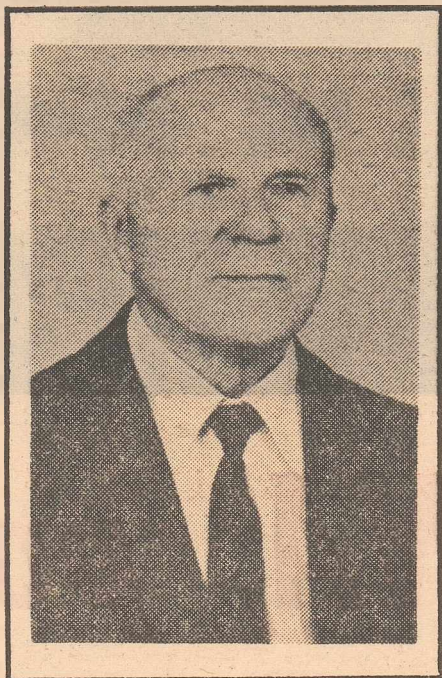
Săptămîna trecută, la Drobeta-Turnu Severin, a murit în pragul vârstei de 76 de ani medicul Ștefan Odobleja, creatorul și părintele legitim al ciberneticii. Sufărînd de mai multă vreme, trăind sub osînda bătrîneții, marele cercetător român s-a stîns cu foarte puțin timp înainte de a se bucura de deplina consacrare a activității sale științifice. O boală nemiloasă l-a smuls din mijlocul nostru la numai cîteva zile după succesul de răsunset înregistrat de comunicarea sa la cel de-al IV-lea Congres internațional de cibernetică și cu puțin timp înainte de apariția ediției românești revizuite a lucrării sale „Psihologia consonantistică și cibernetică”.

Modest și puțin sociabil, uitat și ignorat multă vreme, aproape necunoscut înainte de război și mult timp după aceea, Ștefan Odobleja a fost redescoperit cu pasiune în ultimii ani, mulțumită grijii permanente pe care țara noastră o acordă oamenilor de știință, activității lor trecute și prezente. Înconjurat cu dragoste și prețuire de confrăți, chemat să-și prezinte lucrările în cadrul unor înalte foruri științifice, Ștefan Odobleja a fost invitat adesea să părăsească lumea singurătății sale și să-și dezlăuiască plin marile sale disponibilități în domeniul studiilor și cercetărilor de psihologie și cibernetică.

Beneficiind de multă înțelegere și simpatitudine în numeroase centre științifice ale țării, Ștefan Odobleja a cunoscut, din păcate, o mai modestă prețuire în orașul său de baștină, aici unde organele locale ar fi trebuit să manifeste o mai atentă preocupare pentru traiul de toate zilele și activitatea acestui creator de excepție.

Medicul Ștefan Odobleja s-a născut într-o familie de țărani, la 14 octombrie 1902, în comuna Valea Izvorului din județul Mehedinți. Urmează liceul la Drobeta-Turnu Severin și facultatea de medicină la București. Cei care i-au fost colegi și l-au cunoscut în acea perioadă ni l-au descris — așa cum am mai avut prilejul să o spunem — ca pe un tânăr deosebit de înzestrat, pasionat pînă la absurd de medicină, psihologie și fizică, un permanent al sălilor de lectură, un temut polemist în cadrul cercurilor științifice. Încă de pe băncile facultății, Ștefan Odobleja critică vehement teoriile psihologice la modă, condamna în mod deosebit anatomismul și simplismul asocianismului, precum și marele tam-tam iscat în jurul teoriei actului reflex. El își va expune cu curaj primele sale păreri în legătură cu actul gândirii, stabilind o filiație strînsă între fenomenele fizice și cele ale sistemului nervos, considerat de el ca o mașină electronică. Interesant de remarcat că printre dascălii săi s-a numărat și profesorul universitar Nicolae Paulescu, celebrul medic și filolog — un alt mare nedreptățit al sorții — creatorul pancreinei, viitoarea insulină, descoperire prioritară atribuită ulterior, pe nedrept, unui cercetător american.

După terminarea studiilor universitare, Ștefan Odobleja lucrează ca medic militar în mai multe garnizoane din București, Brăila, Lugoj și Drobeta-Turnu Severin. Cercetările medicale întreprinse în această perioadă îl fac să încredințeze tiparului cîteva comunicări științifice de o deosebită originalitate: „Un nou semn de pleurezie”, „Percuția cordului” (metoda de diagnosticare bazată pe consonanța sunetelor), „Percuția și fonoscopia ficatului”. În 1935 publică la Paris în editura „G. Doin” lucrarea „La Phonoscopie, nouvelle méthode d'exploration clinique”, care conținea în

germene citeva din principiile viitoarei sale „Psihologie consonantiste”, lucrare cu peste 800 de pagini, tipărită la Lugoj și difuzată prin „Librairie Maloine” din Paris.

Unică la vremea respectivă, lucrarea a stîrnit, cum era de așteptat, numeroase controverse. Pentru intîia oară în lume un om de știință vorbea despre mecanizarea gândirii, despre realizarea gândirii instrumentale, propunînd elaborarea unor mașini investite cu memorie logică, apte de a stoca informații, de a judeca omenește. O amplă viziune cibernetică îl conduce la ideea posibilității realizării complete a „psihicului” pe cale artificială. „Este o consecință a legii reversibilității care ne permite să mecanizăm gîndirea, să realizăm gîndirea instrumentală, gîndirea tehnică sau telenicizată, gîndirea artificială și provocată (Psihologie consonantiste, vol. 2, pag. 733). Savantul român prevede și apariția creierelor artificiale și importanțele lor consecințe pentru societatea umană, precizînd între altele că acest soi de inteligență fabricată va însemna „o creștere considerabilă a randamentului gîndirii, a cărei productivitate și eficacitate se va însuși” (op. cit. pag. 734).

Dar a intervenit cea de-a doua conflagrație mondială și nimeni n-a mai avut răgazul necesar pentru a cerceta îndeaproape lucrarea medicului român. Nimeni sau aproape nimeni, deoarece, așa cum s-a dovedit ulterior, „Psihologia consonantistă” a format un serios obiect de studiu pentru un grup de cercetători americani. În 1948, deci la zece ani după publicarea acestei cărți, apare sub semnătura lui Norbert Wiener, în Statele Unite, celebra lucrare „Cibernetica sau control și comunicația la animal și om”. În prefața volumului, autorul indică și unele surse bibliografice, dar „uită” cu desăvîrșire să o

pomenescă și pe cea aparținînd medicului român. În lume apar primele creiere artificiale, și abia apoi Ștefan Odobleja, ajungînd în situația de a cunoaște în mod direct cartea lui Norbert Wiener, constată, consternat, că între lucrarea sa și cea a savantului american există nu numai puncte de convergență, nu numai idei și principii asemănătoare, ci pur și simplu, similitudini frapante și derutante. Dar, la data respectivă, Ștefan Odobleja se afla în imposibilitatea de a angaja o dispută polemică. Este de ajuns să amintim numai faptul că, nu puțină vreme, cibernetică a fost etichetată în unele țări drept o disciplină absurdă, dezumanizantă.

Primele articole consacrate autorului de drept și de fapt al ciberneticii au fost scrise, paradoxal, nu de către oameni de știință, ci de gazetari. Primul a apărut în revista „Tribuna” din Cluj, iar următorul în „Flacăra”. S-a scris, în primul rînd, despre importanța „Psihologiei consonantiste” și mai puțin despre autorul lor, omul, bărbatul și marele savant Ștefan Odobleja.

Am avut prilejul de a-l cunoaște în primăvara anului 1974, cînd mai multe persoane ne-au semnalat destinul tragic al „Psihologiei consonantiste”. L-am vizitat atunci în unica sa căsuță, aruncată în hotarul orașului, și l-am găsit singur, ca de obicei, bucurîndu-se nădărmînd de prezența noastră deloc așteptată. Era un om mic de statură, amabil și prietenos, purtînd toată vremea în lumina ochilor căldura și naivitatea dulce a oamenilor predispuși pentru visare și meditații solitare. Vorba repetată și gesturile sale rupte îi trădau excesiva timiditate. Și, în general, dificultatea de a susține o conversație fluentă în afara problemelor strict științifice. Tiranizat de foarte timpuriu de ideea lucrărilor sale, Ștefan Odobleja s-a dovedit dintotdeauna inactiv și neștiutor în diplomația vieții, generos cu alții și neatent cu sine însuși, naiv și credul, direct și neprotocolar, tot aștepta trăsături proprii adesea firilor alese, omului de creație, închis în laboratorul minții sale, hărăzit să-și călăuzească destinul pe pistele accidentate ale ideilor novatoare. Am înțeles apoi, cunoscînd-l mai bine, că după o viață zbuciumată și ingrată, își mutase sufletul său mare într-o lume născută și hrănită numai din muncă pasională și planuri sacre.

Articolul nostru a avut darul de a suscita atenția unor cercuri de specialiști, care au făcut, totuși, extrem de puțin pentru cercetarea atentă, metodică a operei sale monumentale.

E adevărat, în cîteva rînduri, Ștefan Odobleja a fost chemat pentru a participa la întrunirile științifice organizate de Academia Republicii Socialiste România, cucerînd simpatia și interesul unor personalități ale vieții noastre științifice. Recent, profesorul Mihai Drăgănescu, într-un articol publicat în „Contemporanul”, închinat unor precursori români ai ciberneticii, ținea, între altele, să precizeze: „Importanța lucrării lui Șt. Odobleja pentru gîndirea științifică și filozofică românească nu mai poate fi trecută cu vederea, cu atît mai mult cu cît putem pretinde că el a elaborat pentru prima oară în lume o viziune cibernetică generalizată. Nu a elaborat cibernetică ca știință conaturală, dar nu cunoaștem înainte de Norbert Wiener un moment mai semnificativ în istoria ciberneticii”.

Aflăm cu tîrzie bucurie că la editura „Scrișul românesc” din Craiova urmează să apară lucrarea lui Ștefan Odobleja

„Psihologia consonantistică și cibernetică”, studiu polemic în care autorul probează cu argumente indubitabile paternitatea ciberneticii, și care, prin forța aceluiași destin tragic va apărea postum.

Printre cei care au cercetat îndeaproape opera savantului severinean, și i-au recunoscut deopotrivă marca ei valoare și utilitatea practică, se numără și cercetătorii Stelian Bajureanu, inginer la Institutul de reactori nucleari energetici din Pitești, și Titus Dumitrescu, coordonator științific al colectivului pluridisciplinar pentru construirea noului calculator românesc „Super Felix”. Convorbirea pe care am avut-o cu acesta din urmă va forma obiectul unui interviu pe care îl vom publica într-un număr viitor al revistei noastre.

Printre cei care au avut cîntea și dramaticul prilej de a vorbi cu Ștefan Odobleja pînă în ultimele clipe ale vieții acestuia s-a aflat și inginerul Stelian Bajureanu. El mi-a mărturisit că a ajuns să cunoască opera medicului severinean prin mijlocirea articolului publicat în „Flacăra”, că, apoi, folosindu-l pentru lucrarea sa de doctorat, a putut constata, nu fără stupeoare, că „Cibernetica” lui Norbert Wiener este departe de a întrîni virtuțile și însemnătatea mondială ale tratatului scris de savantul român.

Mai aflăm că între 21 și 25 august, anul acesta, medicul Odobleja urma să susțină o comunicare la cel de-al IV-lea Congres internațional de cibernetică de la Amsterdam, dar, tîntuit la pat, a fost nevoit să rămînă în țară. Misiunea a revenit inginerului Stelian Bajureanu.

— Prezentarea comunicării „Unitate și diversitate în cibernetică” — ne mărturisesc inginerul Bajureanu — a produs senzație de îndată. Într-un moment în care cibernetică a ajuns la un impas, „cibernetică generalizată” (noua denumire dată de Odobleja psihologiei consonantiste) oferea soluții neașteptate, în special prin elaborarea conceptului de ghidare. Numeroși participanți și-au exprimat dorința de a cunoaște în traducere lucrările compatriotului nostru. Foarte mulți și-au dat seama că congresul trebuia să averseze nu 30 de ani, ci 40 de ani de la nașterea ciberneticii. Savantul olandez Rudall, șeful secțiunii, a ținut să încheie cu aceste cuvinte: „...aveți un om de aur, merită o statuie de aur”.

Prin același joc teribil al hazardului, al unui destin tragic și neomenos, savantul Ștefan Odobleja a aflat despre marele succes dobîndit de lucrarea sa la Amsterdam în preția morții. „E bine, dar e prea tîrziu...” Au fost ultimele sale cuvinte.

Destinul tragic care a urmărit timp de o viață activitatea cercetătorului Ștefan Odobleja rămîne, așa cum am ținut să o scriem, un caz singular cu totul străin actualilor condiții de muncă și de viață asigurate de statul și partidul nostru oamenilor de știință, de neconcepțit în situația în care țara noastră investese sume considerabile pentru prosperitatea cercetării științifice, cînd, mai mult ca orîcînd, se întreprind eforturi statornice pentru restituirea valorilor autentice, pentru repunerea în drepturi a unor creatori urgiași în anii trecutului, pentru fructificarea și cîntirea întregii moșteniri științifice și culturale a poporului nostru.

Posteritatea va judeca, desigur, meritele capitale ale savantului român, dar să nu uităm că opera postumă datorată lui Ștefan Odobleja cuprinde nu numai lucrarea în curs de editare, ci, deopotrivă, zeci de pagini în manuscris. Cercetarea și publicarea acestuia uriaz teaur de gîndire va fi ultima îndatorire omagială pe care o datorăm celui care a fost și va rămîne veșnic în patrimoniul științific universal, românul Ștefan Odobleja, creatorul de drept și de fapt al ciberneticii.

LIVIU TIMBUS ■

ARCALIA, locul unde nu se întîmplă nimic, deși atîtea stau să se întîmple

La Arcalia, în județul Bistrița-Năsăud, se află un interesant parc dendrologic, înființat la sfîrșitul secolului trecut într-un vechi meandru al Sieului. Arhitectura parcului este în stil peisager, în stilul parcurilor engleze-caracterizate prin imitarea frumuseților naturii, și prin izbutite efecte de culoare, de lumină, de detalii pitorești, romantice.

Din anul 1964, parcul și clădirile se află sub administrația Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, aici funcționînd Centrul de cercetare al Facultății de biologie-geografie și geologie, sub conducerea prof. dr. doc. Dumitru I. Rosca. De menționat faptul că atît parcul cît și laboratoarele urmăresc îmbinarea activității didactice cu cercetarea științifică și aplicarea rezultatelor în practică.

După ce am vizitat parcul, după ce l-am admirat frumusețile, am discutat cu specialiștii acestui centru științific despre eficiența studiilor pe care le efectuează. Și, spre surprinderea noastră am aflat că un adevărat „filon de aur” este neglijat, că rezultatele cercetărilor rămîn nevalorificate, că numeroși beneficiari virtuali le privesc cu o surprinzătoare indiferență. Dar să dăm cuvîntul specialiștilor prezenți la Arcalia în timpul vizitei noastre.

Pante Gherghel, biolog: „Abordăm probleme de sericultură, respectiv, ne preocupăm creșterea viermelui de mătase, de dud și de ricin. Despre dud nu prea sînt multe noutăți. Despre ricin, însă, da. Se crede încă de către unii specialiști că ricinul nu poate crește în această parte a țării. Noi îl creștem, și, de vreo șase ani, cu bune rezultate. Este drept că în toamnele cu brume timpurii, nu reușește să fructifice. Dar, pentru creșterea viermelui de mătase se dovedește corespunzător. Cum spuneam, avem o a-

semenea cultură. Am purtat discuții cu Stațiunea sericicolă din Capitală și urmează să participăm la o activitate comună pentru a convinge unitățile agricole de stat și cooperatiste din această parte a țării că ricinul se poate cultiva cu bune rezultate pentru creșterea viermelui de mătase. În ce privește viermele de mătase al dudului am avut un contract cu Institutul de chimie pentru stimularea creșterii producției de mătase cu ajutorul unor biostimulatori. Avem în acest scop o convenție prin care aplicăm noile metode la fermele de la Leu-Dolj, Maglavit-Dolj. Încercăm să ne ocupăm și de combaterea dăunătorilor tot cu ajutorul biostimulatorului, mă refer la gîndacul de colorado, la fluturele verzei. Cred însă că ar trebui să se acorde mai multă atenție rezultatelor cercetărilor noastre de către cei interesați de realizarea unui progres și în acest domeniu de activitate”.

Dr. Tiberiu Osvath: „Secția botanică a Centrului nostru de la Arcalia colaborează și cu catedra de fiziologia plantelor și cu Centrul de cercetări biologice din Cluj-Napoca. Ne preocupăm studiarea acțiunii unor agenți fizici și chimici asupra porumbului, cercetare pentru care

avem un contract cu M.A.I.A. Tratăm porumbul și urmărim efectul, în scopul creșterii producției la hectar. Rezultatele de pînă acum sînt promițătoare, în sensul că, trecînd de la faza de laborator la faza de cîmp, producțiile au sporit evident. Efectuăm o seamă de studii hidrobiologice pe iazurile piscicole din cîmpia Transilvaniei, urmînd combaterea „infloririi” apei, inflorire ce dăunează producției piscicole. Studiile le realizăm împreună cu Centrul de cercetări biologice din Cluj-Napoca la Geaca și Cătina, în județul Cluj. Avem, de asemenea, un contract cu Plafarul pentru stimularea substanțelor active din unele plante medicinale precum și pentru introducerea în cultură a unor plante medicinale care cresc, pînă în prezent, spontan”.

Pavel Gălan, cercetător geograf, director adjunct al centrului de cercetări: „Am efectuat o seamă de lucrări, ca de exemplu cartarea proceselor de versant și eroziunea de soluri din județul Bistrița-Năsăud, lucrare ce poate fi folosită la stabilirea celor necesare pentru ameliorarea solurilor și zonarea culturilor agricole, în scopul obținerii unor recolte mai bune. Dar, tovarășii de la Direcția agricolă a județului nu prea vin pe la noi.

Am fost la dînsii, n-am reușit să-i convingem de importanța lucrării. Motivația: nu sînt fonduri. Le-am propus atunci o convenție, deci fără plată, în cadrul planului nostru de cercetări, și tot n-am fost auziți. Deși i s-a sugerat Direcției județene pentru sistematizare de către catedra de geografie a Universității Cluj-Napoca și Filiala Academiei să realizăm un studiu complex al tuturor localităților județului Bistrița-Năsăud în vederea sistematizării lor, aceasta avînd în vedere faptul că noi cunoaștem foarte bine județul, sus-numita direcție a contractat lucrarea cu Bucureștiul. Mai dispunem de un studiu efectuat de geologii noștri, privind valorificarea tufurilor vulcanice, dar nici acesta nu s-a bucurat de un destin mai fericit. L-am prezentat Fabricii de prefabricate din Bistrița, însă directorul de aici ne-a spus că a contractat un studiu similar cu o instituție din Pitești, respectiv, un studiu pentru descoperirea tufurilor vulcanice sau ceea ce noi am realizat deja! Echipa noastră a localizat zăcămintele de tufuri, demonstrînd și proprietățile lor antifonice și antiacvate. Stau lucrările noastre în sertare și nimeni nu vine să le vadă măcar, să poată fi valorificate. Nu pot înțelege în nici un fel această situație”.

Iată o situație cam ciudată. Să ai la îndemînă un asemenea grup de specialiști, să te bucuri de bunăvoința și strădanile lor și să fii pasiv față de atîtea realizări. O situație paradoxală la care edili județului Bistrița-Năsăud ar trebui să mediteze și față de care să-și schimbe radical atitudinea. În așteptarea unor vești mai bune de la Arcalia, le urăm specialiștilor spor la muncă.

S. RADU ■

La Sulina, „acolo unde Dunărea își pierde apa și numele în mare”, e un rai al vacanțelor. E un rai pentru cei — încă mulți — cu vocația retragerii anahoretice în natură, departe de hoteluri de lux, de plaje sufocate de trupuri, de larva claxoanelor, de ringuri de dans. În Sulina e un singur hotel, un singur restaurant „cu pretenții” (care se cheamă, desigur, „Marea” și în care, între culorile care-l decorează, dominant, desigur, e albastru), sint însă, din iunie și până-n septembrie, mii de turiști, care dubleză, practic, populația orașului. Un confrate a calculat că brutăriile locului, în „sezon”, își sporesc vertiginos, ca să zicem așa, cifra afacerilor (de la 1 800—2 000 la 4 000—5 000 kg de piine pe zi), la fel se întâmplă cu chioșcurile alimentare și cu celelalte restaurante (căci mai sint, desigur, și altele, pe lângă „Marea”), aprovizionate de greoaiele ceamuri ce fac drumul Tulcea-Sulina, un drum de 40 de mile sau 65 de kilometri. Se perindă pe-aici, din iunie până-n septembrie, cam 4 000—5 000 de turiști, dacă nu și mai mulți, ocupînd, din zori, străzile asfaltate sau pietruite cu calcar, deci cu osemintele munților Dobrogei, care coboară perpendicular spre țărmul Dunării. Unsprezece străzi perpendiculare pe Dunăre, șase străzi paralele cu fluviul. De-a lungul lor, case placate cu lemn, case cu sacnăsiul suspendat în consolă deasupra trotuarelor, case mici, invadate de nalbă și trandafiri, case-jucării, colorate, romantice, scilicite, vechi, dar și blocuri, cvartale de blocuri, mari cuburi de beton și sticlă, unele gata, altele în construcție, înglobînd sute de apartamente moderne. Apoi o piață cu tarabele umbrite de mari pâlării de pinză (aici se vind, printre altele, pești, deci iată că la Sulina se poate găsi și pește, se mai vind și alte „specialități”, cum ar fi „ciulinii de baltă” cu miez moale și alb, cu gust de castane), dar și magazine de ținută modernă, înzestrate cu tot ce trebuie. Apoi un minaret, al cărui fus ascuțit arde în soarele dimineții ca focul, apoi turla unei biserici, amestecată și ea de soare, cu acoperișul umflat în bulb, ca un fruct de aur gata să cadă din cer, apoi bărci, bărci cu pinze, dar și uriașe vapoare, nave sub toate culorile și pavilioanele, lângă freamătul de mare șantier al noului port în plină construcție. Apoi șevalete de pictori (ai zice că cel puțin unul din doi turiști este pictor!), apoi hale industriale impregnate de izul pătrunzător al peștelui, apoi kilometri întregi de năvoade întinse pe chei sau pe garduri, impregnate cu aceeași mirosuri, apoi parfum de plante de apă, suspin dulceag de armonici, aer strălucitor și pur, reverii exotice. Aceasta e Sulina, „Europolis”-ul lui Jean Bart. O recunoaștem oare?

Ca s-o recunoaștem, ca s-o descoperim — sau redescoperim — e bine să venim aici odată cu toamna, cînd viața locului, scuturată de ocupația „sezonierilor”, se restaurează în liniile, formele și culorile ei reale. Dar și atunci ea se destăinuie anevoie. Scuturată de turiști, de umbrele de soare, de urletele de tranzistori sau de copii răzgîiați, limpezit de viziunea metafizic-scînteietoare sau aspru-gălăgioasă a vacanței, peisajul, la prima vedere, capătă o anume tristețe, tristețea parcului care așteaptă pietoni sau care este părăsit de pietoni. Orașul, ai zice, e mort, orașul acesta nu trăiește decît în vacanțe. Dar orașul acesta are o viață a lui, despre care merită să se știe. O are, e drept, nu prea de mult, fiindcă, pînă nu prea demult, orașul acesta, această străveche cetate a Dunării, știută din primul mileniu al erei, această somptuoasă poartă a mării spre deltă, știută de toate corăbiile, din toate timpurile, de la cele feniciene, grecești, romane și genoveze pînă la marile nave cu zburători ale vremurilor moderne, a fost, într-adevăr, un lung răstimp istoric, un oraș mort.

Un oraș, cîndva, plin de viață, dar cu viața legată de capriciosul flux și reflux al afacerilor (portuare, negustorești, de contrabandă, de bursă) ce treceau peste capul lui, decise de alții, profitabile pentru alții. Un oraș care, cînd veacul înșelătoarelor „boom”-uri s-a frînt, asemenea unui pod surpat sub talazuri, se scufundase în mil, într-un greu mil istoric, în milul unui somn din care părea să nu se mai poată deștepta niciodată. Un oraș scufundat în mil și nisip, în valurile grele de nisip azvîrlit de mare, desăvirînd risipa și paragîra, lângă portul deșert, fără nave, cu speranțele eșuate ca într-un banc de nisip. „Da, da! Orașul acesta e condamnat...” scria Jean Bart. Poarta Sulinei se închide complet și pentru totdeauna... Sulina va însemna pe hartă un mic sat de pescari uitat pe țărmul mării. Fantoma fostului oraș de la poarta Dunării va apărea poate

Un oraș la țărmul viitorului

SULINA, port liber

cîndva în viitor. Cine știe peste cîte veacuri se va răscoli țărîna acestui mușuroi golit de furnicar”...

„S.O.S. ! ! Salvați Sulina !”, clama, chiar și cu numai cîțiva ani în urmă, într-un reportaj publicat în 1969, un confrate, dezolat de tabloul unui oraș pe care oamenii, mai cu seamă cei tineri, îl părăseau. Dar lucrurile, între timp, se urniseră, orașul își smulseșe ancora din nisip, apele istoriei reveniseră, mai bogate, mai rezezi, mai cuprinzătoare și mai fertile ca niciodată.

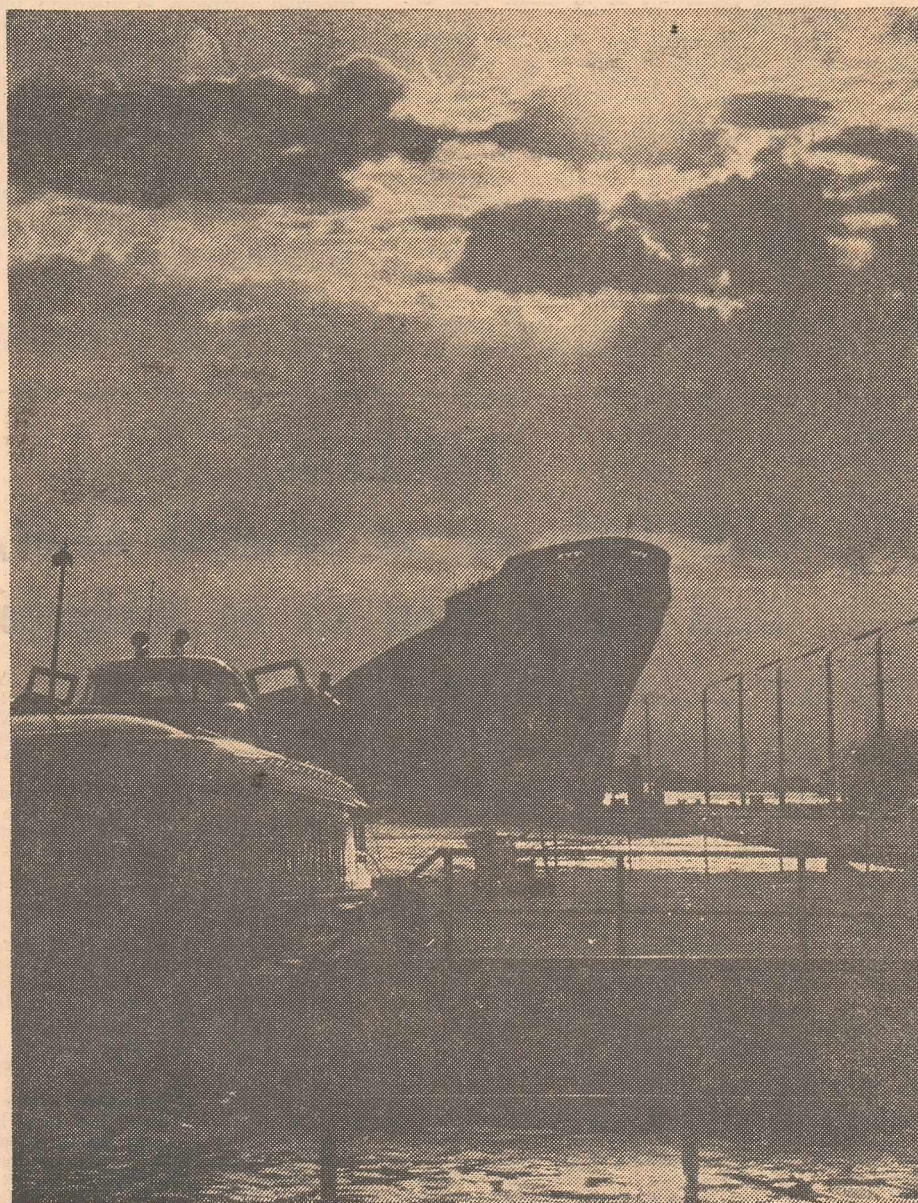
După 1970, ne spune Ioan Costin, primarul Sulinei, mai precis după vizitele secretarului general al partidului, orașul („oraș”, pînă atunci, doar cu numele, de fapt „un mic sat de pescari uitat pe țărmul mării”) a devenit, cu adevărat, un oraș, un oraș al acestei epoci, revelînd, în panoramele-i largi ca și în detaliu, în peisaj ca și în viața oamenilor, în calitatea ei, în speranțele ei, dimensiuni care țin de un nevisat viitor. Sulina, orașul

care trăia în trecut, în istorie, orașul care, de fapt, trăia dîncolo de istorie, adică trăia, mai exact murea, într-un timp vechi, perimat, bizar, străbătut, chiar și în vremurile moderne, de o senzație de arheologie, apăsătoare ca și nisipul, hrînînd o întreagă literatură a nostalgicilor, o întreagă literatură de „plins al ruinurilor”, de la „Europolis”-ul lui Jean Bart la „S.O.S.”-ul din 1969, trăiește și respiră acum, pentru prima oară de cînd se știe, în viitor. Într-un viitor care, sub presiunea acestor din urmă ani, cei mai dinamici, cei mai vii ca și impetuozitate a dezvoltării, ani al căror focar de idei și faptă este Congresul al XI-lea al partidului, devine, vertiginos, prezent, devine, accelerat, faptă vie.

Transformările acestor ani sint atît de mari încît, pentru cei care n-au uitat înfățișarea de pînă mai ieri a orașului, cu farmecul său nostalgic, Sulina de astăzi pare altfel, ca și o fotografie ce încă păstrează un chip știut, familiar, dar retușat.

redevelopat, mărit, întinerit, luminat altfel, pus într-o ramă nouă. Industria locului, cîndva, a însemnat portul (încrămînt apoi, devenit un simplu accident pitoresc al țărmului) și pescuitul. Industria pescuitului a devenit obia în anii din urmă, în sensul propriu, socialist al cuvîntului, o industrie, întreprinderea piscicolă a Sulinei fiind astăzi una din cele mai mari din țară, la țărmul ei poposind mari vase de pescuit, descărînd toate speciile de pești ale deltei, de la uriașii moruni și nisetri pînă la delicatul șalău, la biban și plătică, ce iau drumul prelucrării industriale. În 1974 a intrat în producție o fabrică de conserve de pește, în care lucrează cîteva sute de localnici : Nicolae Malihin, Iacob Halchin, Irina Andrei, Ana Marcu, bărbați și femei care pînă mai ieri ar fi rătăcit (și chiar rătăceau !) pe alte cărări, pe alte ape, spre alte zări, căutîndu-și norocul cît mai departe de steaua de nenoroc a locului, sint acum muncitori și tehnicieni într-o fabrică nouă, înzestrată cu utilajul cel mai modern. Cei ce-și mai amintesc de cherhanalele de ieri, cu oameni anemiati, mînuind toporul și cuțitul în mirosul fetid de putrefacție, nu-i vor mai recunoaște pe vechii pescari, muncitori ai fabricii, îmbrăcați în halate albe, plimbîndu-se prin halele curate și supraveghînd cu gesturi cumpănite aparatele și mecanismele automate de prelucrare. Alți localnici, femei mai ales, nevestele pescarilor plecați pe mare, muncesc la confecționarea „covoarelor de Sulina” (altă nouă industrie, de redevabilă marcă, cunoscută în multe țări), alții muncesc la Șantierul de reparații navale al Administrației fluviale a Dunării de Jos, șantier care, în ultimul timp, s-a extins, s-a modernizat, și-a înlocuit și el vechea ramă, pregătîndu-se ca, peste puțin, să și-o schimbe și pe cea nouă. Programele de dezvoltare prevăd, ni se spune, crearea unor capacități de producție prin care lucrările de reparații de nave să atingă 15 000 t.d.w. La ceasul de față, cu alte cuvinte, în șantierul de reparații navale, de fapt de jur-impjurul lui, ocolindu-l pe o vastă platformă, s-a deschis un alt șantier, cel al construcției, de cîteva ori mai mare decît vechiul grup de ateliere cu ziduri de culoarea șofranului și acoperișuri de tablă oxidată. Ca să cuprinzi panorama noului șantier ar trebui s-o privești de sus, fie urcînd cele 96 de trepte ale turnului vechiului far al Sulinei (de pe creștetul căruia, undeva, către larg, se poate vedea platforma viitorului far, mai mare și mai modern), fie ridicîndu-te pe aripi de pescăruș.

Sînt mai puțini pescăruși în Sulina, mai puțini decît în patriarhala Sulina a lui Jean Bart, în schimb aerul se zbate sub înmlădierile sonore ale sirenelor industriale, ale sirenelor de nave. Vechiul port, extins și modernizat, primește, anual, prin noua sa poartă (pentru a cărei deschidere, ni se spune, s-a săpat, în mare, pe o distanță de vreo opt kilometri !) mii de nave, sub toate pavilioanele, multe din ele de mari tonaje. O profeție a specialiștilor C.E.D.-ului (Comisia europeană a Dunării) din vechea Sulina : prin Sulina nu vor putea trece niciodată vapoare mai mari de 10 000 t.d.w. O realitate curentă a zilei de azi : piloții Dunării de Jos conduc, prin

Un continent de artă:

MUZEUL COLECȚIILOR

analul Sulinei, „fără probleme”, nave de 0 000—55 000 tdw. Și aceasta înseamnă nu-ai un început. Fiindcă Sulina — orașul care trăiește în viitor — își construiește, la cealaltă față, un nou port, care o va situa, pun cifrele, printre marile porți maritime ale continentului. Un port a cărui capacitate de tranzit va fi, în final, de 3 milioane tdw. Un port a cărui primă etapă (1,5 milioane tdw) e în plină construcție, antrenând o puternică flotă de drăgi, remorhere, agregate hidrotehnice, uzine plutitoare sau uzine de uscat, într-o bătaie alărei ecou a cuprins, practic, întreg orașul, suspendat cu respirația de fiecare mișcare a cetăților de oțel ce transformă pământul, fluviul și marea.

Noul port al Sulinei, a cărui construcție a fost indicată de tovarășul Nicolae Ceaușescu, va însemna o mare capacitate de depozitare, manipulare, comercializare și industrializare a mărfurilor, fără percepere de taxe vamale, fiscale și impozit. La ultima vizită făcută aici, în luna iulie anul acesta, secretarul general al partidului a indicat ca, începând cu 15 august a.c., portul Sulina să funcționeze ca port liber, cerind, în acest scop, să se acorde întreaga atenție amplasamentului diferitelor hale și depozite, realizării lor prin soluții constructive rapide și ieftine, dotării întregii zone cu mijloace moderne de transport și de ridicat, capabile să asigure efectuarea promptă a operațiilor de manipulare a mărfurilor, cum și cu servicii specifice zonelor libere. S-au indicat, în acest context, facilitățile care trebuie acordate statelor și firmelor străine, pentru construcția de dotări portuare necesare depozitării, conservării și industrializării mărfurilor, s-au indicat, de asemenea, sarcinile complexe, de mare întindere și de mare răspundere, care vor reveni viitoarei administrații în buna funcționare a portului liber. Roadele acestei vizite de lucru, ca și cele ale anterioarelor vizite ale secretarului general al partidului, se văd și în fi, pentru Sulina, de o unică anvergură și bogăție, cu scadență în viitorul imediat. Portul golit de viață de pînă mai ieri, portul-epavă, scufundat în mil și nisip, pe lângă care fluviul, călătorind către mare, recea cu indiferență de transoceanic pe lângă un țărnam deșert și necunoscut, se ează de respirația lumii, a timpului, se ează de respirația amplă a viitorului.

Sulina — un oraș la fărâșul viitorului. Sulina, „micul sat de pescari uitat pe țărmul mării”, este azi un oraș al muncitorilor și tehnicienilor, al operatorilor, frigidariștilor, elevatoriștilor, al constructorilor-specialiști, al piloților de înaltă clasă, al celor care, peste puțin, vor comanda noua și marea mișcare a portului, a șantierului de reparații navale, a industriilor viitorului. Asemenea oameni au, în chip iresc, alte exigențe față de viață. Coliba pescărească sau căsuța de paie, plătată cu lemn, nu mai satisfac. Pentru oamenii de azi și de mâine ai locului s-au construit și se construiesc blocuri moderne, pentru copiii lor s-a deschis un liceu mecano-naval, se construiesc, de asemenea, nari edificii comerciale (între care un complex cu 2 600 mp suprafață funcțională), se construiesc mari edificii de cultură, de sănătate, realizând cu așezămintele similare din marile noastre orașe. O plimbare pe noul chei, flancat de construcții moderne, proiectează, de pe acum, imaginea viitorului, a orașului a cărui populație, ni se spune, se va dubla.

Totul se dezvoltă, totul crește și, fapt paradoxal, unic în geografia fizică a țării, crește și suprafața orașului, crește de la sezon, crește, pe brațul Sulinei, cu circa patru metri pe an. Sulina, frumosul oraș de la poarta mării, are situația fericită de a stăpîni cele mai tinere pămînturi, pămînturile care cresc continuu, la gura fluviului, și, în același timp, situația paradoxală de a se afla într-un județ, cel al Tulcei, ce stăpînește și cele mai bătrîne pămînturi ale țării, rămășițe din scheletul hercinic, Munții Măcinului. De prisos să mai spunem că în timp ce pămînturile bătrîne întineresc, redesenat de mîna omului, înobilate prin munca lui, cele tinere, supravegheate atent de același om, înarmat cu instrumentele moderne ale tehnicii veacului, nu mai închid, ca ieri, orizontul Sulinei, ci, dimpotrivă, îl deschid. Acea nouă „poartă” săpată, în mare, cale de opt kilometri, poartă pe care portul cel nou al Sulinei o va lărgi, e, în acest sens, simbolică.

Luăm deci cu noi această imagine — cea a porții Sulinei, larg deschisă spre orizont și spre orizonturile anilor care vin — ca pe cea mai expresivă emblemă a unui oraș a cărui istorie — străbună, strălucind, strămilenară — se află, de fapt, abia la început.

ILIE PURCARU ■

Un excepțional eveniment cultural popularizează de câteva săptămîni atenția tuturor iubitorilor de artă din țara noastră: deschiderea la București a Muzeului colecțiilor de artă. Ziarele, radioul, televiziunea acordă spații largi prezentării inestimabilului tezaur adăpostit aici. Zilnic, sute de vizitatori se perindă prin frumoasa clădire — ea însăși un monument arhitectonic construit la începutul veacului trecut și restaurat recent — situată la intersecția dintre Calea Victoriei și Calea Griviței. Oameni de toate vîrstele și de toate profesiile, uniți prin aceeași dragoste pentru frumos și respect pentru valorile noastre artistice tradiționale își exprimă recunoștința față de tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarăsa Elena Ceaușescu, adevărați ctitori ai acestui nou lăcaș de cultură. Apariția muzeului în peisajul spiritual al țării este o ilustrare elocventă a politicii duse de partid și statul nostru de a veghea în permanență ca arta, fărîșită de popor, să aparțină poporului, încurajînd orice inițiativă menită să facă știute de toți creatorii de mare preț ale unor creații de prestigiu de la noi sau de pe alte meleaguri.

Alexandru Cebuc, directorul Muzeului de artă al Republicii Socialiste România, ne spune că din analize efectuate în urmă cu 3—4 ani s-a constatat că numărul mediu de vizitatori pe săptămînă ai acestor colecții era de 15—20, o cifră modestă, care le ținea, practic, departe de contactul cu marea publică. Iar întreținerea lor era citeodată destul de costisitoare. Unele dintre ele aveau cîte doi muzeografi, două supraveghetore, trei paznici. Totuși, condițiile în care erau prezentate nu erau dintre cele mai favorabile. În primul rînd, își trebuia destul timp ca să ajungi la ele. Pînă să poposești în ambianța colecției trebuia să te descurci prin labirinturi de străzi. Cîteva erau instalate în blocuri, la etaje superioare, și trecea vreme pînă reuseai să descoperi scara pe care să urci și apartamentul la care să suni. Apoi, unele dintre locuințele care adăposteau colecții aveau încălzire cu lemne. În cazul altora, locatarii treceau în papuci de casă și în halat prin încăperi, trebăluind printre vizitatori. Unele colecții nici nu se puteau cunoaște în anvergura lor adevărată. De pildă, colecția Eftimiu își avea o parte din patrimoniul la o serie de instituții sau în depozitele altor colecționari. Colecția prof. George Oprescu se afla într-o vilă din cartierul Cotroceni, puternic avariata de seism și nici ea nu avea o expunere integrală. Nu dorim să înșirăm toate inconvenientele modului în care se găseau aceste colecții. Mai adăugăm doar unul: acela al programului redus de vizitare, care te constrîngea uneori, după ce reuseai să ajungi la ele, să faci cale întoarsă deoarece în ziua sau la ora respectivă nu puteai fi primit. Practic, aceste colecții duceau o existență confidențială, știute doar de un cerc restrîns de specialiști și de puțini, foarte puțini locuitori ai Capitalei și aproape deloc de cei din provincie cărora de obicei le venea peste mîna să le caute, neavînd destul răgaz pentru asta. Iată ce ne-a declarat în această privință pictorul Hrandt Avakian: „Cred că Muzeul colecțiilor de artă este o foarte fericită realizare. Da, colecțiile mici erau frumoase, aveau o poezie a lor. Ele erau mindria străzii, a cartierului. Acum însă au căpătat o altă personalitate. Au intrat într-o altă fază, așa cum omul la un moment dat intră în maturitate. Ele reprezintă azi mindria întregii țări, fiind cunoscute de toți acum — și faima lor va ajunge cu siguranță și în străinătate. Mă bucur că sînt vizitate atît de mult, cît nici nu gîndeam. Deseori, în cursul vieții mele zbuciumate

N. TONITZA: Fata pădurarului (detaliu)

mi-am zis: sădește flori în calea ta ca să ai o cunună cînd te vei odihni. Nu alerg după glorie, după renume. Am trăit modest, n-am fost niciodată bogat. Am făcut donația cu gînd de recunoștință poporului român care m-a primit cu dragoste și generozitate. Nu pot decît să mulțumesc pentru această fericită rezolvare a situației colecției Beatrice și Hrandt Avakian”. Elisabeta Weinberg a ținut la rîndul său să ne spună: „Consider că e o inițiativă excelentă. Țara s-a îmbogățit cu o instituție de mare prestigiu. Și trebuie să mulțumesc tovarășului Nicolae Ceaușescu pentru grija care a manifestat-o față de problema colecționarilor. E o dovadă de respect, de prețuire a sacrificiilor pe care ni le-am impus soțul meu și cu mine, adunînd tablouri, în timp ce alții cheltuiau sume enorme pe lux. Mulți mă întreabă dacă nu simt o stringere de inimă înstrăinîndu-mă de o serie de lucrări. Țin să declar că nu am acest sentiment. Sînt foarte mulțumită de spațiul care mi s-a acordat și mai ales că văd cîți oameni se bucură admirînd frumusețile strîne de noi”. Sînt cuvinte care dezvăluie substratul patriotic al gestului făcut de acești colecționari, caracterizați astfel de Petre Oprea în instructiva sa lucrare *Colecționari de artă bucureșteni*: „Majoritatea, mai ales la începutul alcătuirii colecției, sînt exuberanți și entuziaști, săritori să sprijine cu lucrările lor inițiativele oficiale și particulare pentru organizarea de expoziții retrospective sau comemorative în condiții excelente, „sufletişti”, încurajînd neîncetat orice manifestare de afirmare a plasticii românești. Sînt, de fapt, cei mai zeloși propagatori ai operei artiștilor, cărora le cultivă prietenia cu devotație și pasiune”.

Cele 13 colecții — „Colecția academician profesor George Oprescu”, „Colecția Moise și Elisabeta Weinberg”, „Colecția Krikor H. Zambaccian”, „Colecția Elena și dr. Iosif N. Dona”, „Colecția frații Beatrice și Hrandt Avakian”, „Colecția de artă comparată Alexandru și Barbu Slătineanu”, „Colecția Serafina și Gheorghe Rău”, „Colecția memorială Iosif Iser”, „Colecția de artă orientală Marcu Beza și a soților Hortensia și Vasile George Beza”, „Colecția Victor Eftimiu”, prezentarea monografică a pictorului Alexandru Phoebus, „Colecția prof. Garabet Avakian”, „Colecția Elena și Anastase Simu” — cunosce în clipa de față o altă viață. De-abia acum putem spune că ele au devenit cu adevărat un bun al poporului, un catalizator de cultură, un factor de educație patriotică și estetică. În fiecare zi, o mie — o mie cinci sute de vizitatori, cît n-aveau unele altădată într-un an — contemplă comori fabuloase: tablouri de pictori români — Andreescu, Grigorescu, Tonitza, Iser, Pallady, Petrașcu, Dărăscu, Ciucurencu — lucrări ale unor maeștri ai sculpturii românești — Brăncuși, Han, Medrea — tablouri de pictori străini — Cezanne, Sisley, Pissarro, Utrillo, Renoir, Matisse — podoabe din diverse arii culturale, obiecte de artă populară, covoare, obiecte de mobilier de mare preț, care vorbesc despre alte epoci, transmis un mesaj ce abia acum poate fi descifrat cu adevărat, cînd se află sub ochii tutorei, devenind un ferment pentru cunoaștere și creație. Nici una din aceste colecții nu a cunoscut condiții mai bune decît acum, sub noul lor acoperiș: instalație de climatizare, dispozitive de alarmă în caz

de incendiu, dispozitive antifurt, o supraveghere permanentă. Și, deși aici sînt adunate atîtea colecții — la care cu timpul se vor adăuga și altele — nici una dintre ele nu și-a pierdut originalitatea, fiind în continuare organizate așa cum le-au gîndit cei care le-au format. Accesul se face separat la fiecare, astfel încît nu trebuie să treci prin celelalte dacă într-o zi dorești să vizitezi doar o anumită colecție. Muzeul colecțiilor de artă are o personalitate aparte, în care fiecare întreg are o identitate precisă și totuși ansamblul este armonios, nu creează impresia unui conglomerat lipsit de omogenitate, deoarece periplul prin aceste colecții vorbește despre evoluția unui pictor, despre stiluri și epoci, despre aria de răspîndire a unor motive, despre evoluția gustului publicului și al colecționarilor înșiși. Spre deosebire de trecerea printr-un muzeu obișnuit, în care cel mai adesea are loc o înșiruire logică pe perioade, școli etc. aici intervine elementul surpriză, fiecare încăpere constituind o lume în sine, distinctă de celelalte și totuși comunicînd cu ele astfel încît periplul se transformă într-o veritabilă aventură a cunoașterii umane. O înțeleaptă valorificare a patrimoniului național transformă opere ale trecutului în lucrări de o cuceritoare tinerețe, le scoate din letargie și le conferă o nouă strălucire înglobîndu-le existenței noastre cotidiene. Aducerea în contemporaneitate a unor capodopere din trecut, integrarea lor în circuitul valorilor actuale de care sînt indisolubil legate, transformă acest lăcaș într-un puternic focar de cultură, în continuă efervescență, capabil să declanșeze nașterea unor noi valori, demne de tradițiile noastre artistice și de epoca în care trăim. În acest sens, organizatorii s-au gîndit ca la etajul al doilea al clădirii să ia ființă un studio al tineretului. Aici, aproape 2 000 de tineri, sub îndrumarea unor specialiști, se vor iniția în tainele picturii sau își vor perfecționa meșteșugul artistic, studiînd concomitent lucrările din muzeu, arta pictorilor consacrați sau particularitățile de gust estetic ale colecționarilor. Periodic, într-o sală de 200 mp se va organiza o expoziție cu aceste lucrări ale tinerilor, iar cele mai izbutite vor fi selecționate pentru expunere. Într-o altă sală de expoziții vor prezenta selecții artiști profesioniști. Alte 7 săli cu o suprafață de aproape 400 mp vor fi destinate unor expoziții colective, unor expoziții străine și omagiale.

Pentru ca acest continent de artă care, deși se afla lîngă noi, abia de curînd a fost descoperit publicului, să fie cercetat în profunzime, pentru fiecare colecție se vor specializa cercetători. Ei vor obține informații de la donatori în legătură cu modul de constituire al colecției lor, despre legăturile colecționarilor cu artiștii, studiînd temeinic operele expuse, întocmind prezentări.

Muzeul colecțiilor de artă reprezintă în fața lumii omagiul pe care noi îl aducem artei, respectul pe care îl acordăm, rangul la care e ridicată creația în România socialistă. Apariția acestui muzeu în contextul spiritualității românești este o faptă politică și culturală cu urmări pozitive incalculabile pentru viitorul artei noastre.

GEORGE ARION ■

Raidul vigilenței la Sibiu

1

Sîmbătă 9 septembrie, puțin înainte de orele amiezii. A acelor ore în care, peste preocupările cotidiene obișnuite dau năvală gîndul și nerăbdarea proiectelor, mai mult sau mai puțin finisate, destinate repausului de sîrșit de săptămîna.

În prima întreprindere inclusă în raidul nostru, acest omenesc fenomen se săvîrșise cu o zi înainte, întrucît oamenii colectivului beneficiind de săptămîna de lucru redusă, aveau zi liberă. Intenția unui reportaj de muncă la „Mecanica” Sibiu a eșuat astfel la intrarea principală. Înfipt în cabina sa, portarul, care rămas în această zi fără centrală, abia mai prididea să răspundă apelurilor venite de la diverși solicitanți din oraș sau din alte localități, ridică umerii a nepuțință: „N-am ce vă face”. Întrebăm de ofițerul de serviciu, neîndoielnic un om cu răspundere, care trebuie să știe totul, cel puțin pentru o durată determinată. Ne zice că ar fi pe la poarta doi, dar zărindu-l tocmai prin curte, dumnealui își ia degrabă vorba înapoi: „Uitați, e acela cu haină de piele”, iar noi pornim grăbiți în întîmpinare să scurtăm drumul. Vă salutăm! Să trăiți! Formule obișnuite, după care atacăm direct: Cum stăm, tovarășe ofițer de serviciu? Bine. N-avem nimic deosebit, primim răspunsul în timp ce stringem autoritar mîna tînarului despre care aflăm mai apoi că este de profesie controlor de poartă și că astăzi, nefiind planificat nimeni și avînd dumnealui o treabă în altă zi, s-a oferit din proprie inițiativă să facă ofițer de serviciu. Nu stăruim în detaliile unor astfel de aranjamente, e treaba șefului biroului administrativ a cărui semnătură am descifrat-o pe tabelul aflat la poartă. Obligați de neprevăzutul situației schimbăm repede tema reportajului și cu sprijinul tovarășului Ion Alioaiei pornim cum s-ar spune într-un raid-anchetă al cărui titlu chiar începusem să-l și formulăm: „Ce face fabrica cînd stăpîni ei se odihnesc”. Nici pe departe nu intuim că un asemenea titlu ar putea fi o parafrază la știutul proverb despre comportarea unora cînd alții nu sînt pe-acasă.

Iată-ne așadar în incinta întreprinderii „Mecanica”. În fața intrării uneia din secții, cinci oameni dau ocol unui autocamion sosit tocmai din Alexandria. Este permanența de la transporturi — șeful de echipă Vasile Malva, macaragiul și doi legători care împreună cu conducătorul autocamionului 21-TR-1744, pe nume Dumitru Balaur, căutau un spațiu pentru descărcarea celor 33 de panouri electrice. Pe mica rampă unde începuseră să se așeze sensibilele produse scoase din containere o băltoacă cît toate zilele și abia două-trei palme de ciment ferite de rafalele ploii care continua să cadă. La întrebarea noastră „da’ nu se strică fraților?”, întrebare involuntară și lipsită de competență, pornită doar dintr-o obișnuință a ideii că ploala e bună doar la porumb, cei de față, împreună cu ofițerul de serviciu, traversează un moment de derută. Mai apoi cîeva pleacă în căutarea unei mături să înlăturăm băltoaca, o aduce, curăță peronul, treabă bună după care găsim însă o soluție și mai bună. Ion Alioaiei descoperă că are cheia de la lacătul magaziei și astfel panourile de automatizare vor fi puse la adăpost sigur. O treabă care n-ar fi cerut prea mult timp prețios, nu doar pentru graba șoferului, ci și pentru vagonul de tablă sosit în acea dimineață și care trebuia și el descărcat, dacă la efortul celor patru descărcători ar mai fi pus umărul și alți oameni prezenți la acea oră în fabrică și care, cum vom vedea ulterior, nu prea se omorau cu treaba. Nu mai departe decît la zece pași, din sediul formației de pompieri doi oameni — pompierul Ion Munteanu și Gheorghe Bobciu, cei care, cum ne-a mărturisit, se ocupă cu hîrțile — priveau prin fe-

reastră la cei cinci care lucrau în ploaie.

Ici, colo, repausul uzinei subliniat de lacătele ce ferecă ușile marilor hale de producție este perturbat de semnele unor vagi activități. La sculerie, echipa de zugrăvi sprijinită de cîțiva lucrători de la întreținere se luptă cu foarte puțină convingere în realizarea unei sarcini cu termen precis: zugrăvirea întregii hale în cele două zile de repaus. Începuseră de dimineață și la prînz încă preparau materialul, treabă pe care o puteau face din ajun, apoi pentru a acoperi utilajele, nu aveau decît niște mici bucăți de polietilenă care trebuiau plimbate mereu. Furtunul de stropit curgea în prea multe locuri, iar sitele se tot infundau. Lăcătușul Vasile Cîndea și electricianul secției, Iosif Raisenaver, sînt afectați de incetinirea, dar ce-ar putea să facă decît să stea sprijinind mașinile ca și cei 4—5

binetul tovarășului director Ulpiu Nedelcu. Aplecat deasupra unor situații privind mersul îndeplinirii planului pe trimestrul al treilea, conducătorul acestei unități acoperind cu punctele sale de lucru aproape o cincime din teritoriul țării ne oferă o plăcută imagine a datoriei cu nimic afectată de sîrșitul săptămîinii. Un sîrșit de săptămîna pe care rapoartele ce tocmai se transmit de la cele cinci mari șantiere aduc în acest birou, în care ne aflăm, motive de deosebită satisfacție. Notăm doar unul, acela că pe linia dublu circuit de 400 Kilovolți Turceni—Rovinari formațiile conduse de inginerul Petre Bălașa și de șefii de echipă Constantin Dobre, Alexandru Breazu și Marin Stîlpeanu au stabilit un nou record: montarea într-o singură zi a trei stîlpi, treabă care o înțelegeam pe deplin abia după ce directorul ne spune că potrivit normative-

te de a-i saluta respectuos și de a le ura spor la muncă.

★

Peste două ore, pe biroul comandantului securității județene a fost depus un vraf de dosare conținînd documente asupra cărora cîțiva lucrători ai respectivei instituții s-au aplecat de îndată, uluiți mai întîi și apoi cu interes profesional. Respectivul acte aparțineau unei întreprinderi și fuseseră sustrate chiar în ziua respectivă de către doi indivizi, despre unul reținîndu-se că ar purta blugi și ar avea barbă. Cum dosarele acestea nu semănau leit, ci erau chiar cele aflate în birourile goale ale întreprinderii „Balanța” am cerut permisiunea să vedem cam despre ce este vorba. Pînă la caracterizarea de secret sau secret de serviciu ce urmau s-o dea specialiștii care studiau filă cu filă, ne îngăduim să notăm, la nivelul priceperii noastre, conținutul unora din documente: telexuri și telegrame de la parteneri interni și externi, circulare și comunicări referitoare la planul de producție, la aprovizionare, la introducerea în fabricație a unor noi produse, inclusiv ozalide cu proiecte pentru diferite comenzi, programe de măsuri privind activitatea de comerț exterior, situații privind contractele cu diferiți beneficiari externi, multe altele de acest fel alături de documente privind problemele de organizare, de soluționare a problemelor curente ale întreprinderii, ale colectivului de muncă.

Oamenii în a căror răspundere intră soluționarea unor astfel de situații acționează rapid. În fața vrafului de documente, ajunse aici nu ca urmare a unui act răuvoitor, ci din ideea unui test de vigilență, își pun firesc problema semnificațiilor acestei întîmplări. Asistăm astfel la o convingere imediată cu conducerea întreprinderii „Balanța”. Directorul, inginerul Aurel Ocoș, e plecat de două-trei zile în concediu. Răspunde, la telefon ca și de bunul mers al activității întreprinderii, directorul adjunct Achim. „Da, tovarășe colonel, ne-au dispărut niște documente, niște dosare. Astăzi, da”. Ați anunțat? „Nu încă, acum mă pregăteam”. Trecuseră numai două ore.

În timp ce tovarășul Achim făcea astfel de pregătiri, comandantul securității dispune unor subordonați cu grade superioare: cercetare temeinică, măsuri drastice și prelucrarea preventivă a acestei întîmplări, din fericire fără consecințe păgubitoare. O alarmă falsă ce trebuie să stîrnească măsuri reale, să pregătească pe cei în drept să acționeze în cazul alarmelor reale. Avutul nostru, al țării, cu tot ceea ce privește păstrarea și sporirea lui, trebuie vegheat cu răspundere neslăbită zi de zi, ceas de ceas. Nu doar ca o cerință a legii ci ca o firească și elementară probă a prețurii ce o dăm roadelor muncii noastre.

Așadar, sîmbătă la Sibiu, un reportaj ratat și în schimb un raid-anchetă plin de învățăminte.

La Comitetul județean de partid înfățișăm situațiile raidului nostru tovarășului Simion Scutea, secretar cu probleme organizatorice. Neplăcut impresionat, dînsul califică în termenii cei mai aspri dovezile lipsei de responsabilitate în respectarea unor prevederi legale privind accesul în întreprindere, asigurarea securității documentelor și bunurilor unității. Sînt fapte grave, ne-a spus tovarășul secretar, și oricît de laudabile sînt realizările respectivei întreprinderi pe linia producției, ridicării calității produselor, a economisirii de materiale, față de aceste abateri vom acționa prompt, sancționînd sever toate persoanele, fie ele director, ofițer de serviciu sau alți lucrători, care se fac vinovate de atitudinea de gură-cască. Dacă faptele constatate în raidul nostru ne-au provocat amărăciune, această hotărîre de a se acționa ne bucură. Ne exprimăm convingerea că, prin fermitatea lor, măsurile vor determina întărirea sub toate aspectele a vigilenței absolut necesare în apărarea bunurilor, a valorilor acestui popor pe care le agonisește cu trudă și conștiință.

SORIN POSTOLACHE
NICOLAE ARSENI

- 33 de panouri electrice amenințate de ploaie
- 3 stîlpi de înaltă tensiune montați într-o zi
- Am furat documente secrete de la „Balanța” Sibiu

ucenici de altfel, aflați și ei la treabă. La compresoare, mașinile merg fără ca ofițerul de serviciu să poată găsi o altă justificare decît aceea că probabil dimineață a lucrat cineva pe undeva. La secția mecano-energetică o altă formă de risipă: ziua în amiaza mare, într-o hală fără activitate, luminile ard puternic. Maistrul Isaia Gîndilă, aflat într-un birou alăturat dă vina pe un utuc care abia ar fi plecat. În sîrșit, mai trecem pe la filiala institutului de proiectări aflat la ultimul etaj al clădirii administrative, privim planșele pe care se modelează viitoare reperi. Neavînd film de interior renunțăm să facem fotografii, deși concentrarea proiectanților, în nici un fel tulburată de intrarea noastră, ar fi meritat o laudă. Și iată-ne din nou la intrarea principală. Maistrul Isaia Gîndilă, care la sugestia noastră făcuse efortul să apese pe un întrerupător, ne iese înainte solicitîndu-ne să nu ne supărăm pe curentul electric. Îi stringem mîna, ne luăm rămas bun de la portarul pe care continuau să-l schie apelurile telefonice și cînd să facem același lucru cu ofițerul de serviciu avem surpriza unei întrebări roșite parcă de un om ce se freacă la ochi: Nu vă supărați, ați putea să ne arătați legitimațiile, să știm cine sînteți?

Amabilitatea gazdei nu putea fi tratată altfel. Am băgat mîna în buzunarul cu acte și pășind în stradă am precizat: **Întîmplător** sîntem de la Flacăra.

2

Peste drum, intrăm la Electro-montaj — grupul de șantiere Sibiu. Depășim cabina portarului, din care răzbat tonurile ridicate ale unei discuții, pentru ca la vreo zece metri să fim strigați din urmă de o persoană a cărei jumătate de uniformă ne dă a înțelege că intrăm de aprinsă ar fi o conversație colegială ea nu poate abate omul de la datorie.

— Dumneavoastră?!

— La director, răspundem noi întorcînd capul prefăcîndu-ne obișnuința ai casei, deși, intrînd pentru prima oară aici, nu prea știam încotro s-o apucăm. Grăbit să se întoarcă la discuția care continua și în lipsă, omul cu jumătate de uniformă, renunță bucuros la ideea care-l trece o clipă prin minte de-a ne face bon și printr-un gest involuntar ne scoate din încurcătură: poftiți, e sus la birou.

Pătrundem în clădire, urcăm la etaj, trecem în revistă plăcuțele indicînd diferitele servicii și iată-ne, anunțați, de astă dată, în ca-

lor la montarea unui stîlp se prevăd cam patru zile și că în limbajul rețelștilor de înaltă tensiune stîlp e o vorbă de alint pentru un colos cam de 20—40 de tone.

Așa da!

Cum povestea unor astfel de emoționante fapte trebuie aflată acolo la fața locului, reținem adrese pentru viitoare deplasări și ne-ntoarcem gîndul, ce și începuse să călătorească, la ceea ce se întîmplă în biroul în care ne aflăm. Ascultăm în liniște convorbirea pe care tovarășul director o poartă la telefon. Nu durează mult, doar cîteva clipe, doar cîteva replici din care nu putem înțelege decît că întreprinderea la care ne aflăm ar putea avea în următoarele ore sau în cursul nopții un fel de control. Pe linie de pază. Cel care sunase, omul care făcuse acest mic serviciu a rămas pentru noi anonim fiindcă neinteresăm am reținut ca nume propriu doar expresia: „tovarășul răspunde de întreprinderea noastră”.

3

Trecem marele viaduct peste calea ferată și la 12 și 20 de minute, tentați de anunțul că accesul persoanelor din afara întreprinderii se face între orele 10 și 14 intrăm la întreprinderea „Balanța”. O primă impresie plăcută: un birou de informații cu o lucrătoare severă în cercetarea legitimației și, mai mult, o barieră magnetică, și aceasta ajutată de o persoană zdravănă reglează accesul după întocmirea formalităților de rigoare. Primim liber și, iată-ne, unul cu blocnotesul în mînă, celălalt cu aparatul foto pe umăr, încercînd să ajungem cît mai repede la etaj unde ni s-a spus că se află biroul directorului. Mai simplu decît bănuiam. Deschidem ușa secretariatului, nimeni. Încercăm (după fireasca bătaie în ușă) biroul din dreapta. Același situație. Biroul gol. Vizavi, biroul directorului tehnic. Același gest de politete și aceeași lipsă de răspuns. Poate n-am fost auziți, zicem, și îndrăznim nepoftiți. Doar un pardesiu în cuierul din spațiile ușii. Trei încăperi goale, dar vraf de dosare cu documente aflate pe birouri ne îndeamnă să așteptăm. Sîmbătă e îndeobște o zi mai scurtă și răbdarea noastră s-a arătat așide-re. Fapt pentru care am renunțat și cu blocnotesul în mînă, cu aparatul foto pe umăr și cu un mic suvenir — cîteva voluminoase dosare sub braț, că geantă nu aveam — pe aceeași intrare bine străjuită de o barieră magnetică și doi lucrători am părăsit întreprinderea. Nu mai înain-

Unirea cea Mare — 1 Decembrie 1918

Acum sau niciodată...

Din conștiința dreptății istorice, moștenită și apărută de români din veac în veac, a înfăptuit poporul nostru Unirea din 1918.

La capătul a veacuri de mari lupte și jertfe întru apărarea celui mai scump bun al unui popor — unitatea, românii s-au reunit iarăși, în 1918, în vatra străveche, pe care n-o părăsiseră vreodată. Dacia părinților noștri dintru începuturi și-a găsit, atunci, moștenitorii, iarăși în trupul scump al țării întregi.

Se încheia, în 1918, cronică dureroasă a granițelor arbitrare. Paginile ei consemnează cu slove de singe istoria unei permanențe multimilenare a vieții românești: necurmata luptă pentru păstrarea și afirmarea unității urmașilor „celor mai drepecți și mai viteji dintre traci”.

Așezați la răspintia unor crâncene drumuri, peste care au trecut cu iureș cetro-pitor legiuni și armii hrăpărețe, românii și-au durat și și-au păstrat ființa națională cu o statornicie care și astăzi rămâne exemplară în istorie. Aici, în străvechile meleaguri carpato-danubiano-pontice, un popor drept și viteaz a oferit lumii exemplul înălțător al iubirii de țară și de neam. În năvala unor veacuri turburi, am ară-

tat lumii măsura neclintirii noastre. Uniți prin origine, limbă, cultură, datini, speranțe am rămas unul și același popor, chiar dacă vitregia vremurilor ne-a silit a trăi odinoră în formațiuni statale administrativ-politicește despărțite. Inimile noastre au bătut întotdeauna fără graniți. Gîndurile și faptele ne-au fost dintotdeauna închinete bunului nostru cel mai de preț: unitatea națională.

Zăgazurile istoriei au întirziat, dar n-au putut spulbera împlinirea cauzei noastre. Și ea a triumfat atunci cînd paharul suferințelor și nedreptăților atinsese preaplînul. Atunci cînd cuvintele poetului: „Acum sau niciodată / croiește-ți altă soartă!” căpătaseră pentru poporul român rezonanța unui comandament al istoriei.

Iată de ce Unirea din 1918 nu a fost un act întâmplător, rezultatul unui joc pe tabla de interese a lumii. Ea a fost aureolarea firească a unui lung drum printre meandrele unei istorii neliniștite, pe care poporul român l-a parcurs cu răbdarea și statornicia conferită de certitudinea adevărului. Acel adevăr care nu poate fi ucis, oricite tone de hirtie și cernelui o-trăvite s-ar arunca asupra-i.

Și adevărul nostru e unitatea noastră.

Și adevărul nostru e unirea noastră, re-implinită la 1 Decembrie 1918.

Au pregătit Unirea toți cei care au continuat să vorbească, să gîndească și să simtă românește, chiar atunci cînd jaful și dezmățul cetro-pitorilor le impuncea o credință și o soartă de împrumut.

A fost pregătită Unirea de oastea celor fără număr care, atirnați de coarnele plugului, trăgeau noi brazde roditoare în ogorul românesc, pentru a-și hrăni urmașii, în sufletele cărora semănaseră, din toată sărăcia umilițiilor lor, sămînța vie a dragostei de neam.

Au pregătit Unirea cărturarii, care din chilia lor valahă sau moldavă treceau munții pe drumul dorului de neam, ducînd și aducînd dintre frați cea mai adevărată dintre credințe: conștiința destinului românesc comun.

Au pregătit Unirea domnitori viteji și luminați, a căror dragoste de moșie și popor a fost zidul ocrotind deopotrivă curțile și casele celorlalți frați. Intre ei Mihai, pornit pe drumul primei Albe Iulii, spre a împlini, cel dintîi, pohta unui neam ai cărui martiri visaseră visul adevărit de cel Viteaz: Patria una, a „Țării Românești și Ardealului și a toată țara Moldovei”.

Au pregătit Unirea martirii revoluțiilor române. Au pregătit Marea Unire cei care, printr-o diplomație inegalabilă de atunci în analele lumii, reușiseră să scoată din tripleta ghearelor imperiale Moldova și Valahia reunite într-un stat român unitar, sub domnia pîrcălabului nemuritor Alexandru Ioan Cuza.

S-a înălțat acest 1 Decembrie al Unirii pe dreptate a românilor din jertfele celor

care, în toate puhoaietele războinice abătute peste pămîntul străbun, au plecat să înfrunte săgeata sau gloțul dușman știind că viața lor se poate sînge, dar nu pentru a nimici și cucerii pămînturi străine, ci întru apărarea și înălțarea vieții în Țara Română.

Au pregătit și grăbit Unirea suferințele fără seamăn și nădejdiile fără număr ale celor care, oricît de crunt au fost subjugăți, nu li s-a putut înăbuși strigătul: „Noi vrem să ne unim cu Țara!”, iar sufletul și credința lor n-au putut fi întoarse dinspre inima țării, Bucureștii, de unde pentru toți românii răsărea soarele speranței.

Au pregătit Unirea toți cei care, de milenii, n-au părăsit pămîntul Patriei străbune, care crezînd în permanența ei au trăit, au construit, au scris, au luptat și au murit în credința Daciei noastre.

O Dacie-România pe care comuniștii români de astăzi, sub conducerea înțeleaptă a celui mai bun și mai drept dintre fiii țării, o duc pe noi culmi de civilizație, demnitate și progres.

Sintem astfel, prin prezentul muncii și dăruirii noastre comuniste, continuatorii autorizați ai tuturor generațiilor care prin strădania și jertfa lor au împlinit Unirea.

Unirea cea Mare, pe care astăzi o rostim în cuvintele scumpe vieților noastre: Poporul — Ceaușescu — România.

IOAN LACUSTA ■

● Al treilea Colocviu româno-american de istorie

Adevărul istoric e întotdeauna unic

„Am participat și la celelalte manifestațiuni româno-americane în domeniul istoriei, atît în România cit și în S.U.A. Cunosc mulți colegi americani. Și-i cunosc și pe cei care formează grupul prezent la colocviul de la Sibiu. Cercetările lor și obiectivitatea cu care și-au înfățișat concluziile mă îndreptătesc să spun că acest colocviu a fost o reușită, s-a încheiat cu un evident succes. Aceasta cu atît mai important cu cît colegii americani, fiecare dintre ei și toți laolaltă, sint oameni cu experiență, oameni cunoscuți și recunoscuți ca specialiști în problemele ce constituie tematica colocviului de la Sibiu. Și cu atît mai mult cu cît am dezbătut una din cele mai importante probleme din istoria poporului român, atît pentru vremea de atunci și pînă astăzi și, de asemenea, pentru vremurile ce vor veni de acum înainte, pentru totdeauna”, ne-a relatat acad. Ștefan Pascu, președintele grupului de istorici români prezenți la acest colocviu.

„Vorbînd despre istoria României, consider că două evenimente sint deosebit de importante: războiul pentru independență din 1877—1878 și Unirea din 1918, evenimente care, dealtfel, sint foarte strîns legate între ele. În acest context important este faptul că sint tot mai mulți istorici americani interesați să se ocupe de istoria României, preocupăți să cunoască cît mai bine istoria acestei țări, istorici dispuși să vină oricînd în România, să-și aducă contribuția la reușita unor manifestațiuni științifice cum este și colocviul de la Sibiu, în cadrul căruia au avut loc dezbateri deosebit de fructuoase”, a subliniat istoricul St. Fischer-Galați, profesor la Universitatea din Colorado, membru al Asociației istoricilor americani, vicepreședinte al Fundației culturale americano-române, președinte al grupului de istorici americani prezenți la colocviul de la Sibiu.

„Studentii și istoricii americani sint tot mai mult interesați de istoria României. În acest an am fost primit, ca membru, în Asociația istoricilor americani, una din cele mai mari instituții de acest fel din lume, care numără peste 15000 de membri. Cu prilejul conferinței anuale a acestei asociații, o secțiune a fost dedicată războiului de independență a României, fapt fără precedent în analele acestei instituții. Și, spre plăcuta mea surprindere, ascultînd referatele prezentate și comentariile istoricilor americani mi s-a părut că particip la un colocviu în București și nu la Dallas, că ascult opiniile istoricilor români și nu americani. Acest lucru dovedește încă o dată că adevărul istoric nu poate fi decît unul singur, că el este numitorul comun al aprecierii evenimentelor într-o țară sau alta, într-o epocă sau alta. De asemenea, Conferința slaviștilor a consacrat o secțiune istoriei Transilvaniei. Asemenea manifestațiuni au mai avut loc și-n alte orașe și universități americane și tot mai mult istoria României își face loc între preocupările istoricilor americani. De aceea socotesc că și colocviul de la Sibiu și-a atins pe deplin scopul, a fost o manifestare de înaltă ținută științifică”, ne-a mărturisit dr. Liviu Maior, lector al Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, de mult reîntors din S.U.A. unde a predat istoria României la Universitatea din Michigan și la Wayne State University Detroit.

„Tematica colocviului de la Sibiu a fost firese dedicată celei de-a 60-a ani-

● În perioada 30 august—1 septembrie a.c., Sibiu, respectiv Institutul de învățămînt superior din Sibiu a fost gazda celui de-al treilea Colocviu româno-american de istorie dedicat celei de-a 60-a aniversări a Unirii Transilvaniei cu România, respectiv a formării statului unitar național român. La această importantă manifestațiune științifică au participat reputeți istorici români și americani preocupați de multimilenara noastră viațuire aici în spațiul carpato-dunărean.

Desfășurat în cadrul a cinci sesiuni, colocviul s-a ridicat, după părerea unanimă a participanților, la un nivel academic realizat atît prin calitatea comunicărilor, cît și prin ținuta științifică a discuțiilor, a schimbului de opinii, în lumina adevărului istoric, dintre istoricii români și americani. De subliniat faptul că acad. Ștefan Pascu, binecunoscută personalitate, a condus grupul de istorici români, istoricii americani avîndu-l ca președinte pe profesorul St. Fischer-Galați.

„Lupta poporului român pentru formarea statului național unitar”, de Ștefan Pascu, „Români americani și desăvîrșirea statului român unitar”, de prof. dr. Gerald Bobango, „1918 — Considerații contemporane”, de prof. St. Fischer-Galați, „Lupta poporului român pentru desăvîrșirea unității naționale și opinia publică europeană”, de Camil Mureșan, „România Mare. Unele considerații generale”, de Radu Florescu, prof. la Universitatea din Boston, „Lupta popoarelor din monarhia austro-ungară; ecoul ei în S.U.A. și formarea statelor naționale”, de Ion Stanciu, „Recunoașterea internațională a dreptului poporului român la unitatea sa statale, pentru crearea statului național unitar român”, de Florin Constantin și Al. Bolintineanu de la Institutul de istorie Nicolae Iorga, „Relații economice americane cu România după 1918”, de prof. Robert Forrest, „Urmările Unirii din 1918 asupra României dintre cele două războaie mondiale”, de dr. Paul Cernovodanu, „Naționalitățile concloquitoare și Actul Unirii; rezolvarea problemei naționale în România socialistă”, de dr. Carol Golner și dr. Kovacs Iosif au fost comunicările prezentate în cadrul acestui colocviu organizat sub auspiciile Academiei de Științe Sociale și Politice din Republica Socialistă România.

Pentru a cunoaște amănunte despre importanța și reușita acestui colocviu relatăm, în continuare, părerile unor participanți la această importantă manifestațiune științifică.

versări a unificării statului român. Și desigur este o temă științifică importantă. Colaborarea dintre istoricii români și americani prezenți la acest colocviu constituie un element esențial al acestor dezbateri. Discuțiile științifice e bine să aibă o orientare net socială și, bineînțeles, argumentul științific trebuie să aibă prioritate în studiarea subiectului pus în dezbateră colocviului nostru. Activitatea științifică trebuie pusă în slujba păcii, a înțelegerii reciproce între popoare și a progresului general al umanității. Dacă savanții nu țin seama de aceste criterii, greșesc. Și, spre plăcuta mea surprindere, colocviul de la Sibiu s-a încadrat perfect în criteriile enunțate mai sus. De aceea consider că a fost o manifestare reușită, de bună calitate. Aș dori să mai spun că sint american de origine maghiară și una din problemele-cheie a activității mele științifice este promovarea înțelegerii și fraternității între români și maghiari. Eu predau istoria Europei centrale și de sud-est în care este inclusă și istoria României. În predarea istoriei eu nu relev antagonismele ci, dimpotrivă, tot ceea ce e apropiat și apropie poporul român de poporul maghiar”, ne-a declarat istoricul american Kiraly Bela, profesor la City University of New York și la Colegiul universitar din Brooklyn, președinte al secției est-europene a Centrului de studii europene.

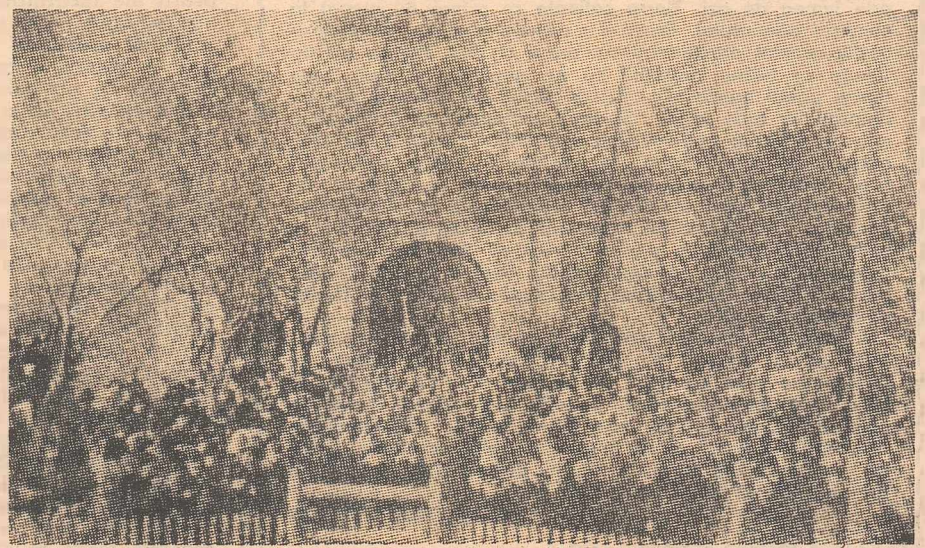
„În general sint foarte plăcut impresionat de punctele de vedere expuse la acest colocviu, de concluziile la care au ajuns, după dezbateri fructuoase, istoricii români și americani prezenți la Sibiu, puncte de vedere pe care le împărtășesc și eu, referitoare la realizarea statului unitar român. Pentru mine, care mă ocup și de economia politică, dezvoltarea industrială a României, ritmurile înalte a acestei dezvoltări, sint umitoare și revelatoare. Am venit în România nu doar

să prezint comunicarea mea la acest colocviu, ci să văd cu ochii mei transformările României despre care auzisem. Fiind acum mai bine documentat, voi continua, pe de o parte, studiile pe care le-am pregătit vreme de patru ani, pentru acest colocviu, iar pe de altă parte voi căuta să dezvolt interesul americanilor față de România, le voi explica și mai bine care este importanța reală a României în viața internațională, inclusiv în perspectiva dezvoltării relațiilor româno-americane”, a ținut să sublinieze Robert Forrest, profesor de istorie la Westvorn College, în Nebraska.

„Toate comunicările au avut un nivel științific ridicat și discuțiile au decurs la un nivel academic. S-a dovedit, și cu acest prilej, că discuțiile, schimbul de opinii au un rol deosebit de important în stabilirea adevărului, care, dealtfel, nu poate fi decît unul singur, la cunoașterea și mai temeinică a tuturor problemelor legate de acest mare eveniment din istoria patriei noastre, Unirea Transilvaniei cu România. S-a dovedit de ambele părți o orientare științifică în aprecierea evenimentelor, a motivațiilor obiective și subiective. În intervențiile mele am încercat să contribuie la adîncirea și cunoașterea unor adevăruri despre Unire privind mai ales modul în care populația maghiară din Transilvania a aderat la acest deosebit de important eveniment. Comunicările istoricilor americani au trezit un deosebit interes, dovedind că au la bază o documentație temeinică, realizînd o analiză științifică, obiectivă a evenimentului. Acest colocviu a subliniat cu și mai multă putere de convingere ceea ce noi, dealtfel, știam că Unirea Transilvaniei cu România, respectiv, constituirea, în 1918, a statului unitar român a fost hotărîtă de masele populare care de veacuri au luptat pentru împlinirea acestui deziderat, că ea nu s-a petrecut în cancelariile marilor capitale europene, că marile puteri din Europa n-au făcut altceva decît să confirme un fapt deja împlinit prin voința poporului și de către popor”, ne-a relatat prof. univ. dr. Kovacs Iosif, prorector al Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca.

Sint păreri care scot deplin în evidență ținuta academică, științifică a dezbaterilor de la cel de-al treilea Colocviu româno-american de istorie, colocviu care a evidențiat încă o dată, în lumina adevărului istoric, modul în care poporul, luptînd veacuri la rînd, a izbutit la 1 decembrie 1918 să săvîrșească Unirea, să fie creatorul statului unitar național român.

RADU SELEJAN ■

Poarta cetății din Alba Iulia

Tierra caliente

Dimineața plecăm la „Impex”. Aici, într-o sală care seamănă cu un amfiteatru universitar în miniatură, un inginer ne dă lămuriri despre dezvoltarea industriei petrolifere mexicane. E tânăr, are 29 de ani, brunet, slab și poartă ochelari. Explicațiile trădează un specialist îndrăgostit de profesia sa și trăind prin ea fără rezerve. Nu mai cred demult că romantismul este un privilegiu al exclamațiilor în stilul lui Musset, dar tinărul acesta riguros nu pare dispus să se numere nici printre romanticii de ocazie. Pentru el singurul limbaj adevărat este cel al cifrelor, unde eu niciodată n-am avut acces decât ca un american la Luvru.

În sala de comandă de la „Impex” mă uit la tablourile electronice ca la hieroglifele de la Teotihuacan. Nu e prima oară când trebuie să-mi recunosc lacunele într-un domeniu atât de important pentru omul modern și nici prima oară când îmi găsesc justificări care, dintr-un orgoliu naiv, evită pricinile adevărate, cele fiind de temperament și înclinații. Altfel (imi spun) se uită un egiptolog la hieroglife, altfel se uită un botanist la arborii tropicali și altfel un poet. Uneori diletantismul e în favoarea sensibilității și, poate, chiar condiția ei. Nu putem vedea toți cerul ca un astronom, pământul ca un geolog, florile ca un botanist, norii ca un meteorolog, păsările ca un zoolog. Am face din univers un Larousse enorm. Trebuie, probabil, să existe pe lume și diletanți a căror singură specialitate e melancolia. Și poate fac parte dintre ei... Dar să opresc aici o pledoarie „pro domo” care n-are de partea ei decât o mare încredere în inima noastră.

Plecăm, după ce Enrique, șoferul autobuzului nostru, încearcă să repare la un atelier instalația de aer condiționat. Ploaia abia mai fumează în aer, în schimb în autobuz începe să fie din ce în ce mai cald. Niciodată nu mi s-a întâmplat ceva într-adevăr spectaculos în călătorii. Alții povestesc fel de fel de lucruri, senzații tari, întâmplări neobișnuite, dramatice sau cel puțin insolite, în vreme ce călătoriile mele (dacă exclud cele trei accidente de avion prin care am trecut) decurg monoton, previzibile, cu detalii normale... lucrurile cele mai spectaculoase sînt o ploaie torențială, o pană de curent sau o incurcătură pasageră la recepția hotelului... Și iată că în sfârșit se întâmplă ceva. Sintem într-o căldură de iad și aerul condiționat tot nu funcționează. Enrique încearcă, dar în loc de aer rece vine aer fierbinte. Simt că mă sufoc de căldură, schimb batistele una după alta, mă gîndesc cu nostalgie la toți ghetarii pe care i-am visat pe vremea când doream să fac parte dintr-o expediție la polul nord, la ploile bacoviene din toamnele noastre... Zadarnic. Căldura devine din ce în ce mai insuportabilă. Din cînd în cînd zeilor maya (în al căror imperiu am intrat) li se face milă de noi, trimit un nor, ploaia se prăbușește pe autobuz ca un bivol de apă, urmează o vagă senzație de răcoare, mai mult o iluzie, și totul se întoarce la început. Sisif nu mai urcă muntele, Sisif urcă spre un nor de ploaie și, odată atins norul, se prăbușește din nou în flăcările infernului. E o căldură umedă, ca în anticamera unei băi de aburi, care descurajează mișcările, te apasă și te trezești cu o sticlă de Coca-Cola în mînă, făcînd economie de gesturi pentru a nu-ți forța transpirația. Pînă și norii par otrăviți de această căldură umedă. Cînd plouă, ploaia pare bolnavă acum. Anxioasă. Da, singurătatea și excesul. Pe loncea și pe scutul Atenei se preling picături de ploaie tropicală. Abia oștept să mă arunc într-o piscină, am auzit că în sud hotelurile au toate piscină, sper să se confirme această informație, altfel...

Enrique se întoarce spre noi și suride înțelegător. Sintem de trei zile împreună și ne-am împrietenit. Cu părul negru, lîns, cu ochii sumbri și melancolici, arătîndu-și dinții albi de cite ori zimbește (și zimbește des), Enrique e ceea ce s-ar putea numi un mexican obișnuit. Vorbește puțin, politicos, fără să fie umil. Șofer excelent, străbate șoselele toride ale sudului fără să se plîngă nici de violența ploilor, nici de căldură, deși nici lui nu-i e simplu în această baie de foc. Înțeleg din raporturile noastre cu el ce-au vrut să spună cei care au susținut că simpatia era un rol important în relațiile unui mexican cu străinii... Se povestește că există oameni de afaceri care refuză să trateze cu o firmă deoarece reprezentantul ei nu le place și că mexicanul preferă uneori să-și sacrifice interesele numai pentru a fi credincios simpatiei sau antipatiei ce i-o inspiră cineva. Nu știu dacă lucrurile merg pînă acolo, dar simt cum devin mai puțin reticent decît aiurea în contact cu oamenii de aici și cum, pe măsură ce se străbat Mexicul, această „săptămîină aztecă” se eliberează de crispările resimțite în alte părți. Mexicanul e mai puțin calculat, mai spontan. El complică mai puțin calea de la înimă la gest și în orice caz nu pare dispus să o mistifice. Din punctul său de vedere, Machiavelli n-ar fi trebuit să facă o carieră glorioasă, iar doi și cu doi trebuie să facă totdeauna patru, chiar cînd aritmetica nu-ți aduce nici un folos. Pe acest drum, cel mai scurt dintre ceea ce simte și ceea ce face, mexicanul poate fi uneori pripit sau excesiv, dar niciodată, cred, unul dintre acele produse reci ale pragmatismului care bintuie prin lumea de azi. **Tierra caliente** se referă nu numai la condiția pămîntului. Există și în oameni ceva din misterul acestui pămînt crucificat între soare și ploaie. Pentru a-i înțelege ar trebui probabil să ne amintim ce scrie unul dintre poeții mexicani: „Există zăpezi pe vulcani, dar în lăuntru lor arde focul”. Și dacă ne gîndim la azteci și la mayași, bănuim nedumerirea spaniolilor; învinșii lor erau obișnuți să spună „apa se aprinde”, „piatra înflorește” sau „vîntul care creează soarele”, ceea ce, desigur, nu este limbajul unei sensibilități rudimentare, ci, dimpotrivă, o măturie că sub cerul tropicalilor a ridicat piramide și a cultivat porumbul un popor însetat și de dreptate cîntecelor și florilor în destinul nostru, deși, cum zice poetul, odată „trebuie să părăsim frumoasele cîntece / și florile, de asemenea, vai”.

Intrăm în Villahermosa. Oraș pentru pictori impresionisti, parcă. Amabil din prima clipă, plin de soare, un soare care face ca totul să fie alb și aerul vibratil, ca în orașele mediteraneene. Coborim pe asfaltul încins de căldura amiezii, uitînd zăduful drumului. Villahermosa, oraș înflorit parcă după legea fructelor tropicale, arzător și tandru, se numără printre orașele pe care le-am iubit din primul moment.

OCTAVIAN PALER ■

Tierra caliente = pămînt cald

CRONICA FILMULUI

„Revanșa”

Este un fapt incontestabil că, vorbind despre Sergiu Nicolaescu, nu poți evita cuvîntul **profesionalism**; dincolo de anumite aspecte care irită la mai toate filmele sale (de pildă o supărătoare epatare a propriei personalități, ale cărei merite, ca regizor, le apreciem, avînd rețineri în ceea ce privește calitatea sa de interpret; sau preluarea unor momente „arareori cu satisfacții depline la fiecare nouă producție a acestui fecund cineașt.”

Urmînd seria începută cu „CU MÎINILE CURATE” și „UN COMISAR ACUZA”, „REVANȘA” readuce în prim plan chipul comisarului Moldovan, erou îndrăgît de acum de spectatoriilor celor mai diferite vîrste, gusturi sau profesii. Plasată în perioada cumpănită și oribilei rebeliuni a Gărzii de Fier — unul dintre cele mai monstruoase momente ale istoriei României burghezo-moșierești — acțiunea „REVANȘEI” permite, și implică firesc, scene de o violență extremă, marcînd canavaua (nu întotdeauna impecabil condusă dramaturgic) unui veritabil „policer”.

Ambiguu încă din punct de vedere al unei opțiuni

Teatru antic la Pontul Euxin

După multe experiențe artistice, după autentice succese ale Festivalului **PONTICA** de la Constanța, iată că s-a produs și revirimentul unei prestigioase confruntări muzical-dramatice, datorită profilului unic și mai ales pitorescului cadru natural oferit de străvechiul Pont Euxin: **Seri de teatru antic**. Titlul prea modest, derutant (în tragedia și comedia antică muzica ocupă un loc preponderant) și necuprinzător al acestui festival, organizat impecabil de Teatrul de dramă din Constanța, ar putea să înșele pe cititorii care nu au participat la manifestările de săptămîna trecută, mai ales dacă vom arăta că sub acest generic au fost incluse spectacole de poezie și operă, concerte și dezbateri științifice — toate menite să completeze armonios reprezentațiile teatrale clasice și moderne. Afișul festivalului a reunit colectivele artistice ale Teatrului Național **L.L. Caragiale**, Teatrelor **Ion Creangă** și **Giulesii** din București, Studioul Institutului de artă teatrală și cinematografică din Capitală, Corul **Madrigal**, Teatrul liric și cel dramatic din Constanța, cu un repertoriu de larg ambitus literar-artistice, de la Sofocle, Terențiu, Eschil, Euripide, O'Neill, Sartre și Giraudoux, pînă la Vasile Alecsandri, Radu Stanca, Lucian Blaga și Iulius Szarvady.

Conceput ca un festival-test pentru viitoarele ediții, atît ca locuri de desfășurare, cît mai ales ca repertoriu și public, confruntarea dobrogeană și-a aflat dintru-început personalitatea artistică. Cei peste 30 de cercetători științifici, arheologi, istorici, teatrologi, muzicologi, critici de artă, etnografi, ziariști, dramaturgi etc., prezenți în două dezbateri girate de A.T.M.-ul Bucureșten, au analizat cu competență profesională spectacolele și perspectivele acestor originale „Seri de teatru antic”. Frumusețea peisajului natural de la Cheile Dobrogei se îmbină admirabil cu ruinele cetăților Histria și Callatis, în timp ce muzeele din Adamclisi și Constanța s-au dovedit gazde primitoare pentru ansamblurile de

Sculpturi ceramice

La Galeriile de artă ale municipiului București — într-un pasionant ambient semnat de Ileana Dăscălescu și Dan Alexandru Ionescu — cițiva din artiștii ce pot fi, prin esența gîndirii lor, integrați ideii de școală, de producție cu program estetic, expun sculpturi ceramice de dimensiuni adesea apreciabile, sculpturi modelate și arse, în marea lor majoritate, prin taberele și simpoziioanele naționale de ceramică de la Medgidia, Sighișoara, Sibiu.

Numărul mare de întîlniri profesionale, dintre care aceea de la Medgidia, mergînd cu o stăruință și o rotunjime a concepției întru totul comparabile Măgurei, trebuie să ne spună ce vrea, în sensul școlii, fiecare, ce orientare află fiecare în spațiul generoasei inițiative a sculpturii în ceramică. Trebuie zis că deși nu toți artiștii aceștia sînt ceramiști sută la sută, formați, adică, în secțiile de profil ale facultăților de arte decorative, ei găsesc aici prilejul — și un anume precedent, mult susținut de prestigiul bogatei opere a lui Costel Badea — pentru o relație polemică (critică, de distanțare, de opoziție chiar) față de producția (am fi îndreptățiți să zicem: inflația) de obiecte, figurative sau nonfigurative, a atelierelor de sculptură. Acești artiști au băgat de seamă că expozițiile colective sau personale ale sculptorilor cuprind din ce în ce mai multe obiecte care n-au în vedere, îndeobște, un spațiu, afară de acela poate al unei expoziții colective sau personale. Ei au mai înțeles că atît materialele cît și tehnicile sculpturii sînt uneori prohibitive pentru nevoia de sculptură a publicului larg, devenit cu adevărat larg în deceniile din urmă ale veacului nostru. Ar fi trebuit, prin urmare, de o artă destinată tuturor, pentru niște spații (locuri) accesibile tuturor, o artă care să beneficieze de toate ușurințele industriei mari și care să ia de la industrie exemplul prețului de cost scăzut. Soluția: sculptura în materiale ceramice. În sine, lutul ars și turnat în formă e lipsit de fiorul solemn al pietrei și al metalului. Ceramica are căldură, ea are, dintre toate materialele artei, duhul cel mai uman. Obiectul ceramic trage să stea pe pămînt, nu pe soclu. El intră repede în natură. La Medgidia, zecile de

politice, dar vizibil atras tot mai mult de către mișcarea comunistă, și mai ales însetat de dreptate, abil, curajos pînă la a nesocoti riscul, comisarul Moldovan, în interpretarea lui Sergiu Nicolaescu, este centrul, este simbul, miezul care declanșează ciocniri, urmări, pistolade — toate slujind atît spectaculosul necesar și obligatoriu genului cinematografic în sine, cît și propagării unor virtuți morale — printre care cîntea se situează în vîrf.

Vechii colaboratori ai lui Sergiu Nicolaescu — operatorul Nicolae Girardi, decoratorii Marcel Bogos și arh. Dodu Bălășoiu, cît și realizatorii coloanei sonore: inginerii Andrei Papp și A. Salamian, secundați de Ileana Popovici, semnatare aranjamentului muzical al peliculei — se dovedesc și de această dată a fi la înălțime. În schimb (și asta atît datorită omniprezenței nu întotdeauna justificată a interpretului principal pe ecran, cît și mai ales superficialității cu care sînt tratate rolurile celelalte încă din scenariu — autori: Sergiu Nicolaescu, Vintilă Corbul, Eugen Burada și Mircea Gîndilă), personajele filmului sînt palid construite (Gheorghe Diniță, Jean Constantin, Amza Pellea, Ion Besoiu, Mircea Albulescu, Silviu Stănculescu, Ion Marinescu, Emanoil Petruț, Colea Răutu, Iurie Darie, Aimée Iacobescu ș.a.).

Construit, vizibil, pentru ceea ce ne-am obișnuit a numi „succes la public” deși nesocotînd pe parcurs, și încă destul de des, reguli elementare ale desfășurării acțiunii (vezi momentele în care comisarul pătrunde fără piedici și exact atunci cînd trebuie în birlogul adversarilor, sau cum aceștia află întotdeauna la timp și inexplicabil unde anume se află Moldovan etc.), filmul reprezintă în mod cert un salt calitativ, o nouă treaptă cîștigată de către Sergiu Nicolaescu în ceea ce privește profesionalismul de care pomeneam la început.

HORIA PATRAȘCU ■

proporții restrînse. Monumentul cu papirus de la Mangalia rămîne deocamdată o experiență nereușită (dublă din păcate și de un neînșurat colaj de fragmente dramatice ale colectivului dobrogean **Ion Creangă**).

Festivalul de teatru antic dobrogean s-a impus prin superioara țînută interpretativă a spectacolelor **Fata din Andros** și **Legendele atrizilor**, prin concertul de excepție al corului **Madrigal** condus de Marin Constantin și prin seriozitatea dezbaterilor științifice susținute de prestigioși oameni de cultură, ca D.M. Pippidi, Alexandru Balaci, Ovidiu Papadima, Mira Iosif, Valentin Silvestru, Paul Everac, Florian Potra, Ion Pascadi ș.a. Fără a atinge exigențele unui festival național, ni s-au părut recitalul de poezie patriotică **Tara ca o columnă** și reprezentația lirico-dramatică **Regele Istros**.

Desigur, că problema cheie, deschisă, declanșată de actuala ediție a „Serilor de teatru antic” rămîne aceea a textului clasic autentic. Libertățile regizorilor de a „umbla” fără milă la original (fie că este vorba de Sofocle sau Terențiu, fie că autorul ne aparține pînă și ca epocă, cum se petrec lucrurile cu Lucian Blaga) trebuie în viitor regîndite, dacă vrem să facem operă de culturalizare a publicului. De asemenea, greu vom aproba „inovațiile” de interpretare ale Electrei care, după un zbuciumat monolog dramatic, scoate o țigară și cere un foc de la spectatorul din stal, înainte de a-și continua zburdalnică călătorie verbală printre textele lui O'Neill, Giraudoux și Sartre. Respectul față de un Vasile Alecsandri, pe alocuri demodat ca expresie în **Fintina Blanduziei**, a impus totuși mai mult auditorului, decît orice alte inserturi sau neavenite omisiuni (**Zamolxe** de Lucian Blaga).

Dincolo de aceste rezerve merită să reținem ideea majoră a organizatorilor de a ne introduce în cultura antică, capacitatea lor de a realiza aproape zilnic spectacole la 60—70 km distanță de Constanța în locuri splendide, posibilitatea de confruntare practică a numeroase colective artistice din diferite colțuri ale țării.

VIOREL COSMA ■

sculpturi răspîndite prin urbe, prin ierburi, pe obicei, par a fi acolo dintotdeauna, deși nu s'au decît de trei, patru, cinci ani. Rareori se întîmplă ca niște „forme pure”, la urma urmei, create de artiști cu preocupări de stil foarte variate, să arate atîta unitate în înțeles, atîta complicitate cu natura, să fie atît de „naturale”. La sculpturile lui Florian Lazăr Alexie, Dumitru Rădulescu, Gheorghe Fărcașiu, Mihai Tomșăneanu și Costel Badea — ca să-i numim înții pe cițiva dintre obișnuiții acestor simpoziioane — este lesne sesizabilă ideea-matrice, la care referă pletora de soluții plastice și variantele. Iată voluptuoasele făpturi-fruct modelate de Costel Badea. Dacă ar fi să căutăm sugestiile naturii, atunci la trupea somnolență a dovleacului e bine să ne gîndim, la sublima lenevie a lebedei pe ape, la „greul pămîntului” ce urcă în para pergamută la vremea coacerii.

Pornind forma deodată cu așezarea materiei-lavă într-o părelnică formă, Dumitru Rădulescu, în „Geologicele” sale, ne ajută să vedem neodihna din lucruri, carnalul clipei de pietrificare. Ceramica îi îngăduie lui Florian Lazăr Alexie o seamă de variații baroce pe tema „trunchiului”, un barocism al unghiurilor, decât ne e permis să zicem așa, altfel greu de conceput în piatră. Gheorghe Fărcașiu observă „germinația”, clipa în care geometriile cele mai severe nasc mugur și frunză. De unde și momentul ascendent al sculpturii, țîșnirea. „Ritmurile” semnate de Mihai Tomșăneanu nu fac decît să spună fascinația pietrelor mari de riu, rotunjimea pe care o aduce timpul, frumusețea trecătoare a planului tăiat cu unealta. Piesele lui Gheorghe Rizolu — geometrii delicate, semne într-un dicționar al metaforice plastice — ale lui Nicolae Moldoveanu — de un pregnant efect decorativ — și ale lui Eugen Cioancă — un soi de „mobiluri” ceramice, mai mult sunet decît obiect — întregesc programul manifestării.

Trebuie încă subliniată participarea Ilenei Dăscălescu și a lui Dan Alexandru Ionescu. Ei au conceput, special pentru această expoziție, o serie de planșe foarte mari, în culoare ușoară, precum cîteodată elegia luminii de mai, ca să deschidă, astfel, pereții sălii și să respire lutul.

TUDOR OCTAVIAN ■

RUBRICA MEA

Metafora ruginii

Invățăcelul: — Ați primit, magistre, cartea poetului Bazil Gruia: *Efigiile riscului*, recent apărută la Cluj-Napoca, în Editura Dacia?

Eudoxiu: — Firește, ba chiar din partea autorului, care a binevoit să-mi dedice o poezie ce i-ar fi plăcut și lui Lucian Blaga și care începe cu sugestivul vers: „Pod suspendat în ani peste riu fără nume...”

Inv.: — Autorul e un ardelean dirz, un luptător. Cînd era foarte tânăr, a fost dat în judecată de generalul Averescu pentru că îl învinuise că în calitate de ministru de război, în 1907, împușcase 11 000 de țărani.

Eud.: — Știu. I-au sărit în apărare un număr impresionant de avocați și procesul s-a încheiat cu o condamnare la cîteva luni de închisoare; o invidiabilă decorație civică. Poetul a închinat anului 1907 un impresionant ciclu de poezii în noul său volum, care este al cincilea sau al șaselea, iar în parte o retrospectivă.

Inv.: — Aduce poetul ceva nou în conspectul liricii contemporane?

Eud.: — Cred că da: oscilarea patetică între bucuria de a trăi și teama de uzura timpului, care nu crută nimic și este vestitorul morții.

Inv.: — Este oare Bazil Gruia un poet de concepție?

Eud.: — Cred că prima întrebare ar trebui să fie dacă e talentat sau nu. Răspunsul meu, în acest caz, ar fi afirmativ. Maniera sa este versul amplu, sau cum se spune astăzi, discursul poetic, încărcat cu metafore, uneori excesiv, dar totdeauna coerente, iar poemul e construit, spre deosebire de caracterul amorf al unei mari părți din producția zilei.

Inv.: — Magistre, v-a plăcut poezia cu titlul „Interludiu cu zeita Rugina”?

Eud.: — Îți răspund cu începutul ei:

„Nici n-ar putea fi altfel...”

O consider poema-cheie a întregului ciclu și poate a însăși poeziei autorului. Îți atrag atenția că vocabula *rugina* apare foarte rar. ca să nu zic niciodată, în poezie. Rugina este o boală a metalelor, dar și a vegetalelor, așadar unul dintre dușmanii cei mai redutabili, atît ai naturii, cit și ai civilizației materiale. Statuile de bronz, de pildă, capătă o patină verde — cocleala — care dă de lucru edililor, grijulii să le păstreze cum

se cuvine. Agronomii, la rîndul lor, controlează cu atenție recolta, ca să combată flagelul cu același nume. Numai omul privește cu nepăsare uzura anilor, bucuros de sporul lor, fără a le bănuși perfidia. Originalitatea lui Bazil Gruia rezidă în pateticul semnal de alarmă împotriva acestui agent al pieirii, pe scară cosmică, și care nu crută nici omenirea.

Inv.: — Să fie aceasta originalitatea lui Bazil Gruia?

Eud.: — Dragul meu, nu îți debitez o cronică literară. Rețin însă acest semnal, sau cum spuneam, metafora-cheie, ca o introducere în poezia lui Bazil Gruia, despre care m-ai întrebat dacă e un poet de concepție și îți răspund acum afirmativ. Ei, ascultă o serie de asemenea metafore:

„...rugină de pe arterele visului...”
(Miraculosul Efemer)

„...frunzele toate (...) -mi doinesc. A rugină...”
(Poesis)

„...ultimul zbor de ciocirle
încrustind în rugini pe hartă sufletului margini”
și

„cînd peste rugini și genuni...”
întindem din tresărire nostalgiiilor punte.”

(În Tăra Toamnei)

„Aici sub bolțile-i de hiacint Marea Rugină
a stins de mult fecioarele-văpăi pe candelă-plecate”
(Cimitir mort)

Opresc aci, la jumătate drum, această ciugulire de scurte citate, dar ca să-ți potolesc foamea, te trimit în continuare la *Spectacol nocturn*, la *Geneze în Somnul cetății*, la *Iconoclastie*, unde reapare, personificată, „Zeita Rugina”, la *Rise lucid* și la *Lumina osemintelor*. Citește și te vei convinge că nu greșesc.

Inv.: — Și eu v-aș atrage atenția asupra *riscului*, care figurează și în titlul volumului. Nu credeți că acest factor se echilibrează cu metafora-cheie, *Rugina*?

Eudoxiu: — Poate că da. Tot ce facem este, după concepția lui Bazil Gruia, sub semnul riscului. Viața ar fi așadar marea problemă, nerezolvată și poate insolubilă, a disciplinei matematice care se cheamă calculul probabilităților. Dar să lăsăm toate astea. Să luăm puțin aer și să urmărim, la acest început de toamnă, căderea frunzelor, atît de nostalgic... ruginii.

ȘERBAN CIOCULESCU ■

Pînă și în atît de modeste și „Inofensive” recenzii pe care le publică în mod curent revistele literare se configurează, fragmentar, însă relativ eficient, o viziune asupra viitorului literaturii noastre. Ilustrativ este în această privință faptul că genurile mai puțin reprezentate — ca proza de actualitate, proza fantastică, teatrul de idei etc. — sînt încurajate în mod sistematic. Criticii au parcă mereu în față un tablou al lui Mendeleev pe care speră să-l completeze cu noi și noi descoperiri. Prin această nerăbdare ei își depășesc condiția de simpli înregistrații ai fenomenului literar, provocînd, în mod conștient, o anumită literatură. O literatură care să nu fie cu nimic mai prejos decît secolul în care trăim.

Cu atît mai necesară este această atitudine în cărțile care descriu dintr-un unghi de observație panoramic peisajul literaturii noastre de azi sau în cele care tratează în mod explicit diferite probleme de teorie a literaturii. În ceea ce privește prima categorie, exemplul cel mai recent îl constituie cele două volume din *Scritorii români de azi* publicate de Eugen Simion, în cuprinsul cărora imaginea literaturii române actuale este realizată din perspectiva unor exigențe moderne, prin prisma a ceea ce pretinde spiritul contemporan fenomenului literar. În modul acesta, criticul își îndeplinește și atribuția de a face educație estetică, pregătind terenul, instaurînd un climat favorabil pentru receptarea viitoarelor opere literare. Și s-ar mai putea da numeroase alte exemple. A doua categorie nu este tot atît de bogat reprezentată. Cu excepția unor secvențe din *Temele* lui Nicolae Manolescu, nu a mai apărut de multă vreme un text de factură *Principiilor de estetică* ale lui G. Călinescu, în care să se pledeze pentru o anumită literatură. Eferescența de care este cuprinsă de un deceniu și jumătate critica noastră ne face însă să sperăm că nu va trece mult timp și un asemenea text va apărea.

Tocmai pentru că îi revine, în plan estetic, dar și social, o funcție atît de importantă și complexă, critica nu trebuie să se afle nici un moment la discreția interreselor personale sau a improvizației. Continuînd o tradiție deja seculară la noi, ea are obligația morală — ca să nu mai vorbim de cea intelectuală — de a crede în viitorul literaturii noastre și de a-l asigura.

ALEX. ȘTEFĂNESCU ■

asasinatele și unde își găsesse cu stupoare tot soiul de obiecte personale, ba chiar și fotografii ce le înfățișează fără nici un veșmint, deși știu precis că nu au pozat niciodată așa nimănui. În cele două romane se însălează, după cum se poate înțelege din această succintă expunere, o țesătură complicată menită să dovedească legătura victimelor cu cele două eroine, astfel încît vina să cadă asupra lor. Nu mai enumerăm și alte similitudini dintre aceste romane, dintre care unul n-ar fi fost posibil să fie scris fără cunoașterea în prealabil a celuiălalt. Asemănările s-ar în ochi oricui compară Doamna din mașină cu *Rolls-Royce*. Iar cel care a plagiat a fost — lucru de mirare pentru un autor renumit ca el — Chiril Tricolici. Apărut în 1976, la „Cartea românească”, *Rolls-Royce* este construit pe schema cărții lui Sebastian Japrisot, ceea ce în cazul unui roman polițist înseamnă a fura totul. E drept, autorul român, în încercarea de a camufla sursa inspirației, a îmbinat acțiunea de roman polițist, desfășurată în Elveția, cu o intrigă amoroasă petrecută în țară, în timpul tinereții eroinei. Au rezultat astfel cîteva zeci de pagini care n-au adăugat nimic valorii cărții — greoaie, incoerentă, spre deosebire de romanul lui Japrisot care își conduce personajele cu multă rigoare și creează o atmosferă plină de sugestii.

Și încă un lucru de menționat: protagonistul din *Rolls-Royce* este un roman de Sebastian Jeanpriso! Ceea ce exclude din capul locului orice coincidență. Să fie acest nume stilet o recunoaștere voalată a „împrumutului” pe care l-a întreprins Chiril Tricolici? Dar la ce bun acest „împrumut”? Cine avea nevoie de o variantă românească a Doamnei din mașină? (de o variantă „în românește” avem nevoie, dacă nu pentru altceva măcar pentru a înțelege cum sînt atît de prolifici unii autori). Scriitorul Chiril Tricolici este dator cititorilor săi, și nu numai lor, să ofere explicații. Clarificări cerute de climatul de curățenie morală, de cinste profesională, care trebuie să existe și în domeniul breșlei scriitoricești, ca în toate domeniile vieții noastre sociale.

A. GEORGE ■

CRONICA LITERARĂ

George Alboiu:
„Poemele cimpiei”

Poezia de pînă acum a lui George Alboiu confirmă mai mult o vocație decît un teritoriu liric omogen, fie și limitat la universul cimpiei. Decalajul, absolut firesc, lucrează în favoarea spontaneității. O imaginație prodigioasă declanșează, mai ales în poemele de început, fluxul de reprezentări lirice. Uneori, ce-i drept, poetul se repetă. O face însă cu prea multă ostentație, pentru a nu-l lua în serios. Avem în față cazul oarecum paradoxal, dar nu absurd, al unui liric înzestrat, care trebuie să-și pună de fiecare dată (ca artist) masca cea mai convenabilă. Într-un poem are totuși revelația Unicului și nu se înșală. Numai că poezia sa e mai pregnantă ca „lume” decît ca expresie. Întotdeauna la George Alboiu viziunea precede cîntecul și se înțelege — cuvintele. Cimpia Eternă, Edenul de Piatră sau Muntele Singur sînt de fapt viziuni, nu simboluri — adică proiecții lirice ale unui suflet glorios într-un spațiu infinit. Lirismul se naște astfel dintr-o frustrare învinsă. Toate aceste revărșări de sine ale eului, în imagini ale materialității compacte, vin să umple un gol al ființei. Ce urmează în continuare e lucru știut: adîncirea în viziune înseamnă acumularea de noi detalii, iar acestea nu o dată sărăcesc viziunea însăși. Ne-am aștepta ca poetul să se oprească aici. Iată însă că poemele ultime din volum aduc unele îndoieli. Va renunța oare de acum încolo George Alboiu, în lirica sa, la registrul sublim? O tristețe în plus își face totuși loc: „Ultimul sublim / străbate orasul / cu fața înundată de umor”. Tot aici, constatăm resemnat poetul, a învins de mult „toamna lui Bacovia”. El mai crede încă în vigoarea cîntecului, purtător de seve și accente vitale. Pentru ca în *Ultimul poem total* să se decida chiar și de poezie, de o anume poezie: „Poezia? — această molimă al cărei unic stîrv e fulgerat continuu de o speranță mare. Cu tonele de praf ale bibliotecilor să se fardeze această preocupată ca să-i zic adio”. Ceea ce se anunța la început de tot simplu a devenit cu timpul mai complicat. E de așteptat chiar ca adîncirea în expresie să aducă de la sine o reducere de viziune și, firește, o contorsionare a lirismului. Poetului cu siguranță nu-i va fi ușor să aleagă.

Mai cunoscut (și recunoscut) e George Alboiu ca poet al teluricului și al forțelor elementare. Tot efortul său viza de fapt configurarea unui tărîm straniu, cu reprezentări vigoase de geologie primară. Un sentiment inexplicabil de teroare cosmică susține edificiul de imagini. Un singur personaj, dacă-l putem numi așa, jubilează: acesta e poetul însuși, oarecum detasat de „vedeniile” sale. În *Amintire* (un poem extraordinar) senzualitatea lucrurilor la aspect terifiant și devorator: „Din somn trezit în curtea cu aguzi ascult / cum gîfite din fumuri sate dedesupt. / Cite un rătăcit în miez de noapte / țipă în frunzele flămînde / ca din gură de șarpe / și oare unde sînt drumurile / urlînd în ceață: om, om, om... / Se umflă rădăcinile sub temelii casei, / prin geam, prin uși se furîșează lușeri / de iarbă răpitoare. / Din crengi înalte rupți copii se tînguie / și crește-n nopțile de dragoste / pe trupuri lăstăris, se-mbie mugurii”. Poetul nu-și poate reprimă nici el spaima de moarte: „Dar unde sînt Doamne cositorii / să-nvingă potopul acesta de ierburi / crescute pînă la tine țînînd / în sulții soarele, atît am zis / și-am amuțit de ierburile / ce-mi năpădiseră pe gură”. Foamea de proporții mitice a pămîntului amînește intrucivă de legendele arhaice. În scenariu imaginat de poet se înfruntă însă nu principii, ci metafore — cu destule reminiscențe și din recuzita de basm. Sistemul de reprezentări este limitat, am văzut, de universul cimpiei (un univers poetic), în aceeași notă de crispate și terifiant. Destinul însuși este figurat ca un duh rău, ca „un ciine urlînd pe o comoară”. Revine frecvent imaginea exodului în cimpie: „Plecau oamenii noaptea / la femeile pămîntului îngropate pe cîmpuri / cu sinii doar afară, învirtoșaiți / îngurguiați de rouă turburată”. Cimpia uneori îngrozește și ea, ca metaforă a temporalității infernale (deși regeneratoare). Poetul este uimit de curgerea ei nesfîșită, ar vrea să oprească — la fel ca Blaga — „marea trecere”. Totul pare proiectat într-o lume magică, fără stăpîni. Cătrețerată de forțe anarhice. Cele cîteva crîmpeie de sacru (*Moștenire*) n-au puterea să îmblînzească vraja. Nici un ritual nu se împlinește. Dansul păgîn al paparudelor face să plouă apocaliptic, cu nisip — în *Vindecare*. Apoi exodul multimilor se transsubstanțiază în migrație a sufletelor. „Lumea” devine cîntare. Adevăratele ritualuri sînt bocete: „Cîini de fum / latră la drum / unde Tele / trec duim. / În Eterna / lui Cîmpie / trupul meu / cînd o să vie / o să țipe / că nu știe / unde-i capul / capătul unde n-am / zburat destul.”

Au pătruns și cîteva poeme în proză în *Poemele cimpiei*. Ele arată o altă față a poeziei lui George Alboiu, una rafinată, cu preocuparea mai apăsătoare pentru cuvînt. E o prejudecată că poetul s-ar regăsi cu adevărat numai în compunerile de tip folcloric. În fond temele rămîn aceleași, doar tratamentul diferă. Le însoțește, în plus, o notă ceva mai senină, deloc crispată. Ieșirea în cimpie e acum o sărbătoare: „Ieșim în cimpie împotriva singurătății gătiți cu singele de sărbătoare și înarmați cu absolutul unei mari destindere”. Absența zeilor nu mai înspăimîntă. Mai rar versul frează încă de senzualitate — *Cinci cetăți*, I. Totuși negurosul cîntăreț al teluricului a rămas undeva în urmă. Este mai confesiv, deși atît de distanțat de sentimente. Se estompează liric și unele opoziții mai spectaculare de pînă acum: Edenul de Piatră și Cimpia Eternă au devenit niște termeni manevrabili aproape în orice context. A scăzut prin aceasta forța lirismului? Mai degrabă poetul își asumă noi modalități de expresie. Retorica abstractă a ultimelor poeme împacă într-un fel gîndirea cu cîntecul, dar mai ales constituie un veritabil factor de diferențiere. În *Gloria lacrimii*, poetul ne spune că a descoperit „zîmbetul sintetic al Cîntării a treia”. N-avem nici un motiv să nu-l aprobăm.

George Alboiu este un poet adevărat, iar *Poemele cimpiei* — o carte care-l reprezintă.

CORNEL MORARU ■

Critica

la remorca literaturii?

În mod curent, critica literară este înțeleasă într-un raport de subordonare față de creația propriu-zisă, pe care o succede, o valorifică, o explică. O asemenea definiție, chiar dacă nu „convine” reprezentanților genului, impune prin marea doză de bun-simț pe care o conține și, în fond, rezistă oricărei dezmințiri sofisticate. Totuși, ea nu este suficientă. Nu întîmplător se vorbește tot mai des și despre rolul de *conștiință a literaturii* pe care îl definește critica, ceea ce înseamnă că se admite și existența unui raport de conținut. Cu alte cuvinte, critica n-ar funcționa doar după consumarea actului de creație, ca un comentariu care nu mai poate modifica nimic, decît, cel mult, modul nostru de percepție, ci și *simultan*, devenind o permanentă stare de spirit, un climat al lucidității, o forță ordonatoare din interior.

Dar dacă admitem că actul critic însoțește și secondează creația, de ce n-am admite și că o *anticipează*? Această aserțiune nu o avansăm, desigur, de dragul simetriei, ci pentru că ne este impusă de logică și de însăși istoria literaturii. Există, în privința aceasta, exemple prestigioase. Este de ajuns să ne gîndim. la acțiunea critică de anvergură a lui Titu Maiorescu care proclama și definea o „direcție nouă” în literatură cu mult timp înainte ca această direcție să devină o realitate pentru a înțelege ce putere de a genera literatură are critica. În mod similar, am putea evoca și activitatea lui Eugen Lovinescu care a determinat, prin demersul său imperativ, un adevărat proces de emancipare a creației literare de sub tutela, devenită asfixiantă, a tradiționalismului.

În epoca noastră, epocă prin excelență a acțiunilor lucide, dirijate, rolul anticipator al criticii este considerabil. Iar de realizat se realizează în atît de multe forme încît, adeseori, ne dă impresia de dispersie, de disoluție. De fapt, aproape în orice text de critică — desigur, orice text de critică de valoare — poate fi sesizată tendința de a prefigura evoluția unui anumit gen sau a unui scriitor, de a schița un traseu care pare facultativ, dar care, prin însuși faptul că a fost schițat, obligă.

„Adaptarea” —

o modalitate de furt literar?

A apărut de curînd, în traducere, la Editura „Univers” romanul de aventuri *Doamna din mașină* (titlul original: *La dame dans l'auto avec des lunettes et un fusil*). Cartea aparține cunoscutului autor de romane polițiste Sebastian Japrisot și s-a tipărit pentru prima oară în 1966. Lectura acestui roman a provocat însă conștientare printre pasionații acestui gen de literatură, deoarece acțiunea cărții este asemănătoare pînă la un punct cu aceea a unei scrieri semnate de un cunoscut autor de la noi: Chiril Tricolici. Ca și în *Doamna din mașină*, în *Rolls-Royce* al scriitorului român o femeie este angrenată într-un noian de întîmplări îngrozitoare și care la început n-au nici o noimă pentru ea. În ambele romane eroinele devin fără voie implicate în acțiuni criminale. Amîndouă se pomenește că în portbagajul mașinilor luxoase pe care le conduc — și care nu le aparțin, fiind furate pentru cîteva zile de la proprietarii lor reali — transportă cîte un cadavru. Bineînțeles, identitatea acestor victime nu le spune nimic. În cursul periplului lor oprese la restaurante, hoteluri, stații de benzină, întîlnesc polițisti sau oameni cu alte meserii care le recunosc și le spun că au mai trecut prin acele locuri deși ele susțin că le văd pentru prima oară. Pretutindeni însă pe unde trec se găsește semne ale unei călătorii anterioare. Și eroina lui Chiril Tricolici și cea a lui Sebastian Japrisot au cîte o rană la mînă care trebuie ascunsă. Amîndouă încearcă, în ciuda spaimii pe care o resimt, să descopere în incleștarea de evenimente un fir necesar demascării adevăratului asasin. Fiecare dintre ele face o parte din drum în compania cîte unui tînăr care se instalează în mașină nepoftit, simțîndu-se ca la el acasă și cucerindu-le astfel prin nonsalanța lui. Cele două protagoniste găsesc armele crimelor în vehiculele pe care le conduc. Ele descoperă în cele din urmă casele unde s-au comis

Amintiri despre Lucian Blaga

După Dictatul de la Viena, în refugiu nostru din Sibiu, Lucian Blaga a fost ținta unor atacuri apărute în presa vremii, transformate apoi într-o adevărată campanie, așa cum o numea el mai târziu, „comandată” de mitropolitul Nicolae Bălan, pe atunci o puternică personalitate a Ardealului.

Cele mai multe și mai susținute articole anti-Blaga erau semnate de părintele D. Stăniloae, profesor la Teologia din Sibiu, apărute în „Telegraf român”, în „Revista teologică” sau în „Gîndirea” cu titluri ca „Poziția lui Blaga față de creștinism și ortodoxie”, „Despre dogmă”, „O victimă a grandomaniei”, „Cosmologia lui Lucian Blaga”, „Metafizica lui Lucian Blaga”, în care era atacată și condamnată filosofia lui, ca ostilă dogmelor religioase, mai ales după apariția „Diferențialelor divine” rău primită de teologii sibiieni.

Neînțelegerile dintre filosof și Mitropolitul Bălan erau vechi, de pe vremea cînd Blaga urma cursurile Teologiei din Sibiu, înscris aici, pentru a evita încorporarea sa în armata austro-maghiară, în timpul primului război mondial. În urma acestor atacuri ale teologilor era foarte supărat pe toate fețele bisericesti, considerându-i părtași la această campanie, inclusiv pe fostul său coleg de clasă la Liceul „Șaguna” din Brașov, episcopul academician Nicolae Colan, care pe atunci păstora în Ardealul ocupat - la Cluj - deci care nu putea avea vreo vină în legătură cu cele scrise în presa română contra lui.

Reintors după război la Cluj, Blaga, care lua masa la o cantină foarte ieftină, a fost convins de mine să vină la o pensiuie ceva mai bună, în strada Napoca, la doamna Bolchiș, unde ne-am simțit excepțional de bine, cu amintiri de neuitat, într-o atmosferă elevată, dominată de personalitatea marelui nostru poet. Nu de mult tradusese „Faust” și își mai ameliorase oarecum neajunsurile materiale.

S-a întâmplat în vremea aceea ca vladicul Colan să aibă o afecțiune auriculară, pentru care îi făceam periodic un tratament la domiciliu, fiind invitat cîteodată și la masă, unde principalul subiect de discuții devenise totdeauna Blaga.

- Vezi, domnule doctor, cîtă lume vine de anul nou sau de ziua mea să-mi ureze cele bune, și numai Lulu nu vrea să mă vadă.

De abia așteptam a doua zi să-i spun lui Blaga ceea ce dorește vladicul, convins că va accepta propunerea, dar poetul mă dezarma imediat cu tăcerea. Nu spunea nimic! Tăcea! Știam ce înseamnă asta și treceam repede la alte discuții.

Iată, însă, că se hotără - în sfîrșit - după atîția ani de așteptare, să fie pictată catedrala ortodoxă din Cluj. Au fost duse tratative lungi și anevoioase cu pretențiile pictorilor, considerate exagerate de episcopie, dînd naștere la vii discuții în întreaga cetate. Pe Blaga începu să-l intereseze problema picturii, fiindcă ținea ca ea să reprezinte într-adevăr o operă de artă, chibzînd bine asupra alegerii pictorului, care, după el, nu putea fi altul decît Tasi Demian, pe care-l aprecia foarte mult, declarînd că este cel mai mare pictor de biserică de la noi și că, în plus, nimeni nu ilustrează mai frumos cărțile ca și el. M-a rugat să-i transmit cît mai repede posibil episcopului Colan dorința sa (care s-a împlinit, pînă la sfîrșit, deși lipseau fondurile) dar fără ca Demian s-o picteze la valoarea catedralelor din Lugoj și Timișoara, zugrăvite tot de el, adevărate caodopere. Din cîte imi amintesc, la Cluj, nici n-a terminat-o el, ci un elev al său.

Pictorul ne-a invitat într-o zi să-l vedem cum lucrează sus pe schelă, în dreapta altarului, scena biblică : „Petre, cine ridică sabia, de sabie va muți” și să ne ofere o

surpriză : fiind în căutarea unui chip de roman, m-a pictat chiar pe mine, exact cum arătam atunci, în persoana soldatului roman.

Intr-o bună zi, la masă, cineva ne aduce vestea încetării din viață, la Sibiu, a mitropolitului Nicolae Bălan, pornindu-se imediat discuții mai ales asupra cauzelor morții. Blaga tăcea, atent însă la tot ce se vorbește, pentru ca la un moment dat să mă privească lung și apoi să-mi spună :
- Ei ! Acum se poate ceea ce ai dorit ! Am înțeles imediat că este vorba de împăcarea cu vladicul Colan, care între timp a fost ales mitropolit al Ardealului, mutîndu-și reședința la Sibiu.

Părintele secretar Buiu, într-o luxoașă limuzină, ne-a condus, pe Blaga și pe mine, la Sibiu, impresionîndu-ne mult frumusețea reședinței, cu bunul gust al interiorului, ceea ce l-a făcut pe Blaga să-mi declare :

- Dragă, să știi că Bălan a fost un mare epicurean ! L-a plăcut foarte mult fastul ! Vezi candelabrele astea ? Am contribuit și eu la achiziționarea lor pe vremea cînd eram la legația română din Viena.

I s-a rezervat pentru găzduire camera lui Șaguna, despre care Blaga conferențiasse cu ani în urmă la Brașov.

O mulțime de clerici făceau anticameră pentru audiențe. Din cînd în cînd se șoptea cu evlavie : „Înalt prea sfințitul !” „Înalt prea sfințitul !”. Și iată că se deschide ușa și apare chiar el, cu o barbă albă mare, cu o privire de o seninătate neîntîlnită, cu niște ochi albaștri, blajini, întinzînd miinile emoționat spre Blaga :

- Servus, măi Lulule !
- Servus, măi Nicolae !

S-au îmbrățișat îndelung, ei, foștii colegi de clasă la Șaguna ! Greu ne-am putut stăpîni, cei de față, lacrimile !

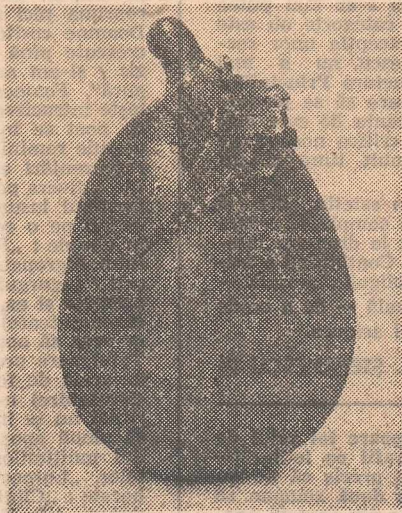
Retrași amîndoi într-o încăpere a reședinței, nu a trecut nici o jumătate de oră și și-a făcut apariția bătrînul istoric Ion Lupaș, care pășea încet, dificil, observîndu-se clar că vederea-i era foarte slabă și care m-a întrebat :

- Este adevărat că se află aici Lucian Blaga ?

Surprins de rapiditatea cu care s-a răspîndit în Sibiu vestea sosirii, l-am condus pe sprijinit pînă ce a intrat la poet.

Ziua următoare, conform programului vizitei, am ajuns la mănăstirea Simbăta din munții Făgărașului, una din cele mai frumoase așezări monahale de la noi, ctitorită de Constantin Brîncoveanu.

Lui Blaga i-a plăcut mult așezarea, entuziasmindu-l îndeosebi vechea pictură din vremea domnitorului român, insistînd pe

COSTEL BADEA : Fruct

lingă mitropolit să fie păstrată și conservată.

Dimineața, coborînd din pavilionul unde innoptasem cu poetul, am fost întîmpinat de călugării mănăstirii, care m-au rugat să intervin pe lingă filosof să scrie ceva în cartea de aur de la Simbăta.

Iată ce a scris în 23 septembrie 1957 :

Am venit și am văzut în frumusețea locului frumusețea acestei așezări duhovnicești. Cu toate că plec, într-un fel rămin, totuși, pe-aici.

Lucian Blaga

Gîndindu-mă la cele atît de frumos și de adînc scrise, mi-am amintit repede de atacurile dezlănțuite contra lui în refugiu de la Sibiu.

La despărțire, s-a adresat mitropolitului :
- Imi dai voie să vin la Simbăta, să stau o lună, să scriu ?!

- Cît vrei și cînd vrei, Lulule, i-a răspuns Colan.

Ne-am completat apoi șederea noastră la Sibiu și Simbăta cu o vizită făcută familiei Manta, la Gura-Riului, un sat vechi românesc, așezat la poalele munților. Aici veneam în timpul stăpînirii austro-maghiare scriitorii „Tribunei” din Sibiu : Coșbuc, Slavici și alții, invitați de către preotul Manta, de obicei simbăta, cînd în frumoașă lui grădina își mai inecau amarul în cîte un pahar cu vin, purtînd discuții și făurînd planuri pentru idealurile bieților români asupriți.

Mi-a arătat Blaga, aici, o moară veche pe apă, amintindu-mi de piesa sa de teatru, nejuțată încă, „Arca lui Noe” și de dialogul dintre morar, care lăsa să-i cadă făina măcinată în palmă și Ana, soția sa :
- Este caldă, Ana, ca și trupul tău.

De fapt, aici, la Gura-Riului, unde mai fusese invitat, poetul călca pe amintiri, cu frămîntări sufletești, ilustrate splendid în aceste minunate versuri :

BOCCA - DEL - RIO

Să mă mai duc la Bocca-del-Rio, șovăi în morar, ori cit aș iubi-o.

Port încă-n gînduri mierea, mirajul, dar fără tine rană-i peisajul.

Țara-ntr- dealuri, satul sub lună, Bocca-del-Rio nu mă adună.

Îți amintești tu timpul și locul prinse-ntr- ziduri zumzetul, socul ?

Îți amintești tu verdele, stupii, pe coperise-n gingur hulubii ?

Ce profeție-n zarea iubirii fost-a atunci azi amintire-i.

Basme, otrăvuri cald-pădurețe, roșii amurguri patimi, frumsețe,

din amintire beau cu nesațiu Bocca-del-Rio rană în spațiu.

DR. MIHAI IUBU

Și în muzica tinăra avem de toate. Și mai bune, și mai rele...

Cu fiecare prilej, cu fiecare spectacol, cu fiecare emisiune, cu fiecare imprimare, muzica tinăra a fost obligată să-și dovedească mereu valabilitatea. Entuziaștii săi admiratori, îndrăgostiți de ea nu orbește, nu cu ochelari de cal, au făcut, prin modul lor exigent de receptare, ca fiecare apariție publică a creatorilor din acest domeniu artistic să reprezinte un eveniment, ca nici un spectacol să nu primească îngrozitorul calificativ - „de serviciu”. Adversarii săi înverșunați, care de la bun început au pus un mare semn de întrebare asupra acestei noțiuni de „muzică tinăra”, nerecunoscîndu-i nici măcar existența, au obligat-o ca zi de zi să dea examene după examene. Și cu toate că anul 1978 poate fi numit anul recunoașterii depline a acestui gen de muzică (deschideți televizorul și aproape în fiecare emisiune veți vedea un produs al muzicii tinere ; deschideți radioul și aproape în fiecare emisiune realizatorii se simt obligați să introducă o melodie pop sau folk : duceți-vă la orice spectacol talmeș-balmeș - numit pînă mai ieri „de varietăți” - și va exista cel puțin un moment folk) se fac auzite voci care proclamă sus și tare că muzica tinăra și-ar fi trăit traiul. Să fi fost, deci, muzica tinăra, muzica unei singure generații ? Nu cred. Am vaga impresie că tinerii au existat, există și vor exista întotdeauna ; logic ar fi că muzica lor reprezentativă să existe atîta timp cît vor exista și ei. În 1967 un panșeu pot suna cam așa : „Zilele entuziasmului rock s-au dus. Oie ! Dar nu pentru totdeauna”. Cam așa se prezintă situația și în momentul de față. Exponenții de seamă ai acestui curent, „vedetele” create de public în confruntări directe și de loc ușoare, acei tineri cu chitara în mină, au pătruns într-un teritoriu socotit pînă acum inaccesibil lor și, de bucurie, fac plimbări laterale stînga-dreapta, „de explorare” ; să avem puțintică răbdare și vom vedea și pasul înainte. Odată cu ei, pe aceleași porți deschise ale televiziunii, radioului, ba chiar și ale Electrecordului, au intrat și mulți, foarte mulți alți tineri, care mai fac încă febră musculară cîrîndu-și chitara de la troleibuz pînă în studio. Este un lucru minunat că din ce în ce mai mulți tineri cîntă. Nimeni n-are nimic împotriva ca acești tineri să cînte pe plajă, în parcuri, pe stradă sau în baie. Fiecare om se exprimă pe măsura capacităților lui. Unul scrie pe o ilustrată „mă simt bine, sint sănătos, ceea ce vă doresc și vouă”, altul naște extraordinara cugutare „Așa e viața, are și ușor și greu”, un altul compune o melodie pe această cugetare iar un altul o cîntă. Mă rog, e treaba lor. Greșeala aparține, în cea mai mare măsură, celor care se ocupă de selecția și difuzarea unor asemenea produse. Lucrul este valabil și în ceea ce privește muzica tinăra. Preluarea în bloc, fără o selecție riguroasă și competentă, conferirea titlului de „bun de emisie” pe postul național chiar tuturor însăilărilor melodice pe poezii, de cele mai multe ori, valoroase, nu poate duce la nimic bun. Și la mine pe stradă joacă puștii fotbal ; totuși, nimeni nu s-a gîndit pînă acum să-i transmită la televiziune, nimeni nu i-a cerut lui Minoiu legătura pentru a transmite o singură fază, chiar dacă se executa o lovitură de pedeapsă („trei cornere-careu”). Prezența pe un post național, nu e nevoie s-o mai spun și eu, implică mari responsabilități din partea tuturor celor care răspund de această prezență. Știu că în primul rînd răspunderea apasă asupra creatorilor înșiși. Sint convins că acești tineri minunați, care i-au cîntat pe cei de-o vîrstă cu ei, pe contemporanii lor, pe cei ce ne-au dat nume, care ne-au produs atîtea bucurii pînă acum, ne vor bucura mințile, inimile și sufletele și de acum înainte. Dar iertați-mă, trebuie să inchei, la televizor cîntă Mircea Vintilă.

FLORIAN PITTIȘ

Felix Sima

Un călător

să-ți intre într-o seară-n casă un călător fără sandale tu să-l primești nepăsător și rezemat pe scaun moale

să-ți spună-n cîteva cuvinte ura și dorurile sale tu să-l ascuți nepăsător și rezemat pe scaun moale

ștîind că-n camera vecină mincarea fierbe-n șapte oale tu să-l inviți nepăsător și rezemat pe scaun moale

de-ai pune să i se aducă și un palton mai lung în poale cînd și-ai aprinde o lulea stînd rezemat pe scaun moale

sunîndu-ți apoi buzunarul ț-ai da în silă trei parale doar să se ducă să rămi tot rezemat pe scaun moale

el umilit peste măsură nici nu ț-ar spune a sa cale și te-ar lăsa nepăsător și rezemat pe scaun moale.

*

anul meu unde se duce apa lui pe unde curge

apa lui ușor se strînge pe sub ochi să poată plînge

văd cum cineva se pierde cum se pierde frunza verde

și rămîne cu-alte chipuri și pe frunte cu nisipuri

am pierdut ceva din mine cu tot răul înspre bine

am pierdut vai ce-am pierdut am pierdut anul trecut

Necunoscutul

pe cimpul meu nu poți să treci sint ploii de toamnă vechi și reci

zăpezi și viscol și furtuni îngheață-n aer cei mai buni

navigatori și temerari porniți spre mine solitari

pe cimpul meu nu poți să treci sint pomi uscați cu fructe seci

eu nu te-ameninț însă vîntul îți rupe de pe trup veșmintul

și-n zile și în nopți de-a rîndul la mine doar ajungi cu gîndul

cînd toate-ascunsele-mi poteci te-ntorc de unde-ncerci să pleci.

Plasticienii români in lume

● În cadrul schimburilor culturale româno-italiene, la Accademia di Roma din Roma a fost prezentată expoziția graficianului Janos Bencsik care a cuprins o selecție de 33 litografii, ilustrând celebra operă a lui Dante „Divina Commedia”.

● Tot la Accademia di Roma, din Roma, pictorul Nicolai Constantin a prezentat 50 de lucrări (ulei pe pânză, ulei pe carton, guașă). În creația acestui artist de contemplație și de acțiune în același timp, precumpănește tema dansului popular românesc, temă prelectă după 1972, an în care a prezentat la Milano, în cadrul unei expoziții de artă contemporană românească, o serie de picturi pe aceeași temă.

Nicolai Constantin a mai participat și la a XV-a întâlnire internațională de pictură, sculptură și grafică de la Napoli (cu două lucrări) și la Ediția I a Bienalei internaționale de pictură, sculptură și grafică „Napoli 2000”, la care lucrarea sa „Invitație la dans” a obținut un valoros premiu.

La expoziția internațională organizată la „Aram University” din Beirut, în cadrul căreia au prezentat lucrări artiști de renume mondial ca: Matta, Masson, Ipousteguy, Pignon, Rebeyrolle, Guttuso, Pomodoro, Miro, Tapiés, Nicolai Constantin a prezentat „Sarja roșiorilor”, lucrare ce a fost reținută pentru a face parte din patrimoniul Muzeului de artă din capitala libaneză.

● În cadrul Ediției I a Triennalei europene a afișului politic din orașul belgian Mons, două dintre afișele lui Iosif Molnar, „Viteza birocrăției” și „Dreptul la muncă”, au obținut unanime aprecieri din partea publicului și a juriului, primul afiș primind premiul orasului Mons, iar cel de al doilea, distincția de onoare.

● Biblioteca publică din Montreal a găzduit o expoziție de pictură și grafică românească intitulată „Centenarul Independenței României — omagiul artiștilor amatori”, în cadrul căreia 35 de artiști amatori au prezentat 50 de lucrări.

● Tot în Canada este itinerată o expoziție cuprinzând 40 de lucrări grafice semnate de renumitul artist român Gy Szabo Bela, care impresionează prin originalitatea și vigoarea lor. În creația sa realitatea capătă noi dimensiuni pe care artistul le reinterpretează cu mijloace proprii, originale. Reușitul echilibrului dintre alb și negru, tușul sigur, claritatea conturului, fac din xilografurile sale dintre care remarcăm: „Primele zile de primăvară”, „Ruinele cetății Ciccu”, „Biserița din lemn”, „Lacul Sf. Ana” și altele, adevărate capodopere, apreciate de către public și presa de specialitate.

NICOLAE N. RADULESCU ■

Un „erou” căutat

Simpatic. Alură de sportiv. Entuziast. Servabil. Afectuos. Etc., etc. Fotografii sale pe pagini întregi, interviuri, autografe, chiar amprente digitale, și acest lucru în reviste dornice să ofere cititorilor cit mai multe informații de senzație. Nu este vorba de o vedetă de cinema răsfățată de public și de presă. „Eroul” astfel prezentat este „creierul” hold-up-ului secolului: spargerea casei de bani a Societății Generale din Nisa, la 19 iulie 1976. Este Albert Spaggiari, omul cel mai căutat de poliție, nu numai de cea franceză. Suma furată (nu poate fi ocolit cuvântul, deși în prezentările ce i se fac în presa amintită, numele „eroului” este însoțit de o formulare care obligă) este de 50 miliarde de franci. După patru luni este arestat. Stă în închisoare alte patru luni, timp în care își scrie memoriile, după care, plictisit de viața monotonă din închisoare, evadează. Simplu. În timp ce se afla împreună cu judecătorul de instrucție într-un birou al Palatului de justiție din Nisa, Spaggiari se aruncă pe fereastră — de la etajul I — drept pe o motocicletă. Nici vorbă de întimplare. După câteva sute de metri, motocicletă este schimbată cu un Rolls Royce, în care fusese „amenajată” o ascunzătoare. Astfel, Spaggiari a reușit să treacă peste 14 baraje ale poliției în drum spre Paris. Două luni a locuit într-un hotel parizian, permițându-și chiar să meargă la petreceri, la night-club-uri. Nu a trecut mult și a devenit mare proprietar de terenuri într-o țară din America Latină. O bună parte din banii furati au destinație filantropică (mai exact: politică) — finanțarea organizației „Catena” (Lanțul), o

rețea care îi adună pe foști salazariști, ustași, legionari, fasciști și alții de același soi.

Cum spuneam, este căutat de poliție. L-au găsit însă doi reporteri de la Paris-Match Spaggiari, de nerecunoscut, în urma unei operații estetice, cu barbă, mustați false, ochelari fumurii, era în trecere prin Madrid. Cei doi reporteri l-au însoțit timp de trei zile, nu au scăpat nici un cuvânt din relatarea „eroului”, după care și-au exprimat, în paginile revistei, admirația lor față de spărgătorul de la Nisa. Și ca să nu existe dubii, au revenit în numărul următor cu autograf, cu amprente, cu amănunte, cu vorbe de duh spuse chiar de el, „eroul” cu cele 50 de miliarde furate. (De pildă, zice Spaggiari: „de câte ori văd un canal de scurgere, nu pot să-mi înfring dorința de a verifica dacă nu cumva duc spre o casă de bani”, aluzie, desigur, la modul în care a pătruns în clădirea Societății Generale din Nisa. Și i se face o fotografie în acest sens, adică îndreptându-se spre un canal de scurgere.)

Sub farmecul lui Spaggiari a căzut și un reporter de la „France-Soir”, care îl prezintă, nici mai mult, nici mai puțin decit ca pe un „erou” din romanele cavaleresti ale secolului trecut!

Dacă tot dau dovadă de atita zel în prezentarea activității „eroului” căutat, într-un sens de presa amintită și în alt sens de poliția amintită, de ce oare nu aflăm și cu ce se ocupă numeroșii amici din anturajul lui Spaggiari, oamenii din „Catena”, ce legături există între ei și creierul spargerii de la Nisa, care, de curind, și-a găsit o nouă vocație (despre care, bineînțeles, nu am aflat din paginile la care ne-am referit) — traficul de arme.

R. AVRAM ■

Lobby-ul tabacului și Mafia

Abia sosit la New York, turistul străin constată nu fără uimire că pachetul de țigări cumpărat la colț de stradă costă cu 30 la sută mai puțin decit în bodega aflată la doi pași. Iar dacă, spre a se lămuri, el s-ar adresa primului agent al ordinii publice întâlnit în cale, ar afla că în marea metropolă de pe coasta de est, din 100 de pachete de țigări 50 provin de la „bursa neagră a tabacului”, că, în fine, în fiecare an sute de milioane de dolari, reprezentând taxe federale percepute pe acest produs, se transformă în... fum, în dauna statului și în beneficiul unei ample contrabande în care Mafia a început să joace un rol din ce în ce mai important.

Intr-un comentariu pe marginea acestui fenomen, agenția France Presse aprecia că la originea marii afaceri cu țigări se află diferențele de taxe aplicate în statele care produc tutun și țigări și cele „importatoare”.

Această situație nu a încetat să fie exploatată de cei dornici să câștige, chiar pe căi ilicite, un dolar în plus. Iar Mafia, care și-a extins deja tentaculele asupra monopolului jocurilor de noroc, prostituției, droguilor, a început să se ocupe tot mai „serios” de țigări, unde se poate câștiga mult fără prea mare bătaie de cap. Zeci de camioane, cu acte de transport trucate, se scurg astfel spre statele din est pe celebra autostradă nr. 95, supranumită și „drumul tabacului”, aducând anual,

celor care le patronază din umbră, beneficii de mai bine de 400 milioane de dolari. Nu lipsesc, scrie France Presse, nici episoadele violente ce amintesc de faimoasa perioadă a prohibiției, sint destul de frecvente ciocnirile între contabandisti, sau cazurile de detunare a unor transporturi legale.

Primii afectați sint desigur micii vinzători autorizați ai produselor tabacice, care au de făcut față unei aprige concurențe. Dar, de asemenea, după cum afirmă agenția citată, finanțele a circa 34 de state sint păgubite de sume considerabile. În plus, asupra întregii afaceri cu țigăre, planează o gravă amenințare — așa cum afirma Glen Murphy, purtătorul de cuvânt al Asociației internaționale a șefilor de poliție, Mafia are intenția vădită de a-și asigura controlul întregii industrii a țigărilor. De la fabricare pînă la desfacere.

Nu au întirziat desigur să fie adonate o serie de măsuri de protecție. În Illinois, timbrele fiscale aplicate pe pachetele de țigări sint schimbate periodic, spre a face mai dificilă falsificarea lor, iar controalele poliției au fost multiplicare. În Florida, deținerii a mai mult de 50 de cartușe de țigări provenind din alt stat atrage după sine o amendă de 5000 de dolari și 3 ani de închisoare. Statele New York și Connecticut trimit inspecții specializate însărcinate cu supravegherea convoaștelor ce se îndreaptă spre coasta de est. Și totuși, rezultatele sint departe de așteptări cu toate că problema a fost adusă, la cererea mai multor state, chiar în Congres.

P. AURELIAN ■

Știința pe mapamond

Îmbătrînirea celulelor: hazard sau necesitate?

Moartea celulei este ea programată genetic? Dar celula nu îmbătrânește decit atunci cînd nu mai poate sintetiza normal proteinele de care are nevoie! Și dacă boala canceroasă — care înscamnă alegearea unei reproduceri anarhice — nu ar reprezenta pentru celulă decit un mijloc de a scăpa ineluctabilului?

Cercetările asupra îmbătrînirii celulei... se maturizează! Specialiști din lumea întreagă s-au reunit recent la Paris în cadrul unui colocviu ce și-a propus să sintetizeze ideile la ordinea zilei pe această temă. Datele dosarului aflat în discuție sint ferme: motorul vieții se află în celulă, iar motorul motorului — dacă se poate spune astfel — îl reprezintă genele de ADN care conțin informația programată datorită căreia celula organică trăiește și se reînnoiește. Această informație comandă sinteza proteinelor, substanțe ce reprezintă materia de bază a celulei. Oare de ce aceste materii de bază, fără îndoială în permanență disponibile, nu permit celulei să atingă, dacă nu eternitatea, cel puțin o existență mult mai îndelungă decit cea pe care o cunoaștem? Trei sint ipotezele pe care le avansează pentru a explica această insuficiență revista „Science et Vie”.

Prima ipoteză este formulată în felul următor: îmbătrînirea este programată în însuși codul celulei. Fiecare celulă seamănă cu un orologiu astfel conceput încît limbile sale să facă inconștientul cadranului numai de un anumit număr de ori. După care roțile se distrug. Îmbătrînirea nu ar fi deci din această perspectivă cibernetică, decit o etapă programată a ciclului vieții ca, de exemplu, pubertatea. În sprijinul acestei ipoteze revista franceză citează lucrările gerontologului american Hayflick care, încă din 1961 a demonstrat că celulele (cu excepția celulelor nervoase, ce nu se regenerează) se reproduc de un număr oarecare de ori și apoi mor. Numărul de reînnoiri este cu atât mai redus cu cît organismul căruia îi aparține celula este mai în vîrstă; aceasta chiar în cazul în care celulele au fost transplantate altui organism. De aici ideea că celula își „cunoaște” de la naștere sa „data” morții și va înceta să trăiască cu atît mai tîrziu cu cît caracterile pe care le-a moștenit sint mai bune. Cum această teorie postulează că senectutea și moartea sint inscrite în materialul genetic al organismului, respectiv în genele de ADN care guvernează sinteza proteinelor, ar trebui găsite, descoperite aceste „gene ale îmbătrînirii” și aceste „gene mortale”. Cum astfel de gene nu au fost pînă în prezent niciodată puse în evidență, se pune în mod legitim întrebarea: oare există?

Inexistența unor asemenea gene este sugerată de o altă ipoteză, cea numită a „erorilor catastrofice”. Potrivit acesteia, în cursul diviziunii celulare și, în general, în cursul sintezei proteinelor, care se produce continuu, datorită hazardului apar erori al căror număr crește în decursul timpului. La un moment dat, suma erorilor devine intolerabilă pentru organism. Este momentul „catastrofei finale”, după cum se exprimă „Science et Vie”. În sfîrșit, a treia ipoteză în această privință, a îmbătrînirii celulei, explică fenomenul de gradării biologice prin transformările proteinelor după ce a avut loc formarea lor. Cu alte cuvinte, sinteza proteinelor ar fi corectă, fără modificări; anomaliiile apărînd după ce a avut loc această sinteză.

Toate aceste ipoteze pornesc deci de la o observație reală, de la o certitudine, apariția unor anomalii ale diverselor proteine pe măsură ce celula îmbătrânește. Interpretarea acestor anomalii este însă o operațiune extrem de delicată și este dificil de spus căreia dintre ipotezele enunțate i se poate atribui un rol mai mare.

Progresele cele mai spectaculoase în studierea fenomenului îmbătrînirii au fost aduse de imunologie, pornindu-se de la constatarea că apărarea imunologică scade la persoanele în vîrstă. Explicația ar fi aceea că, la aceste persoane, mai mult decit la tineri, limfocitele fabricînd anticorpi (proteine) îndreptați împotriva propriilor țesuturi antrenează în acest fel distrugerea lor. Glanda timus, care intervine în elaborarea limfocitelor, implicate și ele în apărarea imunitară, pierde, odată cu vîrsta, facultatea de a fabrica o proteină numită FTS.

Dacă toate aceste date pun în evidență unii factori care influențează apariția și instalarea senectuții, în momentul de față problema pe care și-o pun specialiștii este aceea de a găsi o cale pentru a îndepărta cît mai mult îmbătrînirea și — de ce nu — moartea. Fiecare celulă nu are decit două alternative: ori să îmbătrînească, ori să se transforme în celulă canceroasă. Cînd vom putea analiza această infimă mișcare a balanței — afirmă „Science et Vie” — vom putea face să se incline unul dintre talerele sale, vom putea prelungi viața sau, cine știe, vom putea preveni cancerul.

RADU BUDEANU ■

PARADOXURILE SUPERCIVILIZAȚIEI

În timp ce, la Manila, 1000 de delegați din 50 de țări trăgeau concluzii în legătură cu probleme precum dreptul penal internațional, arbitrajul comercial internațional sau dreptul spațial, pe malurile Tamisei se umfla, ca un bulgăre de zăpadă, procedura juridică într-un caz care s-a dovedit insolubil.

Din punctul de vedere al legilor britanice, cazul în speță se încadrează în sfera dreptului internațional. Din punctul de vedere al prevederilor dreptului internațional, același caz se află ancorat, cu arme și bagaje, în apele insuficient de clare ale dreptului britanic. Fără să se angajeze într-o dilemă care cine știe unde ar fi dus, tribunalul londonez, însărcinat să elucideze dosarul, a adoptat formula, de o mohorîtă comoditate, a „incompetenței”. Despre ce este vorba? Roy Bates, în vîrstă de 50 de ani, condiționează eliberarea cetățeanului vest-german Gernot Puetz, contra unei sume de 18000 lire sterline. Caz tipic de răpire, vești spune... Nicidecum. Prizonierul nu a fost furat de nicăieri. A sosit de bunăvoie, dintr-o condamnată și, după cum s-a dovedit, co-

tisitoare curiozitate, pe insula al căruia proprietar este distinsul Bates. Numai că această insulă nu este o reședință ca oricare alta... Ea se află în largul portului Harwich, nu este o realizare a naturii, ci a omului, fiind făcută din beton în perioada celui de-al doilea război mondial, cînd asemenea platforme au avut un rol stra-

zat de curtea supremă a platformei de beton, curte al cărei președinte este onorabilul Bates, „de încercare de lovitură de stat”. Conform jurisdicției locale, o asemenea crimă, care, din fericire, nu are precedent, nu a putut fi inclusă foarte clar într-un anume paragraf, dar a fost apreciată în virtutea unei logici de fier, de o gravitate

Observatorii politici londonezi, care nu și-au pierdut umorul, așteaptă în prezent, cutremurați de emoție, evoluția acestui caz ieșit din comun, ce ar putea angrena într-o operațiune de forță flota britanică sau, conform altei ipoteze, flota vest-germană sau, în sfîrșit, ambele flote pornite — în spiritul unei speranțe a cordialității comunitare — într-o ofensivă comună împotriva statului „Sea Land”. O cantitate importantă de sceptici apreciază însă că bătălia navală va fi evitată atît de-o parte, cît și de alta a Canalului Minecî, „războaiele pește-lui” fiind prea vii în memoria ambelor părți...

Se alimentează, deci, aprecieri că Puetz va rămîne încă în lanțurile de pe insula de beton pînă cînd un avocat de talie internațională va putea găsi în ungherele dreptului particular o chichiță care să-l salveze pe captiv, eliminînd orice ambiguitate, cam ca în dreptul public. Pînă la urmă, e vorba de a-l convinge pe Bates să-și vîndă, la un preț rezonabil, câteva aliniate din propriile sale legi...

● A vinde sau a nu vinde o lege? — aceasta-i întrebarea

tegic. Bates a cumpărat-o, a făcut pentru dînsa o pasiune și i-a declarat, unilateral, independența... Devenind „stat”, e drept nerecunoscut, „Sea Land” a căpătat, prin mijlocirea șefului ei, apetituri internaționale. Bates a bătut monedă proprie, a emis timbre și a fabricat pașapoarte. Tînărul Puetz s-a dovedit a fi, în acest context, foarte strict, un invadator, un nepoștit venit cu gînduri prădănice și, în consecință, a fost acu-

fără... precedent. Simplificînd, suveranul a apelat, în numele eficienței și al rotunjirii propriilor venituri, la dreptul feudal. S-a declarat, cu alte cuvinte, comprehensiv și umanitar punînd condiția ca deținutul să verse în contul libertății sale o sumă convenabilă „trezoreriei”. Știrea a fost difuzată către toate colțurile bătrînei insule britanice prin undele postului de radio pirat fixat pe relativ noua insulă de beton.

Încotro merge atletismul nostru?

26 de atleți și atlete din România au participat, recent, la campionatele europene desfășurate la Praga, comportându-se sub așteptări. Medalile cucerite — ambele de argint și ambele prin Natalia Mărășescu, la 1 500 și, respectiv, la 3 000 de metri — nu pot mulțumi, ele reprezentând, pe de o parte, o zestre mai săracă decît cea dobîndită la ediția precedentă a competiției, consumată în urmă cu 4 ani, la Roma, și, pe de alta, neîmplinirea obiectivului propus de federația de specialitate.

Firește, ne-au bucurat succesele Natalei Mărășescu care, îmbunătățind substanțial recordurile naționale, a izbutit să urce pe podium în probele în care a luat startul, devenind singura alergătoare de pe continent creditată, la Praga, cu o asemenea dublă performanță. Coborînd, pe 1 500, sub 4 minute, atleta din Craiova și-a demonstrat — o dată în plus — valoarea de excepție, la care a ajuns nu numai prin talent, ci mai ales prin muncă și tenacitate, capotele în dreptul cărora e obligatoriu să trecem și contribuția antrenorului și soțului ei, Nicolae Mărășescu, unul din cei mai redevabili tehnicieni ai atletismului nostru, căruia îi datorăm, între altele, relansarea semifondului românesc în arena internațională. Plecat de la federație pentru motive care ne scapă, Nicolae Mărășescu a găsit la Craiova, sub culorile Clubului sportiv muncitoresc, o atmosferă propice marilor performanțe, iar rezultatele n-au întîrziat să apară, rod al temeiniciei și seriozității în pregătire, în acest an, atletismul craiovean dobîndind 24 de titluri naționale! Au mai justificat încrederea care li s-a acordat, precum și excelențele condiții avute la dispoziție, Ilie Floroiu, la 5 000 și, îndeosebi, la 10 000 de metri, distanță pe care și-a corectat recordul personal cu aproape 3 secunde, Cătălin Andreica, maratonist care a înregistrat cel mai bun timp din istoria atletismului nostru, Horia Toboc, cu două îmbunătățiri ale recordului național pe 400 de metri garduri, Maricica Puică, Fița Lovin, Eva Zörgö, Gina Panait, Paul Copu, Vasile Bichea și... atît! Oricît am fi de indulgenți cu scuzele și oricît am pune clasarea sportivilor noștri pe seama progreselor adversarilor, care au depășit, la Praga, recordurile campionatelor la 30 din cele 40 de probe ale întrecerii, nu putem trece cu vederea faptul că majoritatea reprezentanților atletismului românesc care au luat startul la europene — aproape 3 sferturi din ei — au concurat slab și foarte slab. Unii dintre ei (Argentina Menis, Cornelia Popa, Carol Corbu) s-au arătat complet — dacă nu cumva definitiv — ieșiți din forma care i-a consacrat cîndva, alții (Doina Bădescu, Sanda Vlad, Gabriela Ionescu, Mihaela Loghin, Doina Anton, Cornel Patușinschi, Dan Betini, Tudorel Pirvu) s-au dovedit incapabili să țină pasul cu plutoanele fruntașe ale probelor respective, cu șanse dintr-una cele mai reduse de a recupera terenul pierdut, în sfîrșit, multipla noastră campioană Ileana Silai nici măcar nu s-a înscris în competiție, declarîndu-se indisponibilă!

(Facem aici o primă paranteză, încredințăm să explicăm cititorilor motivele surprinzătoare absențe a Ilenei Silai de la startul campionatelor. Are cuvîntul profesorul Gheorghe Zimbresteanu, secretarul Federației române de atletism):

„Silai n-a participat la europene din cauza unor dureri la glezna stîngă. Este vorba despre o artrită cronică, de care campioana noastră s-a plîns în repetate rînduri. Nu cred că-i putem găsi, din acest punct de vedere, vreun fel de vină, lucru pe care nu-l pot susține în raport cu antrenorul ei, Silviu Dumitrescu. Bazîndu-se pe rezultatele mai vechi și mai noi ale Ilenei,

acesta a încercat — și a izbutit — să convingă federația că Silai se antrenează cel mai bine concurînd în competiții de anvergură, drept pentru care numai anul acesta a luat startul în mai multe întreceri peste hotare. Trebuie să recunoșc că lozîncă „se pregătise cel mai bine concurînd” ne-a păcălit. Temîndu-ne de o recidivă a durerilor de la gleznă, am scutit-o pe Silai de participarea la Balcaniada, ținută pe 13 august, menajînd-o. La 16 august ea a alergat la Zürich (n.n. — fără avizul F.R.A.?!), fiind nevoie de o intervenție fermă din partea federației spre a o împiedica să concureze, pe 18 august, în Berlinul occidental! Consider că antrenorul Dumitrescu e principalul răs-

Natalia Mărășescu, o alergătoare de talie mondială, dar e greu de crezut că se poate face atletism cu o singură floare!

punzător, forțînd-o pe Silai în competiții mai puțin importante. E cu atît mai regretabil că s-a întîmplat așa cu cit, la viitoarea ediție, Silai va depăși vîrsta de 40 de ani”.

Că e regretabil, sîntem de acord. Așteptăm măsurile federației!

Poate că eșecul — căci alt cuvînt mai nimerit nu ne vine în minte — ar putea fi pus pe seama întîmplării, a timpului nefavorabil, a unui ghinion de moment, a unei zile nefaste, fiind conștienți că unii se și străduiesc în acest sens. Dar o analiză mai atentă a lotului deplasat la europene nu lasă loc dubiului, pledînd pentru

afirmația că lucrurile nu merg deloc bine și că atletismul nostru se află într-un mare impas.

Cum a fost? La Praga, a luat startul, cu excepția menționată, toată floarea respectivei discipline: 26 de sportivi, asistați de 7 din cei 20 (!) de antrenori — cifră furnizată de secretarul F.R.A. — după planurile cărora s-a efectuat pregătirea competiției în discuție. Pregătirea centralizată s-a desfășurat la Poiana Brașov și Piatra Arsă în condiții de cazare, masă și antrenament excelente. Nu e un secret însă că media de vîrstă a echipei reprezentative e foarte ridicată. Pentru mulți dintre atleții și atletele de la Praga, europenele recent încheiate pot fi considerate drept marea competiție de adio, căci e foarte greu — dacă nu imposibil — de crezut că Silai (37 de ani), Corbu (32), Menis (30) sau Popa (28) vor mai avea vreun cuvînt de spus la ediția viitoare, peste 4 ani, ba chiar și la Jocurile Olimpice, peste 2 ani.

(Deschidem o a doua paranteză, rugîndu-l pe profesorul Gheorghe Zimbresteanu să facă aprecieri asupra comportării citorva din vedetele atletismului nostru prezente la Praga, sportivi cărora — ca să fim corecți — li se datorează multe din succesele de ieri ale disciplinei. Cităm):

„Menis a aruncat ca o începătoare, capotînd psihic. S-a arătat teribil de emoționată, spre surprinderea tuturor, care o știau dotată cu o mare ușurință de concurs; Suman s-a justificat prin anumite dificultăți personale, între care examenul de bacalaureat și cel de admitere în facultate, la care a reușit, devenind studentă la Institutul de învățămînt superior din Bacău; Corbu a acuzat frigul și ploaia, susținînd că n-a putut să se încălzească suficient. De la el am așteptat foarte mult pentru că, spre deosebire de alții ani, avusese înaintea europenelor o perioadă mai bună, ferită de accidentări”.

În sfîrșit, șochează mediocritatea echipierilor mai tineri, unii dintre ei trimiși la Praga mai mult în plimbare, fără măcar să fi îndeplinit baremurile de participare !!

(„Dacă am fi ținut cont de baremuri, delegația pentru europene n-ar fi depășit 8 persoane. Am apreciat însă că trebuie să încurajăm tinerii, drept care am lărgit lotul pînă la 26”. Fără comentarii.)

Acestea fiind zise, nu e greu de dedus că atletismul nostru nu stă pe roze. Bilanțul de la Praga trebuie să însemne un adevărat semnal de alarmă, căci — să nu ne ferim de cuvînt — nu dispunem decît de unul maximum doi performeri de elită, de un pumn de valori care pot crește și... atît! În rest, atletismul nostru e plin de vedete „de casă”, care spulberă record după record în întreceri mărunte (oare acele cronometrorilor noștri nu merg, măcar din cînd în cînd, prea încet?), nepunînd să facă față unei concurențe internaționale redutabile.

Se simte nevoia unui suflu nou. Se simte nevoia unei atmosfere de muncă serioasă și responsabilă. Se simte nevoia unei discipline exemplare. Se simte nevoia unui punct de vedere unitar în pregătire, în așa fel încît secretarul federației să nu mai declare — cu mîhnire și cu dreptate — că „antrenorii din atletism lucrează, cu excepția lui Mărășescu, după ureche”. La Praga s-a pierdut o bătălie, dar nu s-a pierdut războiul. Atletismul românesc are resurse să se întorcă la prestigiul de altădată. Îl așteptăm.

VIDIU IOANIȚOIA

Fotbal, divizia A

PITEȘTI: F.C. Argeș — F.C. Baia Mare 3—1 (2—0). Victorie fără merite deosebite pentru gazde — exceptînd execuțiile excepționale ale lui Dobrin, care a arătat că rămîne cel mai mare jucător român al timpului. Din păcate, așa cum vîuiet stadionului a dovedit-o, în fotbalul nostru puțini știu să facă diferențierea exactă dintre solist și orcheștră, dintre reușita individuală de excepție (dribling, cursă în mare viteză sau șut de la distanță care, culmea, se nimereste în vîncul!) și partitura interpretată de toți cei 11 jucători din teren, în contextul sportului de echipă. Meciul de la Pitești exemplifică acest adevăr cu puteri de simbol. F.C. Argeș a cîștigat desigur pe merit: a jucat atent în apărare, unde jocul la ofsaid a pus probleme pe care elevii lui Mateianu n-au reușit să le rezolve, a rezistat destul de bine ritmului impus de bîimăreni, iar în atac l-a avut înainte de toate pe uimitorul Dobrin, care, aflat poate și într-o zi de excepție, a reușit cîteva faze de adevărată prestidigitatie fotbalistică, între care și cele trei goluri ale echipei sale! Dar, mai limpede ca oricînd pe terenurile noastre de fotbal, F.C. Baia Mare a dominat jocul aproape în totalitate, impunîndu-și stilul și păstrînd mingea minute în șir, după o tactică pe care să cucerească pe toți specialiștii, inclusiv Ștefan Covaci, prezent la meci. După părerea noastră, chiar dacă ar fi fost învins cu 5—0, antrenorul Viorel Mateianu ar fi trebuit felicitat pentru curajul lui de a ieși din tiparele atît de bătrînești, de statice, de rutină ale fotbalului nostru. F.C. Baia Mare a pierdut în cele din urmă cu 3—1 (scor care poate fi contestat de cele trei, patru ocazii clare ratate în special de Rosznai, între care și un penalty), după un meci care, am văzut cu ochii noștri, nu l-a mulțumit pe Mateianu. Cîteva piese importante ale echipei sale, Sabău mai ales, au jucat slab. Cu toate acestea, Baia Mare și Mateianu au obținut la Pitești o victorie: cea a încrederii în fața tuturor spectatorilor din țară, prezenți în fața televizorului. Și, desigur nu-l puțin lucru ca Mateianu să știe că se află pe drumul cel bun! Excelent arbitrajul debutantului Gheorghe Dragomir din București, secundat de M. Buzea (București) și I. Rus (Tg. Mureș). (Dumitru Graur)

BUCUREȘTI. Dinamo — Gloria Buzău 4—0 (0—0). După primele 45 minute de joc, și chiar după încă 20 din repriza secundă, nici chiar cei mai fideli suporteri ai dinamoviștilor nu credeau să-și vadă favoriții de-a dreptul dezlănțuiți, marcînd gol după gol, ingenuunchind o echipă ce se arătase pînă în acel fatidic, pentru ei, minut 65, sigură în apărare și promptă uneori, pe contraatac (prima mare ocazie de gol a meciului a fost, dealtfel, irosită de masivul Stan în primele secunde de joc). În ciuda scorului etapei, cu care au pierdut pe stadionul Dinamo, buzoienii s-au apărut calm, organizați, și, pînă în minutul 65, au izbutit să mențină egalitatea pe tabela de marcaj. Semnalul „avalanșei” de goluri l-a dat Custov (șut cu boltă, din 25 m., prin zid), indiscutabil cel mai bun de pe teren. Împreună cu Dinu, inspirat trimis în linia de mijloc de către antrenorul Nunweiler, acești doi fotbaliști au „tras” literalmente întreaga echipă după ei, reușind faze „fierbinți” la poarta nu mai puțin inspiratului Cristian. Celelalte trei goluri (Tevi, Custov, Cheran) au pecetluit un scor prea sever pentru învinși, gîndindu-ne, mai ales, la cele două-trei ocazii mari „cît roata carului”, ratate nepermis de ușor de quartetul Stan, Neculce, Negoescu, Opreșan, fotbaliști talentați dar, duminica trecută, lipsiți oarecum de șansă. A arbitrat bine V. Tatar (Hunedoara), ajutat la fel de bine de S. Drăgulici (Drobeta Turnu Severin) și V. Ciocilteu (Craiova). (Cornel Catană)

BACĂU: Sport club — C.S. Tîrgoviște 2—0 (1—0). Partidă de slab nivel tehnic și spectacular, cîștigată pe merit de gazde în fața unei garnituri care, după isprăvile de la Buzău și Rimnicu Vilcea, s-a prezentat nemulțumitor. Băcăuanii au dominat majoritatea timpului, depășindu-și adversarii la toate capitolele și, mai ales, la cel al dăruirii în joc. Cele de mai sus nu ne împiedică să spunem că primul gol al partidei s-a înscris în condiții neregulate, mentare, țirgovișteanul Stancu (înlocuitorul lui Coman, cu umărul în ghips) fiind jenat în intervenția sa de atacantul băcăuan Botez și împins cu minge cu tot în poartă! Probabil că arbitrul Anderco, în restul meciului corect și autoritar, a apreciat că mingea depășise, încă din șutul cu efect al lui Vamanu, linia porții, dar îl contrazic nu numai desfășurarea fazei, ci și propria sa reacție, fluierul conducătorului jocului auzindu-se abia după consumarea duelului aerian, cîștigat de Botez prin fault! Șters atacul formației oaspete și șters jocul lui Tătaru, schimbat după pauză de antrenorul Proca. Cu excepția fazei amintite, Otto Anderco (Satu Mare) a arbitrat bine, ajutat fiind la linie de O. Ștîng (Oradea) și C. Szilaghi (Baia Mare), corecți. (Gheorghe Amuza)

Time-out

S-au încheiat, la Iași, campionatele naționale de planorism. Conform obiceiului, a plouat. Contrar obiceiului, s-a acordat, după o pauză de 2 ani, titlul de campion, într-un posesia bucureșteanului Sergiu Șigon. După cîte sîntem informați de profesorul Dan Drăghici, președintele Consiliului comunal pentru educație fizică și sport din Căteasca, județul Argeș, la faza de zonă a campionatului sîntesc de lupte, desfășurată la Tîrgu Jiu sub genericul „Daciadei”, s-au făcut o serie de mișmășuri, fiind primiți în concurs sportivi legitimați, unii chiar în divizia A! Prezent la fața locului, secretarul tehnic al federației de specialitate, Ion Bobei, n-a părut deloc deranjat. Nicolina Ilie a devenit campioană de tir a Europei. E mai mult ca sigur că în domeniul armelor cu glonț nervii fetelor noastre sînt mai tari. Căpitanul reprezentativei de volei, Nicolae Pop, e de părere că „dacă nu ne îndeplinim acest obiectiv (n.n. — calificarea la Olimpiadă) înseamnă că nu am fost o generație strălucită”. Opinia noastră e că nici măcar calificarea la Olimpiadă n-ar ajuta la mare lucru! În campionatul de fotbal al județului Mehedinți, după 90 de minute de joc, Cerna Baia de Aramă — Pandurii Cerneți 2—1. Începerea noului campionat național de handbal a fost precedată de trecerea normelor de control impuse de federație. Spre surprinderea generală, 37 de

jucători și jucătoare din prima divizie n-au izbutit să îndeplinescă baremurile. Se cam îngroșă gluma, tovarăși antrenori! Unul din componenții de bază ai formației de rugbi Farul Constanța, campioană națională, se numește Gheorghe Celea. De profesie inginer, Celea are 42 de ani. Mulți înainte! Primim la redacție o scrisoare cutremurătoare, prin care ni se aduce la cunoștință, pe „Gîngimea” a 3 pagini, că antrenorul Francisc Spier, responsabilul tehnic al reprezentativei de handbal feminin, și-a uitat mama, după ce îl va fi luat mare parte din banii încasați din vinzarea cască părintești. Cităm: „Rămînînd pe drumuri și neavînd rude în comună, bătrîna a fost luată de milă ba de o familie, ba de alta, pînă a găsit o cămăruță, fostă baie, unde să stea. Fiul și nora nu i-au trimis de la București nici lucrurile personale, nici carnetul C.E.C. pe care avea 8 000 de lei și, de vreo două luni, nici pensia de 200 l”. Semnează învățătorul Henschl. Victoriei categorice ale sportivilor noștri în cadrul Balcaniadei de gimnastică. Dan Grecu a cîștigat detașat concursul masculin, în vreme ce, la feminin, Teodora Ungurcanu și Anca Grigoraș au ocupat primul loc la egalitate. Un cuvînt bun pentru reintrarea Teodorei, reîntoarsă la gimnastică după o mai lungă absență. Ne-a sunat la redacție fostul arbitru divizionar de fotbal Ion Hrisafi care, entuziasmat, ne-a mărturisit că de multă vreme n-a văzut o echipă jucînd atît de lo-

gic și de gîndit ca F.C. Baia Mare. Cred, a continuat Ion Hrisafi, că „Flacăra” are datoria de a-l propune pe Viorel Mateianu la conducerea formației reprezentative! După ce l-am ascultat, i-am reamintit că echipa națională se bucură în continuare de prețioasele servicii ale profesorului Constantin Cernăianu. Cu 62,40 m, record realizat zilele trecute la Moscova, sulițașă Eva Zörgö Raduly s-ar fi clasat a doua la recent încheiatele campionate europene de la Praga. Mai bine mai tîrziu decît niciodată!

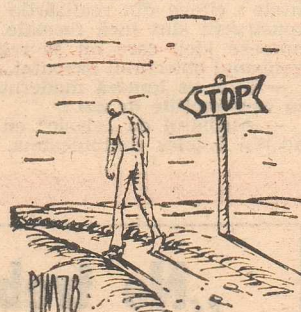
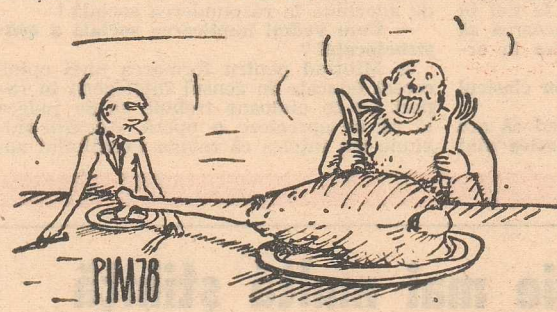
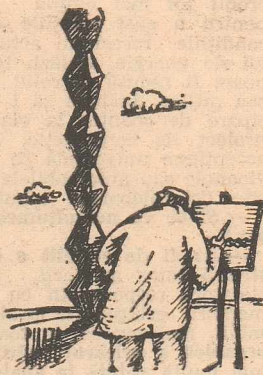
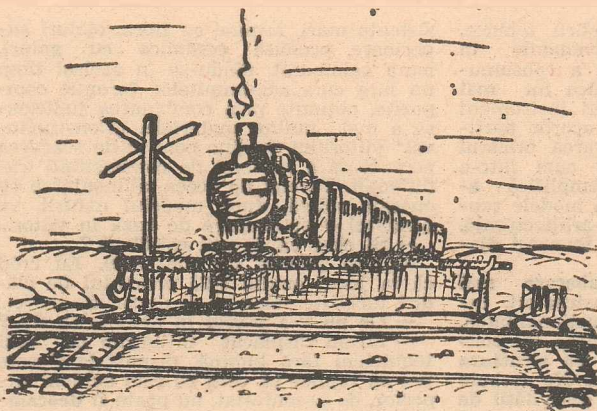

Jenei sau ce se întîmplă cu F.C. Bihor

POCUL

Poetul Nicolae Dragoș în viziunea lui
AI. CLENCIU ■

MIHAI PINZARU-PIM ■

Cite ceva despre...

- Banul** — spune-o zicătoare —
După felul cum e scos,
Ori miroase a sudoare
Ori e fără de miros.
- Ghișeu**
- Este-o gaură în zid
Așezată evident.
Are-n față un timid
Și în spate-un insolent.
- Cal**
- De-acest prieten minunat
Vor spune miine cronicarii
Că omul l-a exterminat
Ca să-i rămână ochelarii.
- Plocon**
- Moștenit din vechea eră
E un dar ce umilește
Și pe cel care-l oferă
Și pe cel care-l primește.
- Incinta tribunalului**
- Săli aglomerate
De impricinați :
Unii au dreptate
Alții... avocați.
- ȘTEFAN TROPCEA ■

Un caz absurd

Ea, gestionară, iar el, impiegat de mișcare. Dragostea lor curată ca diamantul se mișcă (operațiune coordonată de Ilie Popescu) într-un echilibru desăvârșit, între debite și credite (manevrate cu acte în regulă de către Daniela Popescu, gestionară la bufetul Podu-Birsei din Bod).

Din nefericire, regulile jocului nu au fost respectate: Daniela Popescu a lăsat baltă debitele și creditele, promovind în sectorul mișcare, iar impiegatul a abandonat paleta și fanionul și a trecut în spatele teighelei, navigând absurd contra cursului normal al câștigului și normelor legale. Astfel, destinul i-a împins ferm printre articolele Codului penal cu umbră din beșug, precipitații lacrimogene tardive, și, cum se mai zice, sloiuri și gheață la mal.

Lovitura de începere a fost executată de Daniela: după ce a făcut monetarul la bufetul Podu-Birsei, a schimbat macazul spre sediul cooperativei de consum, pentru a depune la casieria banii rezultați din vânzări. Având grave lipsuri în materie de topografie, a luat azimutul greșit, a in-

curcat străzile și a nimerit... tocmai în comuna Turcinești-Gorj, unde s-a întretinut cordial cu soacra, făcând un foarte bogat schimb de impresii, în cursul cărora s-au proferat excelente trimiteri pe adresele mamelor proprii. S-au îmbrățișat îndelung (abia au reușit vecinii să le despartă) și și-au promis că se vor mai întâlni. Daniela a greșit din nou azimutul și a plecat prin diverse orase, îmbogățindu-și responsabil cultura generală, adăugând noi cunoștințe, din domenii variate, până la epuizarea fondului monetarului.

Rămăs pe linia a doua, Ilie Popescu a confundat halta cu bufetul, activând pe incredere și cuvint de onoare în ramura profesională a soției, fără ca factorii de conducere ai cooperativei de consum din localitate să ia vreo măsură de interdicție. Așadar, s-a pus — trup, suflet și halat — în slujba cooperativei locale, contribuind rapid la ridicarea bunei dispoziții a consumatorilor din Bod. În privința banilor rezultați din încasări, Ilie Popescu a manifestat aceeași deliriozitate pe care o dovedise și soția: în loc să-l depună la casieria cooperativei, i-a vărsat în șifonierul din locuința sa. Apoi a luat și el azimutul către Turcinești-Gorj, acasă la muica!

Scurt, foarte scurt

— Și vrei să vă angajați ca pitic la ciroul nostru? Păi, văd că aveți o constituție normală...

— Nu-i nimic, spuneți publicului că sint cel mai mare pitic din lume.

Doi pești mici și roșii se plimbau într-un acvariu. O dată într-o direcție, o dată în cealaltă direcție.

Unul dintre ei se opri și-l întrebă pe celălalt:

— Și miine ce facem?

— Știi că femeile trăiesc mai mult decât bărbații?

— Da. Mai ales văduvele.

— Nu știi de ce a murit Ionescu?

— Nu se știe.

— Curios om a fost Ionescu. În viață nimeni n-a știut de ce a trăit, iar acum nimeni nu știe de ce a murit.

— Dorește o cremă de ghețe!

— Pentru ce pantofi?

— Numărul 26.

— De ce pleci și anul ăsta la Veneția, doar ai fost și anul trecut.

— Da, dar acum plec cu mașina. Anul trecut străzile erau pline cu apă.

— Vreți să-l anunțați pe decan că profesorul Kriszopoprilszky Prstlemocivi doarește să-i vorbească?

— Fiți siguri că o să-mi dau toată silința.

Istovită fizic și demoralizată financiar, după zece zile, Daniela a avut motive obiective să descifreze corect busola, revenind la Bod în sinul apartamentului (căci familia era în pom). Aici s-a reprofilat, acționând în arheologie. După o sumedenie de săpături, s-a ales cu o nouă descoperire: banii din încasările efectuate de Ilie Popescu. Reușita descoperirii a fost urmată de o serie de comunicări de sezon, contracost, la magazinele de îmbrăcăminte și încălțăminte, plus o excursie pe banii statului către localitatea în care domiciliu aceeași soacră pe care o vizitase, atit de furtunos, cu puțin timp în urmă.

Ilie Popescu, după ce și-a vizitat neamurile, a manevrat către Bod, s-a salutat din mers cu soția și s-a... crucit acasă când a aflat că ascunzătoarea cu banii din încasări a fost devalizată. Altă mișcare nu a mai putut face: a fost oprit la semnal de organele de miliție și parcat pe linie moartă (iar ulterior, scos de sub invinuire). În același triaj a fost transportată și soția, ea va staționa mai mult timp, suferind o revizie mai îndelungată.

ION TIPSIE ■

Veniți urgent, frigiderul defect — Stop!

Aduceți-l personal — Stop!

Plus alte stopuri în serviciile către populație

Am folosit, firesc, telefonul; un mijloc comod, rapid și chiar eficient după indicațiile oferite de un ghid al Uniunii cooperativei meșteșugărești. Am sunat întâi la dispeceratul cooperativei metalo-casnică: am un frigider cu absorbție defect, așa și pe dincolo... Se poate repara — mi se răspunde — adresați-vă unității din Calea Vitan 273, la telefonul numărul... M-am adresat. Da, vocea este politicoasă, se poate repara. Dacă stați astăzi acasă trece cineva pe la dumneavoastră, avem un băiat cu motoretă. După ora 17 este bine? întreb. Cum după 17, ce omul nostru n-are și el 8 ore de muncă?! Până la 16 poate veni. Dacă nu puteți fi acasă demontați agregatul și venit cu el aici, ori-cum trebuie să veniți cu el la noi. Parcă spuneați că poate veni cineva să-l repare acasă sau să-l ia, zic. Nu m-ați înțeles: avem un băiat cu motoretă care vine acasă, vă demontează agregatul și dumneavoastră îl aduceți la noi, îl reparăm și gata. Cum adică? întreb nedumerit. Adică veniți și-l luați înapoi, trece băiatul și vi-l montează.

Am simțit că e ceva în neregulă în conversația noastră. Plutea, ca să mă exprim elegant, un fel de absurd. Am insistat la telefon, amintind despre rostul serviciilor la domiciliu, despre transportul cu mașinile unităților — informații despre toate acestea, despre faptul că ar fi existat, aveam cu diușumul — din chiar amintitul ghid, dar am făcut o treabă inutilă. Într-un firziu am fost întrebant: ascultă tovarășe, dumneata chiar ai de reparat un frigider? Dar dumneavoastră chiar reparați frigider? am zis eu.

Ultima frază rostită dincolo nu mai avea nimic politic.

Cooperativa metalo-casnică, în al cărui domeniu de activitate ne-am desfășurat ancheta noastră, reprezintă un primum total de acțiune în gospodăria omului de

circa 70 la sută: frigider, mașină de spălat rufe, radiator sau pilită electrică, aparat de uscat părul, mașină de cusut, obiecte mărunte electrocasnice etc. Se cuvine deci ca sensul activității meșteșugarilor să fie dirijat cu precădere spre întretinerea și repararea tuturor acestor obiecte care oferă comodități necesare la casa omului modern. De la președintele cooperativei, tovarășul Ion Popa, aflăm lucruri îmbucurătoare în acest sens. Începând din anul trecut au fost create pe lângă unitățile existente, în fiecare sector al Capitalei, cite o unitate complexă cu specialiști din mai multe domenii de activitate. În luna aceasta, pentru activitate oarecum sezonieră, a fost întărit cu cadre noi corpul de specialiști în domeniul instalațiilor automate de încălzit. De fapt, numărul meșteșugarilor a crescut în toate compartimentele: față de anul trecut sint mai mulți cu circa 20 la sută fiindcă aceasta este realitatea, în comerț și deci și la cumpărător a crescut numărul aparatelor și instalațiilor care facilitează munca casnică. Se mai poate vorbi despre un mare sortiment de obiecte create de meșteșugarii cooperativei — lustre, mobilă modulară (a existat și un concurs de creație pentru cele mai frumoase modele) elemente decorative — și oferite celor dornici la comandă, prin magazine de prezentare. În Calea Griviței la nr. 41 există un asemenea magazin. Producția de mărfuri de întimpinare, așa se numesc datorită ideii de a veni în întimpinarea gusturilor și cerințelor publicului, va fi mai mare în luna aceasta cu 40 la sută față de luna trecută.

Sigur, toate acestea sint bune și în mod normal conduc spre concluzia că exemplul dat la început reprezintă un accident. Nu este însă un accident. La nivelul mărunț, dar cit se poate de direct, al activității de deservire a populației, fapte regretabile se întinlesc destule și constituie adesea un blam la adresa colectivului de mește-

sugari. Vasile Covaleac din comuna Voluntari a cumpărat un frigider care după 6 luni s-a defectat. S-a adresat cooperativei și a fost îndrumat să meargă la unitatea nr. 80 din Giulești. Rețineți, din Voluntari tocmai în Giulești. Dar aceasta nu înseamnă încă nimic. Iată ce declară nenorocosul posesor de frigider defect: „Pe 1 august m-am prezentat la unitatea de reparații și mi s-a spus să aștept acasă pe 3 și pe 4 august. N-a venit nimeni. Pe data de 5 august am dat telefon, mi s-a spus că vine. Pe 7 august am dat telefon, iar pe 9 m-am dus personal la cooperativă și mi-au spus să dau din nou adresa că s-a pierdut. Apoi am așteptat pe 10, 11 și 12 august. Nimic.”

Într-un registru de reclamații scrise se notează pentru Ion Vișineanu din Aleea Izvorul Oltului nr. 1 că da, pentul a avut dreptate, cooperatorul Viorel Niculescu l-a înșelat cu 200 de lei sumă care se rambursează. Și atita tot.

Încă un exemplu: Sun la unitatea din Bulevardul Ilie Pintilie nr. 3, specializată în repararea mașinilor de cusut. Am o mașină de cusut marca Veronica zic eu, care nu funcționează bine, este în termenul de garanție. Perfect, răspunde o voce de femeie. Scoateți capul mașinii și aduceți-l la noi. Cum să-l scot, că nu știu, mă scuz cu oarecare timiditate. Ei, asta-i! Simplu: luați o șurupelniță, o șurupelniță nu? Știți ce-i aia, și desfaceți capul de acolo din spate. Nu știu ce-i aia o șurupelniță și îi amintesc de certificatul de garanție în care se află tipărite cuvintele: „Repararea mașinii se va face la domiciliul cumpărătorului, iar costul transportului privește unitatea de deservire în cazul cind operația nu se poate face la domiciliul cumpărătorului și se face în atelierul unității de deservire.” Știm noi ce scrie, zice, dar există o lege care spune că dacă obiectul nu are 20 de kilograme vine omul cu el în brațe.

Legea la care se referea tovarășa este de fapt un H.C.M., poartă numărul 753/1965 și prevede că alături de numeroase alte obiecte aflate în garanție mașina de cusut trebuie transportată la unitatea de deservire pe spezele acesteia. Derogarea amintită se referă numai la aparatele de radio care nu depășesc greutatea de 17 kilograme.

Sosesc la sediul unității la ora 16, ora

deschiderii și aștept împreună cu Viorel Sudean din strada Octav Cocărașcu, un cetățean cu o mașină de cusut în brate. La ora 16,35 vine lucrătorul Valeriu Faur. Repară mașina destul de repede dar nu pare afectat de intirzierea de program. Explică calm: „sint singurul în toată Capitala”. Cu alte cuvinte, cei din iur trebuie să se poarte cu dînsul aidoma cu ouăle crude. Mai discutăm de una, de alta și iată că apare un alt solicitant. Este Marin Cotece din comuna Dobroiești. Are o mașină de cusut defectă. E în garanție? Nu, că o am de doi ani. Atunci nu o pot repara, i se răspunde. Eu, zice mai departe Valeriu Faur, lucrez numai pentru garanție. Vino mata pe 15, cind sosește colegul din concediu. Chiar să vreau, n-am voie să mă amestec.

Solicitantul pleacă stupefiat: mărturisesc că nici mie nu-mi este ușor să nu rămân interzis în fața acestor reguli de bună deservire.

În afara lipsei de disciplină elementară sau de probitate profesională a unor operatori, acest gen de nereguli își au explicația și într-o anumită atitudine a conducerii cooperativei față de susținerea obiectivelor activității generale. Din volumul producției marfă — după cum declară nu fără mindrie chiar președintele cooperativei — mai mult de jumătate este realizat pe seama unei producții de serie destinată valorificării prin unitățile comerțului. Procentul rămas este împărțit iar rindu-i între mărfurile realizate pentru comerțul de întimpinare și deservire pură. Nu spune nimeni că harnicii meșteșugari să nu-și manifeste talentele, dar se pare că deservirea propriu-zisă nu este încă prioritară așa cum o cere însuși statutul de funcționare al cooperativei. Noutățile și inițiativele apărute în ultima vreme în cooperativă privesc mai mult sectorul productiv, iar despre unele dintre ele se face mult caz și cind nu este prea mare nevoie. Recent a fost creată aici așa zisă pelerina de ploaie, de fapt o bucată mare de plastic subțire decupat după un anumit tonic și destinat a fi vîndut pe vreo cîțiva lei la stadioane în zilele cu ploaie și suporteri fără umbrelă. O idee care l-ar face invidios pină și pe Ostaș Bender.

VICTOR CONSTANTINESCU ■

— E vacanță și vă caut de o lună de zile acasă. Fără succes!

— Abia m-am întors din China. Am însoțit o delegație de specialiști români în domeniul construcțiilor, într-o vizită documentară de o utilitate cu totul și cu totul deosebită...

— Știu că aveți și o lucrare tradusă în limba chineză...

— Da, pe la începutul anului '50 una din lucrările mele despre învelitori subțiri din beton armat a fost tradusă în China, bucurându-se din câte am aflat de un larg interes în rândul specialiștilor chinezi. Învelitorile subțiri erau atunci la începuturile aplicative.

— Ce sînt învelitorile subțiri?

— Sînt structuri spațiale curbate subțiri, care se pretează la acoperirea unor suprafețe mari.

— Și cum v-ați interesat atât de mult și, zic eu, definitiv de ele?

— Am avut o mare șansă: să fiu elev al marelui și regretatului om de știință român Mihai Hanganu, unul din părinții școlii românești de betoane, iar apoi să fiu reținut de el la facultate. Asta era prin 1944...

— Ce v-a adus anul 1978?

— Poate cele mai mari satisfacții din cariera mea, care numără 34 de ani. Am participat cu unele comunicări științifice la Congresul Federației Internaționale a Precomprimării (F.I.P.) de la Londra, și la Congresul Asociației Internaționale a structurilor sub formă de învelitori subțiri de la Alma-Ata. Apoi au prins contur în străinătate câteva proiecte ale colectivului nostru. În Libia, la Tripoli, sînt deja locuite o serie din cele 5 tipuri de blocuri proiectate de noi în stil arab, la Seik Said, în Siria, e în plină construcție o fabrică de ciment, iar din Algeria am primit comandă să colaborăm la proiectul pentru o universitate...

— În țară, ce ați construit?

— De pildă, gara Predeal, acoperișul Fabricii de melană Săvinești, decantoarele din Pitești și Năvadori, Depoul de locomotive din Brașov, Pavilionul expozițional din Cluj-Napoca. Piața agroalimentară și Sala de gimnastică din municipiul Gheorghiu-Dej...

— ...Deci, într-un fel ați pus umărul la pregătirea medaliei obținute de Nadia la Montreal!

— Da, e o satisfacție în plus...

— Iubiți sportul?

— Mult. El constituie, prin organizarea manifestărilor și obiectivitatea arbitrilor, un model pentru competițiile tehnice. În ceea ce mă privește, eu consider sportul individual ca o condiție a formei intelectuale...

— Ce înseamnă meseria de constructor?

— Mă socot printre profesioniștii pentru care a construi semnifică, mai presus de orice, un act creativ: transpunerea în spațiul fizic a unor idei de valoare astfel încît edificiile să reprezinte victoria rațiunii în favoarea umanității.

— Ce înțelegeți prin „idei de valoare“?

— Violet le Duc, criticul, denunțînd manierismul ornamental în arhitectură, a arătat că în spatele său se ascunde întotdeauna lipsa unor idei de calitate...

— Ce este curajul?

— Curajul? Cînd totul este calculat, teoria pusă de acord cu datele experimentale, curajul se confundă cu încrederea în a putea înfăptui un lucru nou, niciodată realizat pînă atunci. Desigur, această atitudine implică un coeficient de risc, astăzi de ordinul a cel mult 15 la sută. Dar să cădem de acord: lipsa riscului exclude câștigul, adică obținerea avantajelor materiale și morale pe care le anunță o anumită propunere! În construcție, riscul indică aspecte diferite de cele care privesc alte domenii tehnice de activitate: orice edificiu reprezintă deocamdată un unicat la scara și în condițiile de realizare specifice lui, pentru care rămîne de neconceput să se efectueze experimente la mărimea naturală care să evidențieze integral calitățile reale așa cum se poate imagina în sectorul bunurilor de larg consum sau al obiectelor speciale de tipul automobilelor, avioanelor, trenurilor, unde prototipurile sînt larg investigate înainte de a fi puse în circulație. Dar curajul tehnic ține de obligația profesională, după cum mi se pare firesc că societatea beneficiară a avantajelor create prin tehnică să subscrie la riscurile inerente acestui tip de activitate.

— Cum vedeți dialogul constructor-arhitect?

— Nu poate fi decît de cooperare în echipa care și-a asumat răspunderea jocului pe întreg spațiul construcțiilor. Evident, constructorul este cu precădere specialist în probleme de rezistență, arhitectului revenindu-i în principal misiunea de a corela datele și ideile în vederea precizării soluțiilor care să satisfacă opțional parametrii funcționali și constructivi. Tendințele celor două specialități nu sînt contradictorii. În ultimul timp, în acest dialog, se acordă un

credit tot mai amplu gîndirii tehnice, pentru a găsi soluțiile convenabile în condițiile recesiunii actuale a consumului de energie. Astăzi, tehnica nu mai poate fi redusă la rolul unui instrument sau mijloc. Trebuie să i se acorde participare de coautor la elaborarea oricărui proiect de construcție, așa cum într-o accepțiune universală se exemplifică avioanele sau automobilele ca modele reușite de colaborare tehnico-arhitecturală.

— Și ce vă nemulțumește în acest dialog?

— Ar fi de stabilit o colaborare mai strînsă între arhitecți, constructori, instalatori, responsabili cu funcționalitatea, membrii echipei de proiectare, responsabili, mai presus de toate, cu structura organică a oricărui edificiu. Ne trebuie mai multă știință în spatele activității de proiectare, după cum se cere un grad amplificat de pricepere și angajare din partea executiei. Să recunoaștem cu onestitate: cîteva din realizările de noi în construcții sînt încă formale. Încearcă să mimeze idei, care nu se regăsesc în organizismul obiectului executat...

— Cum se împacă modernul cu clasicul în construcțiile de azi?

— Atributul de „clasic“ eu cred că are același înțeles dintotdeauna. Clasice sînt

zistențe mari, armate cu fibre, oțeluri superioare, produse ceramice cu goluri, lemn aglomerat, dîndu-se în același timp un larg curs așa-numitelor formule compozite, obținute prin combinarea judicioasă a mai multor materiale. „Constructorul“ viitorului va ține cont și de scăderea accentuată a rezervei de combustibili tradiționali. Tocmai de aceea alimentarea cu energie solară, după modelul naturii, va constitui o preocupare de bază în viitor...

— Și cînd va deveni cotidiană?

— Încă înainte de anul 2000. Eu cred că în jurul anului 1995 procentul de clădiri încălzite solar va fi destul de mare...

— Ce nu v-a plăcut în activitatea dv.?

— Mi-au displicut întîlnirile cu unii tehnicieni fără lumină, dispuși la fiecare pas să replice că ceea ce este evident superior, de necontestat, nu poate fi deocamdată realizat la noi din numeroase motive. Motivul esențial mi-a părut însă în toate împrejurările a fi altul: lipsa lor de adevărată răspundere socială!

— Cum vedeți implicarea socială a constructorului?

— Militînd pentru formarea unei opinii corecte educate în sensul înțelegerii în raport cu ce etaloane trebuie să se judece și să se aprecieze o operă. Această misiune am înțeles că revine Consiliului na-

formarea sau ridicarea unor profesioniști. Mă consider însă fericitul prieten al multora dintre foștii studenți, cu care deseori, în activitatea practică, am avut colaborări fructuoase. Dintre ei, unii sînt pe posturi de coordonare cu multe răspunderi, alții se găsesc fixați pe o tematică cu arii mai restrînsă, dar îi prețuiesc la fel. După modelul muzicii, și în tehnică virtuozitatea unui instrumentist poate egala valoric virtuozitatea unui dirijor...

— Cum vedeți — dinamic — modernizarea învățămîntului în construcții?

— Să înțelegem corect formula de întregire a învățămîntului cu cercetarea, proiectarea și execuția...

— Adică?

— Să facem un învățămînt orientat cu prioritate spre practică, să dezvoltăm mai mult gîndirea de sinteză și să cultivăm mentalitatea că rezultatul, adică opera tehnică în totalitate, reprezintă singurul scop valabil, măsurabil... Școala trebuie subordonată la două cerințe, deși aparent contrare, la fel de importante. Pe de o parte să furnizeze lotul de ingineri imediat necesar activității productive planificate, iar pe de alta, să orienteze în vederea unei formări intelectuale de vîrf, spre a asigura o competență maximă în decizii și a fi competitiv în confruntări internaționale...

— Pentru împlinirea acestui deziderat, care e următorul pas al catedrei?

— Să realizăm o puternică unitate de cercetare integrată în spiritul cel mai eficient al noțiunii. Și dorim s-o echipăm cu aparatură de studiu pe modele. Pentru aceasta, Ministerul Construcțiilor Industriale ne-a acordat un fond de investiții de aproape 12 milioane de lei. Rămîne doar ca intențiile noastre să prindă viață. Și mai e necesar încă ceva: să regîndim mcreu în spirit modern învățămîntul...

— Cum adică?

— Deseori s-a spus să învățăm conceptual, creativ, încercînd a deprinde gîndirea constructivă și lăsînd în secundar datele formale, descriptive. Așadar, oricum s-ar organiza programele analitice, important devine cum și nu ce se predă în facultate. Rolul, mereu confirmat, al universităților tehnice este de a orienta spre elementele de esență ale fiecărei discipline, de a grupa teoriile și noțiunile în vederea dezvoltării creativității ingineresti. Și mă gîndesc că ar fi timpul să introducăm în facultăți (și cit mai dens!) noțiuni de inventică...

— Se vorbește adesea despre unele greutăți produse de proiectanți. Mai bine zis, despre întîrzierea unor proiecte...

— Fără previziuni, fără un răgaz anticipat, necesar meditației și reflecției pornind de la documentare, elaborările durează mult. Gîndirea focalizată spre realizarea unor construcții tip, poate să asigure, prin forța cerințelor sociale, performanțe tehnice și economice surprinzătoare, ceea ce presupune desigur soluții clare pentru a fi cuantificabile cu exactitate, dar nu înseamnă nici într-un fel abordarea unor căi simple de urmat. Trebuie găsite soluții încît să se poată trece imediat la redactarea proiectelor.

— O înscriere în această mentalitate este participarea colectivului nostru la proiectarea Pavilionului de expoziții din Cluj-Napoca...

— Cît a durat?

— De la data emiterii comenzii de proiectare și pînă la terminarea integrală a acestei lucrări cu o suprafață de 3 000 m², au trecut exact 4 luni...

— Vreau să vă întreb dacă „recordul“ de timp n-a influențat totuși calitatea...

— Să fiu obiectiv, viteza de execuție a scăzut cu un punct nota totală ce s-ar fi putut da acestei realizări. Dar să nu uităm că a fost totuși prima încercare...

— Ați proiectat obiective care n-au fost încă finalizate?

— Destul de puține. O singură neîmplinire ne-a afectat: proiectul pieței acoperite din municipiul nostru. L-am gîndit cu o amplă perspectivă interioară, capabil să servească scopului și să educe în același timp. Consideram realizarea lui, după 7 ani de studii, o măsură a priceperii noastre, la actualul nivel tehnic de proiectare și execuție.

— Motivul?

— Nu știu. N-am înțeles cui a servit scoaterea noastră într-un mod cu totul neelegant din competiția vizind realizarea ei. Oricum, e un mare regret...

— Cum apreciați risipa?

— O, e încă destulă! Și pe șantier, dar mai ales aici, la facultate.

— Cum adică?

— Uite, e o mare risipă de timp. Sînt prea multe activități care ne macină timpul. Unele sînt necesare. Altele însă demne de a se renunța la ele imediat.

— Aveți o idee cum să încheiem dialogul?

— Una sentimentală. Mi-am reamintit că în tinerete am participat și eu la proiectul Casei Științei, locul unde vede lumina tiparului și Flacăra...

CONSTANTIN MUSTĂȚĂ

„Ne trebuie mai multă știință în spatele activității de proiectare“

Prof. univ. ing. Mircea Mihăilescu, n. 1920 la Brașov. Promotor al Școlii românești de învelitori subțiri din beton armat. A absolvit Facultatea de construcții din București, în 1944. Carieră universitară la București, Cluj-Napoca și 19 ani de producție în cercetare și proiectare. A elaborat peste 150 de lucrări științifice, publicate în țară și străinătate. A participat la elaborarea Manualului pentru calculul construcțiilor. În 1957 i-a fost decernat Premiul Aurel Vlaicu al Academiei Republicii Socialiste România pentru lucrarea „Învelitori subțiri de beton armat. E discipol al marelui profesor Mihai Hanganu.“

edificiile structurate organic pentru a îndeplini cu un efort social minim cele două condiții întim conjugate: de funcționalitate și de rezistență. În opoziție, pentru mine modern rămîne sinonim cu formal și se referă la „pastișele“ clădite la umbra marilor prototipuri. Clasicul nu se confundă cu dogmaticul și nici modernul cu noul. Astăzi, o idee bună străbate în cel mult 10 ani toate continentele, depășind astfel tinerețea.

— Ce direcții se întrevăd în construcția locuințelor omului modern?

— Spațiul de viață, casa omului modern, va trebui să fie mai confortabil. Suprafața minimă pe om e în continuă creștere. E firesc. Trebuie să țină seama de înzestrarea cu mobilier, cu frigider, radio, televizor, bibliotecă sau dotarea cu instalații de condiționare, baie, bucătărie. Ca linie generală de dezvoltare, viitorul, care se anunță cu tendințe tot mai umane, sper să incurajeze soluțiile îndreptate spre orașe și cartiere-grădini, cu edificii de locuit de cel mult 20 de niveluri, amplasate în sistematizări care să îngăduie copiilor, oamenilor, bucuria spațiului verde imediat.

— În viitor, se va construi tot așa, ca azi?

— În nici un caz eu nu cred că vom asista la o răsturnare de principii. E prea voche profesiunea noastră pentru a fi posibile bruște ieșiri din cale. Viitorul va însemna în primul rînd chemare la luciditate și, în același timp, mărirea vitezei de acționare pentru a înscrie mișcarea constructivă pe căi optime tehnico-economice în raport cu cît mai mulți din parametrii cunoscuți ai diferitelor probleme.

— Ce aduce revoluția științifică și tehnică?

— Se așteaptă, desigur, noi materiale de construcții, fără însă a fi date uitării betonul, oțelul, cărămida sau lemnul. Iar li se vor aduce, desigur, îmbunătățiri. Și mai ales modulul de punere în operă. Viitorul ne va oferi, neîndoielnic, betoane cu re-

țional al inginerilor și tehnicienilor și respectiv comisiei județene Cluj, în cadrul căroră am lucrat permanent. De două legislaturi am avut bucuria de a fi președinte al secției de construcții din C.I.T....

— Cum au răspuns construcțiile proiectate de dv. la cutremurul din 4 martie 1977?

— Bine, toate clădirile proiectate în zonele seismice Predeal, Sfîntu Gheorghe, Gh. Gheorghiu-Dej, Brașov și București. Seismul mi-a confirmat că rigurozitatea pe care am impus-o a fost pe deplin justificată. Toate construcțiile proiectate de colectivul nostru s-au comportat foarte bine. Dealtfel, solicitările seismice au introdus în proiectarea construcțiilor criteriul dinamic de judecată. În perspectiva dinamică, proiectarea devine mai riguroasă, înlăturînd încărcările inutile, prevăzînd calități suplimentare structurii de rezistență, cu referire la răspunsul seismic, asigurînd legături bune și clare între elementele cu rol mecanic și cele cu rol funcțional. Față de amenințările insistente ale naturii sînt de gîndit dispozitive de protecție antisismică capabile să diminueze sensibil, în condiții economice, solicitările dinamice provocate construcțiilor. Ar fi oportun să reflectăm la supravegherea construcțiilor importante, folosind captori de informații capabili să avertizeze apropierea situațiilor critice (ale accidentelor periculoase).

— Ce crez v-a sădit în suflet munca?

— Munca m-a făcut să înțeleg că viața, în manifestările ei de calitate, trebuie raportată în primul rînd la etică. Etica ce se învață, se predică, dar care este efectivă numai atunci cînd se demonstrează. Mă obsedează acest truism: să pîdeze faptele în fața vorbelor...

— Cu ce „elevi“ sînteți mîndru?

— De cînd mă știu inginer, am avut permanent misiuni didactice, dar dialogul cu studenții l-am purtat întotdeauna de pe poziții colegiale, încît nu pot revendica

FLACARA. Redacția: București, Piața Științei 1, căsuța poștală 4112, oficiul 33 cod 71 341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20, interioare: publicistică social-politică (L. Timbus, I. Purcaru, L. Nițescu - 16 17); reportaj (Nicolae Cristache - 16 06); cultură, știință, învățămînt, sport (G. Arion, N. Ionescu - 16 19, 16 06); scrisori, anchete cetățenești (Marga Nedelea, E. Seceleanu - 16 18, 17 87); fotoreportaj (15 95); documentare (16 23); cenaclu, administrație (17 78 82 și interior 17 83); secretariat de redacție (Dan Birlădeanu, Cornel Catană - 17 82, 16 21); secretar responsabil de redacție (Tudor Octavian - 17 63 16 și interior 16 11); redactor șef adjunct (Nicolae Arsenie - 17 63 16 și interior 17 86); redactor șef - 18 22 96 și interior 18 22. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Științei“. Cîțitorii din străinătate se pot abona, adresîndu-se la ILEXIM - Departamentul Export-import presă, PO Box 136-137, telex: 1 12 26, București str. 13 Decembrie nr. 3